

**Catalunya,
proper estat
d'Europa?**

“La veritable fractura”

Com va dir Toni Soler, el dia 29 de setembre de 2013 al diari *Ara*, de totes les amenaces que es solen explicar contra l'independentisme, l'única que es mereix la seva atenció, i la de tots els catalans, és la fractura social. Totes les altres, diu que l'estimulen. Perquè si et diuen que no pots crear un estat perquè és impossible (González), perquè s'emportarà el seu negoci fora de Catalunya (Lara) o perquè t'expulsarem de la Unió Europea (Margallo), l'únic que fan, manifesta Toni Soler, és reforçar el meu independentisme, per una simple qüestió de dignitat i d'orgull ciutadà.

Agraïments:

A la meva tutora, pel seu entusiasme i dedicació.

Índex de continguts

1. <u>Introducció</u>	6
2. <u>Efectes de la independència</u>	7
2.1. <u>Efectes comercials</u>	7
2.2. <u>Possibles boicots</u>	9
2.3. <u>Costos del procés d'independència</u>	10
2.4. <u>Les pensions</u>	11
2.5. <u>Avantatges de l'Estat propi</u>	12
2.6. <u>La Unió Europea</u>	12
2.7. <u>Pacte fiscal, hisenda pròpia</u>	13
3. <u>Visió dels empresaris catalans</u>	14
4. <u>Visió exterior del procés d'independència</u>	15
5. <u>Notícies</u>	18
6. <u>Opinions després de l'11s</u>	20
7. <u>Entrevistes</u>	21
7.1. <u>Economistes entrevistats</u>	21
7.2. <u>Model de les entrevistes</u>	22
7.3. <u>Respostes destacades</u>	23
7.4. <u>Reflexions a partir de les respostes</u>	27
8. <u>Conclusions</u>	28
9. <u>Bibliografia</u>	30
10. <u>Annexos</u>	32

1. Introducció

Aquest treball de recerca tracta sobre la viabilitat econòmica de la independència de Catalunya. Un dels temes amb més repercussió social i política al nostre país, arreu d'Espanya i a Europa. En aquest debat de la independència hi podem trobar diferents causes, però els dos principals són: el sentiment català d'una part de la població catalana i, per altra banda, la gent que es mira, bàsicament, la butxaca. És evident que ningú voldrà ser independent per empobrir-se.

La meua idea és analitzar diferents opinions, documents i estudis, centrant-me en els factors i preocupacions econòmiques del tema. Generalment he centrat la recerca en analitzar els del Col·lectiu Wilson i del Cercle Català de Negocis, tot i que m'he recolzat amb altres fonts d'informació. També he realitzat vuit entrevistes, a diferents economistes catalans, de les quals n'he pogut extreure conclusions interessants. Tot i havent recopilat molta informació, el debat de la independència és predominant a la societat i a la política, per això és difícil tancar el treball perquè constantment surten notícies, documents, entrevistes, enquestes, etc. que amplien el tema. Així, un cop entregat el treball al meu centre, he seguit treballant-t'hi per tal d'actualitzar-lo.

Deixant de banda els meus sentiments, he volgut analitzar de manera imparcial les informacions que he trobat, tot i que, aquestes es decanten cap a una conclusió única i indiscutible, la qual se us serà explicada a la conclusió.

Tot i que a l'hora d'analitzar la informació he procurat no deixar-me influenciar pels meus pensaments polítics i d'identitat, a l'hora de triar aquest tema em vaig guiar una mica per aquests, ja que el treball tracta molt específicament d'economia, però també de política i sociologia, i no es pot dir que siguin les meves especialitats.

2. Efectes de la independència

2.1. Efectes comercials

Catalunya és un país molt obert a l'exterior. Tant la facturació catalana a fora de Catalunya com les importacions provinents de l'exterior són superiors al 60% del PIB¹ català. El grau d'obertura de la nostra economia és el que ens pertoca per la mida que té.

El comerç català té una preocupant dependència del mercat espanyol: aproximadament un 50% de les exportacions tenen com a destinació Espanya, a diferència dels altres països europeus, de mides semblants a les de Catalunya, que tenen una major diversificació de la destinació i origen de les seves transaccions exteriors.

Aquesta desproporcionada importància del mercat espanyol es pot entendre de dues maneres. La primera és que l'economia espanyola va estar tancada durant la major part del segle XX; la segona és que l'Estat espanyol s'ha negat a finançar certs projectes d'infraestructures. Un clar exemple és la negativa del Govern central al reforçament del tant problemàtic corredor mediterrani, que afavoreixen la connexió de Catalunya amb la resta d'Europa, creant un sistema de centralització.

Aquesta situació no serà permanent. Amb el temps Catalunya acabarà tenint un grau de diversificació semblant al dels altres països europeus. Aquest procés, però, serà considerablement lent. De fet ja és perceptible que les exportacions a Espanya l'any 2000 eren del 57%, diferenciades del 47% de l'any 2011.

Tot i així, el procés d'independència podria reduir el comerç entre Catalunya i Espanya, accelerant aquest procés. Però, què passaria si, de sobte, deixéssim de vendre a Espanya, abans de trobar compradors a la resta del món? Aquesta pregunta és legítima i, per aquest motiu, certs partits polítics i els seus analistes han tractat d'atemorir els catalans amb càlculs catastrofistes. Aquests diuen que el PIB català cauria fins a un 19%. Segons el Col·lectiu Wilson aquestes prediccions són inversemblants.

---

¹ El producte interior brut (PIB) és el valor de tots els béns i serveis finals produïts a una economia en un període de temps.

El punt de partida d'aquests càlculs més catastrofistes és que les exportacions catalanes a la resta d'Espanya constitueixen més del 30% del PIB català. Però s'obliden que el valor de les exportacions no només conté el valor afegit pels exportadors, sinó que també s'hi ha de comptar el valor dels béns intermedis emprats per la producció, ja que ho són els dos terços de les importacions catalanes. Així les exportacions catalanes a la resta d'Espanya s'han estimat en un 22.5% del PIB.

Sovint s'oblida, també, que els béns que no es puguin vendre a Espanya no es llençaran a les escombraries, ja que els empresaris catalans intentaran trobar mercats alternatius. Potser a preu rebaixat, però en tot cas preus positius. Així la pèrdua de valor afegit aniria associada a la rebaixa de preu que s'hauria de fer per vendre els productes a la resta del món.

Per generar caigudes del PIB del 9% cal suposar que les exportacions a la resta d'Espanya baixaran un 80% i els productors hauran de vendre aquests productes a meitat de preu. Afortunadament aquestes hipòtesis són absurdes. És inversemblant que les exportacions catalanes arribessin a baixar un 80%. En primer lloc, un boicot d'aquesta mida tindria conseqüències greus per l'economia espanyola i, per tant, les amenaces de boicots no són creïbles. En segon lloc, es fa difícil pensar que els consumidors i empreses espanyoles fessin boicot a les empreses multinacionals localitzades a Catalunya com Nestlé, Nissan o Repsol, perquè seria difícil distingir d'on provenen els productes d'aquestes empreses i no voldrien perjudicar les empreses dels seus socis europeus (com Volkswagen) i, encara menys, les seves pròpies (com Repsol). L'any 2006, les empreses multinacionals amb seu fora d'Espanya van aportar un 40% de la facturació manufacturera catalana. Això vol dir que un boicot difícilment afectaria a més del 60% de les vendes a Espanya. En tercer lloc, hi hauria més propensió al boicot pels béns de consum que pels béns de capital o intermedis. Al 2011 només un terç de les exportacions catalanes estaven associades amb béns de consum. Per tant, en un cas extrem, si el boicot afectés el 50% dels béns de consum i el 20% dels béns de capital i intermedis produïts per empreses amb capital català, la caiguda de les exportacions al mercat espanyol només seria del 18%. El Col·lectiu Wilson creu que

és molt improbable que un boicot afectés el 18% de les exportacions.

La rebaixa mitjana de preu necessària per vendre els productes catalans boicotejats per Espanya a la resta del món hauria de ser del 25%. Per calcular la incidència sobre el PIB català s'hauria de tenir en compte la part dels costos dels serveis associats amb el transport dels béns i els serveis als mercats estrangers que no són pagats a empreses catalanes. Aquests costos pagats a estrangers equivalen a una reducció en el preu net de venda d'un 10% del valor de les exportacions.

Totes aquestes observacions porten, al Col·lectiu Wilson, a la conclusió que en el pitjor escenari possible ens trobaríem amb una caiguda del 18% de vendes, com a conseqüència també s'hauria de rebaixar el preu un 50% per recol·locar aquestes vendes. Aquest escenari provocaria una caiguda d'un 2% del PIB català.

En definitiva, el Col·lectiu creu que qualsevol escenari raonable indica que els efectes comercials de la independència tindrien un impacte relativament petit sobre el PIB català.

2.2. Possibles boicots

Arran de la possibilitat que alguns ciutadans i empreses espanyols poguessin dur a terme un boicot envers els productes catalans després de la independència, el Cercle Català de Negocis va fer un estudi per avaluar-ne l'impacte.

Un boicot és difícil d'avaluar perquè depèn de molt factors. Per això es divideix en sectors (alimentació, tèxtil,...). D'aquests sectors, n'hi ha que són més fàcils de realitzar-hi un boicot, i altres on és gairebé impossible. Cal pensar, també, a quina comunitat afecte el boicot, ja que molts productes es confeccionen a Catalunya utilitzant matèries primeres d'altres comunitats autònomes.

Tenint en compte això, el CCN valora que el nivell d'impacte del boicot, realitzat per certs sectors de la població espanyola, seria d'uns 7.000 milions d'euros anuals. Contràriament, els catalans podrien fer-ne un, per contrarestar els efectes, de prop de 4.000 milions d'euros. Aquests 3.000 milions de diferència serien l'impacte

màxim de l'hipotètic boicot, molt lluny dels 22.000 milions d'espoli fiscal².

El CCN creu que hi haurà algunes empreses que patiran un boicot parcial, per tant caldria assignar una xifra d'uns 1.500 milions d'euros per ajudar-les a re-orientar els seus negocis i mercats.

Si finalment Catalunya pateix un boicot per part d'Espanya, la internacionalització dels negocis serà la base primordial per poder fer-hi front, ja que, fora d'Espanya els catalans no patim boicots. A més, cal dir que els boicots no tenen, normalment, una llarga durada.

2.3. Costos del procés d'independència

Un estudi de l'Institut d'Estudis Econòmics (IEE) ha revelat que la independència tindria conseqüències desastroses per Catalunya. El director general d'aquest institut, Joaquim Trigo, assegura que una Catalunya independent és «creïble»³ a llarg termini, però que la transició generaria uns problemes importants. Però, per la seva banda, la secretària del servei d'estudis de l'IEE, Almudena Semur, va assegurar que estaven preparant un estudi sobre les balances fiscals, on es percep que Catalunya aporta més que no pas rep.

Segons Pol Antràs, catedràtic de Harvard, Ningú seriós diu que una Catalunya independent no seria viable a mig i llarg termini. Tot i així, si el procés d'independència ha de ser un èxit haurà de resoldre tres dubtes: el primer és com finançar la transició; el segon és la situació de La Caixa i Banc Sabadell (úniques entitats financeres potents) que podrien patir un boicot per part dels seus clients espanyols, i el tercer dubte és què passarà amb Espanya, la independència de Catalunya podria desestabilitzar-la més del que ho està ara i això potser no aniria del tot bé pel nou estat.

El nou president del Cercle Català de Negocis, Albert Pont, afirma que és utòpic pensar que Espanya estima Catalunya. S'ha d'assumir que volen fer acceptar incondicionalment tot el que s'aprovi a Madrid. Els catalans no poden pagar una gran part del deute

---

² L'espoli fiscal és la diferència entre els diners que es paguen a l'Estat, i els diners que reps després. En el cas català resulta ser negatiu.

³ Les cometes, «», apareixen a la versió original.

d'Espanya, el que pretenen fer. El Col·lectiu Wilson, el març de 2013, en una conferència, instaven les elits catalanes i espanyoles a pactar la inevitable independència, ja que enrederint el procés, només s'aconseguiria elevar-ne els costos. En el mateix comunicat realitzat al Cercle d'Economia, el Col·lectiu xifrava ens uns 383 euros per any i persona el cost de mantenir un estat, mentre que per altra banda, xifrava en 2.251 euros el preu de pertànyer a Espanya.

2.4. Les pensions

De totes les falsedats que es poden sentir en l'actual debat, la que diu que els avis catalans no cobrarien les pensions en una Catalunya independent és la més innoble. El Col·lectiu Wilson vol aclarir en un document que aquestes pors que alguns intenten generar no tenen cap justificació.

Hi ha dos tipus de sistemes de pensions al món: el de capitalització i el de repartiment. A Espanya hi ha un sistema de repartiment. Aquest consisteix en què les cotitzacions dels treballadors es reparteixin entre els pensionistes. La generació que treballa és la que finança la generació de jubilats (pensionistes), així els diners que van cotitzar tots aquests pensionistes van servir per pagar els pensionistes d'aquell moment. Per això, ni el Govern ni la Seguretat Social tenen els diners que serviran per pagar les pensions del futur, o sigui, no tenen capacitat per evitar que els jubilats cobrin les pensions en cas d'independència.

Si en el nou estat català es decidís mantenir el sistema actual, els treballadors cotitzarien a la seguretat social catalana i aquesta pagaria els pensionistes catalans. És a dir, qui garanteix que els jubilats segueixin cobrant les pensions no és el Govern espanyol ni la Seguretat Social espanyola, sinó els treballadors catalans.

Així segons el Col·lectiu Wilson, la pregunta no és si les pensions es cobrarien o no, sinó si aquestes serien més altes o més baixes que les d'ara. Com ja sabem, cada pensió és el resultat de repartir els diners recaptats dels que cotitzen entre tots els pensionistes. Per tant, els diners recaptats depenen de diferents factors com: el nombre de treballadors que cotitzen, el salari d'aquests, el percentatge del salari destinat a la Seguretat Social o les relacions

entre els nombres de pensionistes i de treballadors, o sigui, els diferents tipus de cotitzacions.

A Catalunya el nombre de treballadors per pensionista és de 2,54 mentre que a Espanya és de 2,48. Aquesta diferència és deu al fet que la taxa d'ocupació a Catalunya és més alta que a Espanya. Per tant, si les cotitzacions es mantinguessin el total d'ingressos dividit per el nombre de pensionistes seria més alta que per Espanya, exactament seria un 10% superior a la que s'obté ara.

El Col·lectiu Wilson conclou el tema dient que el fet que el sistema actual sigui de repartiment fa que la decisió de pagar les pensions en cas d'independència no depengui del Govern espanyol sinó dels treballadors que cotitzin. Per tant, les amenaces que utilitzen alguns partits polítics de Madrid per atemorir els pensionistes, no tenen cap fonament.

D'altra banda, l'anàlisi de les cotitzacions durant el període 1995-2010, les pensions i altres prestacions socials haurien pogut augmentar un 9%, sense una pressió fiscal més alta, amb una Catalunya independent.

2.5. Avantatges de l'Estat propi

Segons el Cercle Català de Negocis (CCN), tenir un Estat propi et fa mereixedor del respecte internacional. També tindriem participació a les Nacions Unides, hi hauria un Comissari Europeu, un lloc al Banc Central Europeu i al Consell de ministres de la UE. També s'aconseguiria augmentar la nostra qualitat de vida, i, a més, les perspectives de futur serien més positives i optimistes. Catalunya seria un estat més a opinar i fer les seves aportacions al món.

2.6. La Unió Europea

Alguns analistes han esmentat escenaris més catastrofistes en què una Catalunya independent quedaria fora de la Unió Europea. El mateix Col·lectiu Wilson, al document «Europa, Europa»⁴, va explicar que per seguir al mercat únic i mantenir la lliure circulació de mercaderies Catalunya no necessitaria formar part de la UE. Només s'haurien de signar acords bilaterals com els que té Suïssa. A més la

---

⁴ Document *Europa, Europa* del Col·lectiu Wilson: Annex 3

legislació europea permetria començar a negociar aquests acords abans que es formés el nou estat.

Sovint s'esmenta que la independència podria provocar efectes sobre la deslocalització de les empreses. És lògic que algunes empreses volguessin marxar si l'escenari fos tant catastròfic. Però una deslocalització és un procés que comporta costos molt elevats que només serien amortitzats per les empreses si els boicots fossin de llarga durada. Tot i així, que les vendes caiguessin un 80% és incomprendible. La caiguda del PIB tindria una relació directa amb la deslocalització. Si el PIB caigués poc, hi hauria una baixa deslocalització.

Això no vol dir que en una Catalunya independent no hi hauria deslocalitzacions, moviments de seus a Madrid o tancaments d'empreses, igual **o més** que ara. Tot i que no es creu que les multinacionals no volguessin quedar-se a Catalunya per la mida de la seva economia, semblant a la de Bèlgica o Irlanda, on han captat grans fluxos comercials. A més, amb la independència es dotaria el govern català, amb més recursos, per poder incrementar els incentius de les empreses estrangeres a localitzar la seva producció a Catalunya.

2.7. Pacte fiscal, hisenda pròpia

El principal problema per engegar el procés és disposar de prou recursos per fer front a totes les despeses de la Generalitat a curt termini. Avui la Generalitat és dependent de les transferències que rep del govern de l'estat i no té accés al mercat de capitals per emetre deute.

Primer s'hauria d'aconseguir una hisenda pròpia que recaptés els impostos, si no s'aconsegueix amb un pacte amb l'estat s'hauria de fer de forma unilateral. Una vegada aconseguida, anar a per la independència. Caldria fer dues consideracions.

La primera és que CiU volgués la independència, no només el pacte fiscal.

La segona és que aquesta estratègia ha fet fallida ja que mai s'ha aconseguit un pacte fiscal sense demorar la seva presentació.

Lligant la hisenda pròpia amb el procés d'independència hi ha tres accions claus a fer:

1. Activar una hisenda pròpia a Catalunya, a través de les diputacions i potenciant l'agència tributària catalana.
2. Reflexionar en com s'ha de gestionar el procés. Un bon punt de partida són els documents que ha fet el Cercle Català de Negocis, on fan reflexions sobre com aconseguir recursos. Hi ha el reconeixement internacional, la negociació de repartiment d'actius i deutes amb Espanya, etc.
3. Activar un pla per realitzar el procés d'autodeterminació. On entra un procés d'internacionalització, per fer veure al món el procés.

3. Visió dels empresaris catalans

Pocs empresaris es pronuncien públicament i els que ho fan tenen predilecció per llançar missatges apocalíptics. S'ha estès el convenciment que la independència espanta els empresaris catalans. Una enquesta de la patronal Cecot revela que el 53% dels seus associats estan a favor de l'estat propi.

Tot i així, el Juny del 2013, segons una notícia de *La Vanguardia*, Foment va descartar anar al Pacte pel Dret a Decidir. Segons Gay de Montellà hi va haver partidaris d'anar-hi sense problemes, d'altres van ser més cautelosos i alguns s'hi van oposar, fets que van provocar importants dubtes a dins de la patronal catalana.

La patronal PIMEC va realitzar el 2012 una enquesta a 2.224 empreses associades o col·lectius. Un 97,5% dels enquestats creu que Catalunya hauria de tenir un millor finançament. El 92,2% és de la opinió que Catalunya ha de recaptar els seus propis impostos. Un 82,4% està d'acord amb l'aprovació al Parlament de promoure una consulta, un 13,8% està en contra i la resta li és indiferent. El 81,5% és del parer que una Catalunya independent seria econòmicament viable. Un 66,8% creu que Catalunya hauria de tenir un estat propi, un 21,1% pensa que hauria de ser un estat federal i la resta és de la opinió que hauria de continuar sent una comunitat autònoma. Dels enquestats, un 11,8% pensa que el debat sobre la independència té

molta incidència en la seva activitat, un 23% opina que els afectarà bastant, un 45,8% diu que els perjudicarà poc i l'altre 19,3% és de la opinió que no els incidirà gens. Els percentatges són semblants pel que fa a la preocupació per les conseqüències dels hipotètics boicots.

Però el dimarts 11 de febrer del 2014, a Madrid, el president de la patronal CEOE, Juan Rosell, va avisar que la secessió suposaria una destrossa important de les relacions humanes entre Catalunya i Espanya i afectaria greument a l'economia.

A Barcelona, un grup de 60 directius establerts a Catalunya, la majoria d'ells alemanys, van advertir que les conseqüències de la independència serien «nefastes».

El president de Freixenet i de Fira de Barcelona, Josep Lluís Bonet, és un altre dels que s'han posicionat a favor de crear vies de diàleg i un altre dels que s'han mostrat públicament en contra de la independència. Igual que Juan Rosell, que va subratllar que la desafecció existeix, i va llançar un toc d'atenció als Executius del PP i de CiU. «Hi ha un missatge a Catalunya que no s'explica bé a Madrid i un missatge a Madrid que no s'explica a Catalunya», va afirmar en un acte organitzat pel Club d'Exportadors i Inversors. En aquesta intervenció, el president de la CEOE va insistir que no veu la secessió per enlloc i va instar els polítics a obrir el debat i informar sobre quins són els avantatges i els inconvenients.

4. Visió exterior del procés d'independència

El Reial Institut Elcano va fer públiques aquest mes de gener l'últim Baròmetre de la Marca d'Espanya(BME), segons les quals la imatge exterior de Catalunya és pitjor que la d'Espanya. Tot i així, un altre estudi sobre el debat independentista centrat en la premsa estrangera, afirma que Catalunya és vista de forma positiva, com una nació endeutada, però forta i capaç de recuperar-se.

El Premi Nobel d'Economia de 1992, Gary Stanley Becker, ha assegurat que una Catalunya independent no seria un desastre econòmic, sinó el contrari. La globalització i l'obertura dels mercats internacionals permet als estats petits tenir un comerç productiu i

rendible amb la resta del món. Com a exemple, ens posa l'antiga Txecoslovàquia que amb un futur econòmic dubtós el 1993 quan es va dividir, la ruptura no ha estat, ni molt menys, un desastre econòmic per les economies de la República Txeca i Eslovàquia.

En un article, Lluís Uria, periodista del diari *La Vanguardia*, explica que a França estan absolutament en contra de la independència ja que va en contra del seu model d'Estat. La situació és molt més complicada del que sembla perquè una hipotètica independència conduiria al “Desmantellament d'Espanya”.

Troblem una situació semblant a Alemanya, segons Rafael Poch, també periodista de *La Vanguardia*. Creuen que és un tema inoportú i llunyà a Berlín. “La majoria dels alemanys associaven l'independentisme al País Basc, no al catalanisme, al que es tenia per més moderat”. Tot i així aquesta informació va quedar contrastada aquest setembre quan un assessor de la cancellera alemanya, Angela Merkel, i professor de la Universitat de Manheim, Roland Vaubel, va sortir en defensa de la independència. Va instar a Europa a respectar una hipotètica independència i assegurà que no hi ha bases sòlides per expulsar-la de la UE.

Per altra banda, el vicepresident i ministre de Finances i Economia de Baden-Württemberg, Nils Schmid, defensa que són els catalans els que han de decidir si es senten millor en el marc d'Espanya o volen la independència, els pertoca a ells decidir-ho. En una entrevista a l'Agència Catalana de Notícies (ACN), l'1 d'Octubre del 2013, el líder dels socialdemòcrates en aquest “land” assegura que les empreses alemanyes que tenen la seva seu al Principat català no estan preocupades, però avisa que no els agrada la incertesa i que per fer importants inversions, necessiten un marc molt estable i clar. També recorda que Baden-Württemberg o Baviera pateixen un dèficit fiscal injust. Admet, però, que a Catalunya és una història diferent, que no només és una qüestió econòmica, sinó que també una qüestió de cultura, llengua, tradicions....

Però a Londres es veu diferent, Rafael Ramos diu, que des de la capital de Regne Unit s'entén el cas català. Es pregunten perquè Madrid no deixa fer un referèndum, ja que Catalunya està

reconeguda com a nació i l'ONU estableix el dret a l'autodeterminació de les nacions.

Emil Kirjas, secretari general de la Internacional Liberal i ex-ministre d'Afers Estrangers de Macedònia, entrevistat al diari *Ara* l'1 d'Octubre del 2013, no pot creure que després de la Guerra dels Balcans, s'escoltin les mateixes paraules i arguments, des del Govern espanyol, que utilitzava el nacionalisme serbi en aquella època. Afegeix també, que les elits polítiques espanyoles han d'entendre la voluntat dels catalans.

Kirjas diu que ha quedat demostrat que Europa és molt “reticent” a promoure i aprovar polítiques i lleis per avançat. Ha dit als catalans: “No tingueu por, no estareu sols”

Vicent Partal, en el seu llibre *A un pam de la independència*, assegura que molts països votarien a favor de Catalunya. Es limita a analitzar les reaccions d'altres estats en relació al cas de Kosovo. Com a exemples: Finlàndia, que en l'ocasió va dir que una declaració d'independència era un fet polític que creava legalitat per si mateix i que el principi del respecte de la integritat territorial d'un estat mai no podia esgrimir-se contra la voluntat democràtica de secessió d'una part de l'un estat; Alemanya, que va reconèixer Kosovo pel principi que una declaració d'independència mai no pot ser ignorada; Àustria, que en el mateix cas va fer una de les defenses més contundents del dret de secessió. Sobretot inserint en que la llei internacional no contenia cap clàusula contrària a la independència d'un territori i que la voluntat del poble que la declarava era l'únic element que comptava; Croàcia també va deixar clar que l'únic argument decisiu era la voluntat democràtica del poble que volia esdevenir independent; els Estats Units, que en la seva declaració sobre el tema de Kosovo van deixar escrit que la independència no violava la llei internacional; Noruega, que va recalcar que totes les declaracions d'independència havien de ser per força unilaterals, i no tenia sentit tenir acords entre el nou estat i l'estat del qual es separava; els Països Baixos, que van sostenir que el debat no tenia sentit perquè la comunitat internacional mai no podria impedir una independència, si aquesta es feia de manera pacífica i democràtica; Gran Bretanya, que comparaven el cas de Kosovo amb que un jutge

mai no obligaria una dona que es vol separar a continuar unida per força al seu marit.

5. Notícies

“Si deixem de ser part d'Espanya, la integració a Europa no serà automàtica”, Francina Esteve

Diari de Girona, 15 d'abril del 2013

Nascuda a Sant Antoni de Calonge, Francina Esteve, és la única gironina en el Consell Assessor per la Transició Nacional. És professora de Dret Internacional Públic a la Universitat de Girona.

Argumenta que la UE té normes per expulsar o per adherir-se, però no per un país que és membre. Diu que la gent ha de ser conscient que serà difícil assolir la consulta i el reconeixement com a subjectes per exercir el dret.

“El concert dels catalans”, Enric Juliana

La Vanguardia, 30 de Juny del 2013

Enric Juliana, explica la vida de Ramon Trias Fargas, un jove economista liberal català. El 1988, amb 40 anys, va fundar, junt amb altres polítics provinents d'Esquerra Republicana de Catalunya, Esquerra Democràtica de Catalunya, la qual acabaria integrant-se a Convergència Democràtica de Catalunya. Des del 1960, Trias Fargas, va defensar la sobirania fiscal de Catalunya i va augurar el col·lapse autonòmic.

“Catalunya ha fet un 20% de l'ajust a l'Estat des del 2010”, Òscar Palau

El PuntAvui, 6 d'Agost del 2013

El conjunt de les administracions de l'Estat, entre el 2010 i el 2012, van rebaixar del 9,30% al 6,98% el dèficit, o sigui, d'un dèficit absolut de 97.546 ME van passar a un de 73.374 ME. Aquest fet suposava una reducció del 2,32% del dèficit, que equivalia a 24.172 ME. Si calculem el mateix dèficit amb els números de la Generalitat, aquesta, va aconseguir una rebaixa del 2,40%, equivalent a 4.875

ME. Aquesta última xifra comparada amb la del Govern espanyol, suposa un 20% del dèficit recuperat. Així que Catalunya, per si sola, des del 2010, va fer un ajust del 20% en el dèficit espanyol.

“Fora de l'euro? Impossible”, Miquel Puig

Ara, 21 de Setembre del 2013

Les declaracions de Joaquín Almunia, dient que una Catalunya independent hauria de negociar l'adhesió a la UE, ha tornat a posar sobre la taula un dels temes més importants i sensibles que convenen aclarir. Des del punt de vista del senyor Puig, moltes de les anàlisis publicades sobre la pertinència del nou estat a la UE i a l'euro pateixen d'un error: Catalunya prendria les seves decisions. Tot i així, que Catalunya fóra vetada per Espanya per entrar a la UE, seria un fet irracional perquè tan Espanya com molts altres estats europeus, tenen grans interessos industrials i financers a Catalunya. Aquest enorme nombre d'interessos, mobilitzaria els estats respectius per imposar el manteniment de les relacions amb el nou estat. Per això, mantenir la lliure circulació de mercaderies, persones i capital, és essencial per poder construir una independència sense un impacte econòmic negatiu sobre el comerç, la producció, l'ocupació i el nivell de vida.

Entrevista a Ferran Roquer, Director dels serveis territorials a Girona del Departament d'Empresa i Ocupació

El PuntAvui, 29 de Juliol del 2013

Imma Bosch, va entrevistar a Ferran Roquer sobre la independència i la relació que té amb l'ocupació i les empreses. Segons el senyor Roquer, disposar dels diners que el país genera és la clau per fer grans polítiques de contenció de l'atur, però també fer ocupables totes aquelles persones que van accedir al mercat laboral en un moment en què hi havia molta demanda de treballadors amb poca qualificació i que ara han estat expulsats del mercat laboral. Catalunya ha d'independitzar-se d'Espanya si no “serem un país residual”.

Elisenda Paluzie: “L'estat català hauria d'assumir el 13,5% del total del deute espanyol”

VilaWeb, 24 de Gener del 2014

L'economista i degana de la Facultat d'Economia de la UB, Elisenda Paluzie, va ser entrevistada ahir per VilaWeb. Paluzie va parlar de les balances fiscals i l'espoliació de Catalunya per part d'Espanya; dels càlculs que es poden fer sobre el repartiment del deute públic espanyol quan Catalunya hagi declarat la independència; de la situació econòmica resultant d'aquesta independència; del manteniment de Catalunya dins la Unió Europea; i del referèndum i l'alternativa de les eleccions plebiscitàries.

6. Opinions després de l'11s

Després de la històrica diada d'aquest setembre de 2013, el diari *El PuntAvui*, en el seu apartat “Catalunya vol viure en llibertat”, va publicar 100 opinions de diferents personalitats: economistes, polítics, escriptors, periodistes,...

El que he fet, ha estat seleccionar tres d'aquests articles i els he analitzat i sintetitzat.

Articles:

Després de la Via

Germà Bel, economista i professor de la UB

La Via va ser un èxit massiu. Confirma l'existència d'un amplíssim suport a la potestat dels catalans i catalanes de decidir el nostre futur. I expressa el suport explícit a la creació d'un estat propi, independent. Cal felicitar l'ANC, mostra de la vàlua del capital social a Catalunya. S'ha de mantenir l'esforç organitzatiu per continuar canalitzant i eixamplant el suport social a la independència. I les institucions representatives de Catalunya hauran de gestionar políticament aquesta força, i traduir-la en decisions.

Saltar la paret

Elisenda Paluzie, professora de teoria econòmica de la UB

La independència és l'objectiu que mobilitza més i que genera més il·lusió. Però hi haurà un moment en què s'haurà de saltar la paret, i

ho hauran de fer el nostre Parlament i el nostre govern. El que haurien de saber ja, després de les consultes populars, de les manifestacions, i de la Via, és que al darrera tenen un poble que no s'arronsarà, i que estarà disposat a fer el necessari per garantir l'èxit: constituir les meses electorals del referèndum i pagar els impostos i les cotitzacions a una agència catalana.

Fer-ne via

Maria Mercè Roca, escriptora

Dimecres vam fer una immensa Via, i ara toca fer-ne molta via, que vol dir afanyar-se. A fer què? Doncs a eixamplar la majoria social favorable al dret a decidir, a fer arribar el missatge de progrés i supervivència de les persones a qui encara no ha arribat, a encoratjar els tebis, a crear estructura d'estat, a fer fora les pors, a buscar complicitat al món, i a empènyer els nostres representants que busquin de seguida una data del 2014 i convoquin el referèndum, amb una pregunta inequívoca, que es respongui amb un sí o amb un no. Va, fem-ne via, que és tard!

Tot i que cap dels tres entrevistats parla, concretament, del tema econòmic, els tres es perfilen en un mateix fil conductor. Diuen que a partir d'ara la societat i els polítics han de treballar per aconseguir el nou estat. Ja tenim un pas fet, s'ha aconseguit una majoria a favor del dret a decidir. Ara toca fer el segon pas, convèncer a tota la gent que dubta per poder tenir una gran majoria. Però una part d'aquest segon pas no l'ha de fer el poble, han de ser els polítics que ens representen, qui, sempre amb el suport dels ciutadans, han de pactar amb el Govern espanyol el marc en que s'efectuarà una hipotètica consulta. Darrer i últim pas, que un contundent sí guanyi en el referèndum i, que tots junts, comencem a construir un nou estat d'Europa o no, a partir d'aquest primer pas ja realitzat.

7. Entrevistes

7.1. Economistes entrevistats

- Elisenda Paluzie (EP) llicenciada en Ciències Econòmiques i Empresariales per la UB el 1992 i doctorada en aquesta mateixa el 1999.

- Germà Bel (GB) llicenciat el 1986 i doctorat en Economia per la UB i màster en Economia per la Universitat de Chicago.
- Xavier Cuadras (XC) llicenciat per la UB el 1987 i doctorat per la *University of York* (Regne Unit) el 1995.
- Xavier Ramírez (XR) llicenciat per la UAB el 1987
- Quatre membres del Col·legi d'Economistes de Catalunya (CEC1, CEC2, CEC3, CEC4) llicenciats per la UAB el 1987.

7.2. Model de les entrevistes

1. A quina promoció d'economistes pertany vostè? De quina universitat?
2. Ha estat o és militant d'algun partit polític? Quin?
3. Pensa vostè que una nació té el dret de decidir el seu futur encara que aquesta es trobi situada dins d'un altre estat? Perquè?
4. La independència seria favorable o negativa en general, per Catalunya? I per Espanya?
5. Vostè pensa que el govern espanyol permetrà celebrar un referèndum amb les condicions que vulgui la Generalitat? Perquè?
6. Un estudi de l'Institut d'Estudis Econòmics conclou que la independència seria desastrosa per a Catalunya. El director general d'aquest institut reconeix que el procés de transició generaria uns problemes econòmics "importants".
Tot i així el Centre Català de Negocis ha fet un estudi on afirma que un estat català seria viable precisament per ser petit, què opina sobre això?
7. En té coneixement de les previsions de quin cost econòmic suposaria la independència per a Catalunya?
8. S'ha plantejat, quin hauria de ser el repartiment del patrimoni del conjunt d'Espanya en cas d'independència? Quina part del deute espanyol hauria de suportar Catalunya?
9. L'Associació Europea de Lliure Comerç veu viable la independència de Catalunya si aquesta manté el mercat exterior.

Diuen que si es donés el cas que la UE tanqués les portes comercials a Catalunya, aquesta podria formar part d'altres associacions per poder mantenir el comerç exterior. Com els que mantenen països com Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein, els quals formen l'EFTA, una organització dedicada a la promoció del lliure comerç.

Què en pensa?

10. Segons un article del diari "La Vanguardia" el diari britànic "The Times" va publicar un article on deia que la independència empobriria a Catalunya i perjudicaria l'euro.

Tot i així el Col·lectiu Wilson ha publicat diversos documents on s'arriba a la conclusió que la hipotètica independència enriquiria Catalunya. Opina que és creïble?

11. Catalunya té dues grans entitats financeres, La Caixa i Banc Sabadell, aquestes podrien patir boicots per part dels seus clients espanyols, que en són molts. Quina repercussió podria tenir la independència en aquestes empreses?

12. Quina opinió li mereix les multinacionals amb seu a Catalunya s'hi voldrien quedar, havent escoltat les previsions catastròfiques de certs sectors espanyols? Com pensa que afectaria això a l'economia catalana?

7.3. Respostes destacades

(XR pregunta 3): és del parer que una nació té el dret a decidir el seu futur perquè el concepte de nació inclou sentit de pertinença, història comuna (amb fets diferencials molt marcats), cultura comuna, o fins hi tot llengua comuna. Tota comunitat que històricament compleixi aquests conceptes hauria de poder tenir dret a decidir-ho.

(EP pregunta 4): des del seu punt de vista la independència seria favorable per a Catalunya. Per a Espanya també, tot i que a llarg termini. Alliberaria a Espanya de les tensions internes que es provoquen i tenen costos en termes de decisions polítiques. Així podria concentrar-se en reformes necessàries i en desenvolupar tot el seu potencial.

(CEC2 pregunta 4): segons ell dependrà de què facin en el futur. Catalunya haurà de ser responsable de tot el que li passi. És una oportunitat, però res està fet, i menys assegurat. Per Espanya no és un fet gaire important.

(XR pregunta 4): pensa que depèn de les condicions per tornar a entrar a la UE. No s'imagina un Estat català fora d'aquesta. Segons ell, Espanya continuaria dins de la UE tot i que s'hauria d'adaptar a la nova situació, sense una part important del territori i del PIB.

(CEC3 pregunta 5): no creu que el govern espanyol permeti el referèndum a causa del sentiment nacionalista espanyol. Així que negaran qualsevol iniciativa en aquest sentit.

(EP pregunta 5): veu el govern espanyol prenent decisions jurídiques per intentar evitar la celebració del referèndum. Tot i així, aquestes accions no són executades per la força (utilitzant la policia per exemple), ja que tindria repercussions en l'imatge internacional que no es pot permetre. Creu que si el govern català es manté ferm i tira endavant amb la consulta, aquesta s'acabarà realitzant.

(XR pregunta 6): opina que la societat hauria de fer cas dels estudis fets per economistes independents i no per associacions, col·lectius i instituts.

(EP pregunta 6): deixant de banda tots els estudis, diu que és una qüestió de sentit comú. A Espanya els preocupen les conseqüències, per a la seva economia, de la marxa de Catalunya, no les conseqüències per a Catalunya a què tothom veu com un territori relativament ric i amb capacitat de creixement.

(CEC3 pregunta 6): pensa que de problemes econòmics en tenim des de fa temps, gran part d'aquests heretats de la gestió dels qui dirigeixen la “madre patria”. Una de les vies per solucionar-ho és la independència d'aquesta estaca a la que encara hi estem tots lligats. Hi ha països del nostre perfil, amb molta semblança en quan a territori, població i educació que són d'envejar, perquè no també Catalunya?

(CEC1 pregunta 7): parla d'un estudi realitzat per les economistes Núria Bosch i Marta Espasa que constata que el guany d'un estat

català seria de 13.617 milions d'euros de mitjana anual, el 7,1% del PIB. Els càlculs estan fets amb dades del 2006-2009.

(CEC3 pregunta 7): és de la opinió que ningú sap el cost que pot suposar la independència, depèn en gran part dels dirigents i la seva capacitat de gestionar-ho. En bona part s'hauria de compensar amb una reducció de les estructures actuals de l'administració catalana; s'han de reorganitzar, eliminar les improductives, duplicades o innecessàries i crear les que realment facin falta. L'administració és a qui cal exigir més productivitat, tot el que no sigui productiu a nivell públic és una càrrega pel sector privat que dificulta i frena encara més la seva empenta.

(GB pregunta 8): segons ell dependria de si l'Estat català seria considerat com a successor de drets i obligacions de l'Estat previ o no. Si no es succeeix en Drets el nou estat, per exemple es podria quedar fora de la UE, però tampoc hi hauria l'obligació de carregar amb els deutes de l'Estat matriu. Per això aquests processos generen un procés de negociació política, hi ha bastants antecedents de models de repartiment d'actius i de passius.

(XC pregunta 8): també està d'acord en que seria el resultat d'una negociació política, tot i que hi ha precedents i jurisprudència internacional que podria servir per arribar a acords. El deute es dividiria en funció d'algun criteri raonable que també haurà de ser negociat de forma política. Alguns criteris que s'han avançat podrien ser, de pitjor a millor pels interessos catalans: en funció del PIB català, la població catalana o la participació catalana en les despeses de l'Estat.

(CEC3 pregunta 8): diu que s'hauria d'assumir aproximadament el 20% de l'endeutament però també dels actius; si arriba el cas, s'haurà de negociar i probablement Catalunya en sortirà escaldada, però cal veure fins a quin punt. En aquest sentit segur que Catalunya partirà per sota de zero, així que es tracta de començar d'un punt que sigui viable a llarg termini.

(XC pregunta 9): creu que pels catalans, els espanyols i els europeus el millor seria que Catalunya continués a la UE i l'espai econòmic europeu. Altra cosa és que es vulgui confondre la gent i provocar

rebuig a l'independentisme amb amenaces més o menys creïbles sobre una Catalunya fora de la UE. Però un Estat català fora de la UE lesionaria greument els interessos de molt europeus (per exemple, els que tenen empreses instal·lades a Catalunya) i dubta que els governs europeus no fossin sensibles a aquest tipus de problemàtica.

(XR pregunta 9): no contempla sota cap circumstància estar gaire temps fora de la UE. Seria un desastre total.

(CEC3 pregunta 9): diu que és una possibilitat que Catalunya formés part d'una associació per poder mantenir el comerç exterior. Tot i que Catalunya no és del tot comparable als altres països que tenen autonomia energètica (Islàndia i Noruega) o autonomia financera (Suïssa i Liechtenstein), ja que no té cap aspecte diferenciador llevat de la capacitat emprenedora de la seva gent.

(EP pregunta 10): pensa que els articles periodístics no sempre estan gaire fonamentats. Depèn entre altres coses del periodista que els escriu o de la línia editorial del mitjà. No creu que es puguin comparar estudis fets per acadèmics de primer nivell amb articles periodístics.

(CEC2 pregunta 10): opina que qualsevol cas la independència no només és una qüestió econòmica.

(CEC3 pregunta 10): afirma que tenir l'euro com a moneda seria decisió de Catalunya, i altra cosa és si estaria a la UE, això potser no dependria del nou estat.

(CEC1 pregunta 11): la seva opinió és que alguns ciutadans espanyols intentaran fer boicot als productes catalans, però amb el temps que fa que es parla d'aquest tema pensa que les empreses han d'haver pres les mesures oportunes perquè l'hipotètic boicot els afecti el menys possible. Per tant, la situació serà la mateixa per totes les empreses, sense importar el sector al que pertanyen.

(CEC3 pregunta 11): el seu criteri és que qualsevol empresa que es valgui no s'hauria de preocupar dels possibles boicots, el propi mercat s'encarregarà de regular-ho. Però, segons ell, la qüestió preocupant és el paper d'aquest poder fàctic en tot el procés polític.

(XC pregunta 12): segons ell l'estratègia del catastrofisme és intentar evitar que el procés tiri endavant a base d'amenaçar i fer por als electors. Així que no és una previsió realista, sinó una amenaça. Ell creu que així és com ho interpreten les multinacionals, potser no la volen, però si es produeix intentaran minimitzar-ne els efectes negatius. Probablement la seva prioritat serà marxar de Catalunya, tot i que pot ser molt costós, sinó s'asseguren de poder seguir amb les seves activitats comercials sense entrebancs. Són els primers que voldran assegurar-se de que Catalunya continuï a l'euro i a l'espai econòmic europeu.

(XR pregunta 12): diu que les multinacionals busquen els seus interessos i no els agrada la incertesa. Un període de temps massa llarg fora de la UE seria perjudicial per a l'economia catalana.

(CEC1 pregunta 12): no creu que hi hagi cap fugida de multinacionals amb seu a Catalunya, i per tant, no creu que afecti a l'economia catalana.

(CEC2 pregunta 12): afirma que les direccions regionals de les multinacionals fa temps que marxen de Catalunya per anar a Madrid, on hi ha el poder polític. Tot i que creu que en aquest sentit no hi hagi gaire efecte. Ara bé, si les relacions entre ambdues parts es deteriora molt potser per mantenir el mercat català hauran de deixar de fer-lo dependre de Madrid. Les plantes productives no creu que es vegin gaire afectades, excepte si Catalunya canvia de forma permanent la seva relació amb la UE i altres organismes internacionals. També depèn de l'evolució de la competitivitat catalana.

(CEC3 pregunta 12): pensa que les multinacionals ho podrien veure com una oportunitat de créixer més si així se'ls hi facilita. Dependrà en gran mesura dels nostres dirigents i de la negociació amb els grans lobbies.

7.4. Reflexions a partir de les respostes

Analitzant les respostes obtingudes de les vuit entrevistes podem sintetitzar-les en un seguit d'idees destacables:

La independència seria favorable per Catalunya i potser també per Espanya, en el cas que el nou estat es mantingués dins de la UE. Tot i així, el govern espanyol no deixarà celebrar el referèndum ja que va en contra de la seva ideologia. Els costos d'aquest procés d'independència dependrien de les negociacions entre les dues parts. Per tant, les conseqüències també estarien relacionades amb aquestes negociacions. Perquè els efectes no fossin negatius per Catalunya, Espanya i Europa, el nou estat hauria d'estar dins de la UE. Però, igualment, Catalunya continuaria dins de l'euro i probablement dins del mercat interior europeu. Les empreses i multinacionals catalanes o les estrangeres amb seus a Catalunya haurien de trobar solucions als hipotètics boicots, com per exemple exportant a la resta d'Europa o del món.

8. Conclusions

Després d'analitzar la informació, les notícies i les opinions, he arribat a una única conclusió. La pregunta més important que em feia en començar aquest treball era si la tan polèmica i qüestionada independència seria econòmicament viable. La conclusió és clara i evident, un nou estat català seria viable pel que fa a l'economia. A llarg termini, tothom coincideix en afirmar que és la millor solució, però a l'hora de parlar del procés cap a aquesta hipotètica independència, hi ha divergències d'opinions. Alguns ho veuen com una catàstrofe i altres diuen que no hi haurà cap conseqüència greu, tot i així serà una negociació entre ambdues parts.

Quins instruments d'Estat bàsics necessitem? El resum seria un banc estatal, un ens supervisor del mercat de valors i un altre del mercat de telecomunicacions, una autoritat de defensa de la competència, un administrador d'infraestructures ferroviàries, una agència de salut pública, un ens gestor de ports i aeroports, una administració de Justícia, un cos diplomàtic, unes forces de seguretat i l'agència tributària que faria possible tot l'anterior.

Segons Vicent Partal tothom que pensa que el procés d'independència és una il·lusió dels catalans i només es fa per aconseguir altres pactes com el pacte fiscal, s'obliden de tots els fets que s'estan encadenant. Encara que vulguin fer creure que no

passa res els acabarà explotant la bomba a la cara. Arribarà un dia que l'única solució serà la independència, i aquest dia està a punt d'arribar. La tensió no es podrà suportar, i la Unió Europea no li interessa tenir focus de problemes i inestabilitat, així que ja hi trobaran solucions.

Com va dir Barroso, president de la Comissió Europea, a la diputada Mara Bizzotto, que li preguntava si els catalans perdrien la seva condició de ciutadans europeus, amb els tractats europeus a la mà la ciutadania europea és complementària a la de l'estat membre, i que en tot cas la independència s'haurà de negociar seguint les normes internacionals. Per tant la mantindríem.

Ratifico el que he comentat anteriorment (pàg. 12), la legislació europea permet començar a negociar abans que es formi el nou estat, acords bilaterals amb altres països tan de la UE com de la resta d'Europa per poder seguir mantenint el comerç exterior, que en el cas que Espanya, o sigui els consumidors i empreses espanyols, realitzessin un boicot envers els productes catalans, seria on es recolzaria tota l'indústria catalana per poder seguir comerciant. A més l'executiu català ja ha creat una la Hisenda Nacional Catalana, que entrarà en funcionament d'aquí a poc temps i ha signat acords amb altres ens tributaris, per tant ja ha començat a posar fil a l'agulla.

Però el poble i els polítics han de treballar junts per tirar endavant aquest gran projecte, que ja s'ha començat a treballar creant la Comissió per la Transició Nacional⁵, formada per polítics, periodistes fins a representants del poble. Per tant, la independència no és només una qüestió econòmica, sobretot necessitem dirigents i/o polítics capaços de gestionar el cost econòmic un cop declarada la independència.

Cal recordar, també, que no tots els catalans estan a favor del procés. Per tant, s'han de tenir en compte totes les conseqüències, tan positives com negatives, per tal que es pugui tirar endavant i millorar la situació actual.

---

⁵ Consell Assessor per a la Transició Nacional: Annex 22

Tot i així, una setmana abans de donar per definitiu el redactat final he afegit notícies noves, perquè cada dia en surten de relacionades amb el tema que el fan més extens.

Per últim, vull fer referència a la bibliografia, on no es troba informació detallada de les fonts periodístiques ja que la majoria de notícies, articles, enquestes i entrevistes es troben en els annexos, com ja han pogut apreciar en diferents anotacions del treball.

9. Bibliografia

Diaris:

La Vanguardia

El PuntAvui

Ara

Diari de Girona

El Periódico

Llibres:

BORONAT MILLAN, D. / GARCÍA RUIZ, S. *Catalunya Last Call. Propostes per tornar a fer enlairar el país*. Viena Edicions, 2013

CANADELL I BRUGUERA, J. / VALLCORBA TURA, J. *Les raons econòmiques de la independència*. Sant Adrià del Besòs: Gràfiques Jou S.L., 2010

COMAS, N. / GIRAL, E. *Bibliografia d'Ernest Lluch i Martín*. Barcelona, 2006

DURÁN-PICH, A. *Catalunya, a la independència per la butxaca*. Angle Editorial, 2011

GUINJOAN, M. / CUADRAS MORATÓ, X. *Sense Espanya. Balanç econòmic de la independència*. 1a ed., Barcelona: Portic, 2011

PARTAL MONTESINOS, V. *A un pam de la independència*. 3a ed., RBA La Magrana, 2013

Sobirania i Justícia. *Informe sobre la viabilitat econòmica de la independència de Catalunya*. Dipòsit legal: B-2308-2011. Puresa, 2011

TERMES I ARDÈVOL, J. *El nacionalisme català: problemes d'interpretació*. 1a ed., Barcelona: Col·loqui d'Historiadors, 1974

TRIAS FARGAS, R. *Narració d'una asfíxia premeditada*. Editorial Afers, 1985

TRIAS FARGAS, R. *El precio de la libertad*, 1976. *Nacionalismo y libertad*, 1979.

Webgrafia:

<http://www.wilson.cat/ca/comunicats-conjunts.html> COL·LECTIU WILSON. Comunicats Conjunts.

<http://www.wilson.cat/ca/mitjans-escrits.html> COL·LECTIU WILSON. Mitjans Escrits.

<http://www.fundaciocatalunyaestat.cat/category/lilibres-recomanats/economia/> Fundació Catalunya Estat.

<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000047/00000018.pdf>

<http://www.librosdeeconomiaeyempresa.com/r004/articulo14.aspx>

<http://www.elclauer.cat/> Claus per a la independència de Catalunya. [23/07/2013]

<http://www.vilaweb.cat>

<http://web.pimec.org/repositori/documents/actualitat/ca/Resultats%20enquesta%20situacio%20politicoeconomica.pdf> PIMEC Enquesta de la situació politicoeconòmica.

10. Annexos

Índex

1. Dos més dos són mil. Els efectes comercials de la independència
2. Independència i pensions: la mentida més innoble
3. Europa, Europa
4. Un estudi de l'Institut Elcano reconeix que Catalunya és vista a l'estranger com una nació endeutada, "però forta i capaç"
5. Mites sobre la independència (i tres dubtes)
6. Pacte fiscal, hisenda pròpia, independència
7. El Nobel d'Economia Becker defensa la viabilitat econòmica de la independència de Catalunya
8. La viabilitat econòmica d'una Catalunya independent
9. Empresaris catalans defensen la viabilitat d'una Catalunya independent
10. Un estudi econòmic conclou que la independència seria desastrosa per a Catalunya
11. El Col·lectiu Wilson insta les elits espanyoles i catalanes a pactar la "inevitable" independència de Catalunya
12. Denuncien la competència fiscal de les autonomies receptores de solidaritat
13. "Només ens en sortirem si som independents"
14. Foment va descartar anar al Pacte pel Dret a Decidir després d'un intens debat
15. Fora de l'euro? Impossible
16. La veritable fractura
17. Catalunya ha fet un 20% de l'ajust a l'Estat des del 2010

18. Opinions, #Catalunya vol viure en llibertat
19. El concert dels catalans
20. Visió exterior, La Vanguardia
21. Entrevistes
22. Consell Assessor per a la Transició Nacional

Annex 1

Dos més dos són mil. Els efectes comercials de la independència

- 23 Novembre 2012
- Escrit per Col·lectiu Wilson
- Publicat a Comunicats Conjunts

Comunicat conjunt del Col·lectiu Wilson sobre els efectes comercials de la independència.

1. Catalunya és un país molt obert a l'exterior. Tant la facturació catalana a fora de Catalunya com les importacions provinents de l'exterior (inclosa la resta de l'Estat espanyol) són superiors al 60% del PIB català. El grau d'obertura exterior de l'economia catalana és, però, el grau que ens pertoca donada la mida de la nostra economia.
2. El comerç català mostra una preocupant dependència del mercat espanyol: aproximadament el 50% de les exportacions catalanes tenen la resta d'Espanya com a destí. Els països europeus amb mida similar a Catalunya mostren una major diversificació en el destí i origen de les seves transaccions exteriors.
3. Un factor fonamental per entendre la desproporcionada importància del mercat espanyol en el comerç català són les inèrcies creades pel fet que l'economia espanyola va romandre tancada a l'exterior durant gran part del segle XX. Un segon factor important per entendre aquesta dependència és la política d'infraestructures portada a terme per l'Estat espanyol, que s'ha negat en repetides ocasions a finançar certs projectes d'infraestructura claus que

haurien facilitat el comerç entre Catalunya i la resta d'Europa. Un clar exemple és el reforçament del corredor mediterrani. Una política d'infraestructures centralitzadora condueix naturalment a una centralització en els fluxos comercials.

4. L'actual situació no ha de ser permanent. Al llarg del temps, les inèrcies del passat s'aniran diluint fins a assolir un equilibri al que Catalunya tindrà un grau de diversificació semblant al d'altres països i on les transaccions amb Espanya haurien de representar un percentatge menor del total de vendes catalanes a l'exterior. Tot i que aquest procés de diversificació podria ser considerablement lent, de fet ja és perceptible en les dades agregades de comerç català: el percentatge d'exportacions catalanes amb destí a la resta de l'Estat espanyol ha baixat del 57% a l'any 2000 fins el 47% a l'any 2011.

5. Un procés d'independència podria reduir el comerç entre Catalunya i la resta d'Espanya i accelerar aquest procés natural de diversificació de mercats. Què passaria si de sobte deixéssim de vendre a Espanya abans de trobar compradors a la resta del món? Quins efectes tindria això per l'economia de Catalunya? Aquesta preocupació és legítima i, adonant-se d'això, certs partits polítics i els seus analistes han tractat d'atemorir els catalans amb càlculs catastrofistes que pronostiquen caigudes del PIB català del 9, 16 o fins i tot 19 per cent del PIB català. Són versemblants aquestes prediccions? La nostra resposta és un clar i contundent NO.

6. El punt de partida dels càlculs més catastrofistes consisteix a senyalar que les exportacions catalanes a la resta de l'Estat espanyol constitueixen una xifra superior al 30% del PIB català. Si la independència comporta una caiguda molt significativa (per boicots o animadversions) en les compres de productes catalans, s'argumenta, el cost en termes del PIB català pot ser molt elevat també.

7. Sovint s'oblida, però, que les exportacions són una mesura de producció o facturació i per tant el seu valor incorpora no només el valor afegit pels exportadors, sinó també el valor dels béns intermedis emprats en la seva producció. Alguns d'aquests béns intermedis són produïts a Catalunya, però altres són importats de

l'estranger (cal recordar que dos terços de les importacions catalanes són béns intermedis). Com a conseqüència, el percentatge efectiu de valor afegit o PIB català incorporat en les exportacions catalanes a la resta d'Espanya és significativament menor i s'ha estimat en un 22.5% del PIB.

8. Sovint s'oblida, també, que els béns que no es puguin vendre a la resta d'Espanya no es llançaran a les escombraries. Els empresaris catalans no es quedaran de braços creuats i intentaran vendre la seva producció a mercats alternatius. Potser a un preu rebaixat, però en tot cas a un preu positiu. Com a conseqüència, la pèrdua de valor afegit associada amb una caiguda de les vendes al mercat espanyol depèn de la rebaixa de preu que s'hauria de fer per vendre aquests productes a la resta del món.

9. Per generar caigudes del PIB del 9% com a conseqüència de la independència cal suposar que les exportacions catalanes a la resta d'Espanya baixaran un 80% i que els productors catalans hauran de vendre aquests béns a altres països a meitat de preu. D'aquesta manera el boicot afectaria el $0.8 \times 22.5 = 18\%$ del valor afegit o PIB català, i d'aquest valor afegit en perdríem una rebaixa equivalent a $0.5 \times 18 = 9\%$. Afortunadament, aquestes hipòtesis són simplement absurdes i, per tant, les xifres que generen també ho són.

10. És inversemblant que les exportacions catalanes a la resta d'Espanya arribessin a baixar un 80%:

a/ En primer lloc, un boicot d'aquesta mida tindria conseqüències gravíssimes per a l'economia espanyola i per tant les amenaces de boicots pateixen el mateix problema que les amenaces de deixar Catalunya fora d'Europa: no són creïbles. És a dir, ara els interessa anunciar-les, però quan arribi el moment, degut als seus propis interessos trobaran difícil portar-les a terme.

b/ En segon lloc, es fa difícil pensar que els consumidors i empreses espanyoles fessin boicot a les empreses multinacionals localitzades a Catalunya com Nestlé, BASF, Volkswagen, Nissan o Repsol perquè seria difícil distingir si els productes d'aquestes empreses provenen de Catalunya o d'altres llocs i perquè els mateixos espanyols no voldrien perjudicar les empreses dels seus socis europeus (com Volkswagen) i, encara menys, les seves pròpies (com Repsol). L'any

2006, el conjunt d'empreses multinacionals amb seu fora d'Espanya van aportar un 40% de la facturació manufacturera catalana i un percentatge no menor de les exportacions catalanes. Això vol dir que un boicot als productes catalans difícilment afectaria a més del 60% de les vendes a Espanya.

c/ En tercer lloc, cal imaginar que hi hauria una major propensió al boicot pels béns de consum que pels béns de capital o intermedis. Les dades d'exportacions catalanes de 2011 mostren que només un terç (1/3) de les exportacions catalanes estan associades amb béns de consum. Per tant, en un cas extrem en el que el boicot afectés el 50% dels béns de consum i el 20% dels béns de capital i intermedis produïts per empreses amb capital majoritàriament català, la caiguda de les exportacions al mercat espanyol seria només del $0.6 \times (1/3 \times 50\% + 2/3 \times 20\%) = 18\%$. Nosaltres pensem que els consumidors i empreses espanyoles són racionals i que per tant no hi hauria boicot. Però potser ens equivoquem. En qualsevol cas, és molt improbable que un boicot afectés més del 18% de les exportacions catalanes a la resta d'Espanya.

11. L'evidència empírica suggereix que la rebaixa mitjana de preu necessària per vendre els productes catalans potencialment boicotejats per Espanya a la resta del món es troba en una forquilla que va del 10% al 40% essent el 25% el valor emprat per la major part d'economistes. Per calcular la incidència sobre el PIB català també s'hauria de tenir en compte la part dels costos dels serveis associats amb transportar aquests béns i serveis als mercats estrangers que no són pagats a empreses catalanes. Estimem que aquests costos pagats a estrangers, que equivalen a una reducció en el preu net de venda, serien com a molt un 10% del valor de les exportacions.

12. Aquestes observacions ens porten a la conclusió que, en el pitjor escenari possible, ens trobaríem amb una caiguda de vendes del 18% i necessitaríem un rebaixa del $40 + 10 = 50\%$ en el preu per recol·locar aquestes vendes. En aquest escenari molt pessimista la caiguda en el PIB català seria del $0.18 \times 0.5 \times 22.5 = 2.0\%$. En el cas més plausible en que la rebaixa en el preu fos només del $25 + 10 = 35\%$, la caiguda en el PIB català seria del $0.18 \times 0.35 \times 22.5 = 1.4\%$

del PIB. I això és encara suposant que els béns de consum catalans patirien un boicot quasi bé 10 cops (60% vs. 6.5%) més elevat que el que va patir el cava el 2005! En definitiva, qualsevol escenari raonable indica que els efectes comercials de la independència tindrien un impacte relativament petit sobre el PIB català, especialment en comparació amb el dividend fiscal de la independència, que recordem és superior al 8% del PIB.

13. Alguns analistes han dibuixat un escenari encara més catastrofista en què una Catalunya independent quedaria fora de la Unió Europea, presumiblement pel vot en contra d'Espanya. Com el nostre col·lectiu va explicar en detall en el document "Europa, Europa", per seguir al mercat únic i mantenir la lliure circulació de mercaderies (és a dir, per no pagar aranzels) Catalunya no necessitaria formar part de la UE. Només hauria de signar acords bilaterals com els que té Suïssa. I els tractats de la UE estipulen que els acords bilaterals d'aquest tipus no exigeixen unanimitat, sinó una majoria qualificada. A més la legislació europea permetria començar a negociar aquests acords abans que Catalunya es convertís en un estat sobirà (vegi's, per exemple, la comunicació de la Comissió Europea COM(2012) 602 final, de 10 d'octubre de 2012).

14. Sovint s'esmenta que la independència podria tenir efectes sobre la localització de les empreses. Per contestar aquesta pregunta cal preguntar-se primer: per què voldrien marxar les empreses de Catalunya? Naturalment, davant d'un escenari catastròfic de boicots generalitzats on les vendes a la resta d'Espanya baixessin un 80% i el PIB català caigués un 9% és concebible que algunes empreses decidissin evitar el boicot tot "saltant la tanca". Cal recordar, però, que la deslocalització és un procés que comporta costos fixos molt elevats que només serien amortitzats si les empreses esperessin uns boicots de molt llarga durada. A més, com hem explicat abans, un escenari on les vendes a la resta d'Espanya caiguessin un 80% és simplement absurd. Si el boicot acabés resultant en una caiguda petita del PIB, l'efecte sobre la deslocalització de les empreses també seria petit.

15. Podria ser que les multinacionals no volguessin quedar-se a Catalunya perquè el nostre mercat seria massa petit? Alguns dels

països que han captat grans fluxos d'inversió directa en els darrers anys, com Irlanda o Bèlgica, tenen economies de mida semblant a la catalana. De fet, les multinacionals només es preocupen de la mida d'una economia quan aquesta economia està tancada a l'exterior. Si com hem argumentat abans, la caiguda en el comerç català fos petita i a més tingués un efecte pràcticament nul en les empreses amb marques estrangeres (com són les multinacionals), de nou l'argument de la mida no és de rebut.

16. Això no vol dir, però, que en una Catalunya independent no hi hauria deslocalitzacions, moviments de seus a Madrid o tancaments d'empreses. És clar que n'hi hauria, de la mateixa manera que n'hi ha hagut i en continuaria havent-hi si Catalunya seguís formant part de l'Estat espanyol. La qüestió clau en la nostra opinió és l'efecte que la independència catalana tindria sobre els incentius de les empreses multinacionals a establir noves operacions a Catalunya i sobre els incentius dels catalans a crear noves empreses. En aquest sentit cal senyalar dos fets. En primer lloc, la independència dotaria el govern català de més discrecionalitat i recursos per a portar a terme inversions en infraestructura o polítiques fiscals que incrementessin els incentius de les empreses estrangeres a localitzar la seva producció a Catalunya. En segon lloc, i en matèria de creació de noves empreses, és difícil imaginar que un futur estat català instaurés unes regulacions pitjors que les que existeixen actualment a Espanya. Sense anar més lluny, l'informe "Doing Business", publicat anualment pel Banc Mundial situa Espanya en la posició 136 en un ranking de 185 països del món en termes de la facilitat de crear empreses noves. En matèria de creació d'empreses, un només pot afirmar que "Espanya no és Uganda" (posició 144 en el ranking) amb la boca ben petita.

Annex 2

Independència i pensions: La mentida més innoble

- 22 Novembre 2012
- Escrit per Col·lectiu Wilson

- Publicat a Comunicats Conjunts

1. De totes les falsedats que s'escolten en l'actual debat sobre la independència, la que diu que "si Catalunya s'independitzés els avis catalans no cobrarien les pensions" és la més innoble. Treure el son a uns avis indefensos simplement per guanyar vots o impedir que es porti a terme una consulta democràtica no és acceptable. El present comunicat pretén aclarir la veritat sobre les pensions i explicar per què les pors que alguns intenten generar no tenen cap justificació.

2. En termes generals, podem dir que hi ha dos tipus de sistemes de pensions al món: de capitalització i de repartiment. En un sistema de capitalització, els diners que cotitzen els treballadors es dipositen en un fons de capital (d'aquí ve el nom) que s'inverteix en actius financers que van generant interessos. Aquest fons es recupera el dia que el treballador es jubila i aleshores s'utilitza per pagar la seva pensió. Hi ha alguns països al món que tenen un sistema de pensions basats en un fons de capital. Espanya NO és un d'ells.

3. Espanya té un sistema de repartiment. En aquest sistema les cotitzacions dels treballadors d'avui es reparteixen (d'aquí ve el nom) entre els jubilats (i d'altres pensionistes, com vídues, orfes o incapacitats) d'avui. És a dir, la generació que treballa és la que finança la generació de pensionistes: els diners que els jubilats d'avui van cotitzar quan eren joves ja van ser utilitzats en el seu dia per a pagar les pensions dels que eren jubilats en aquell moment. Per tant, les cotitzacions que els jubilats de demà han anat pagant durant la seva vida laboral no són acumulades enlloc. Així doncs, com que ni el Govern espanyol ni la Seguretat Social espanyola tenen els diners que serviran per a pagar les pensions dels jubilats de demà, no tenen capacitat per evitar que els jubilats catalans cobrin les pensions en cas d'independència.

4. Si Catalunya fos independent i decidís mantenir el sistema actual de repartiment els treballadors catalans cotitzarien a la seguretat social catalana i els diners d'aquestes cotitzacions servirien per pagar les pensions dels catalans. És a dir, qui garanteix que els jubilats catalans cobraran les seves pensions no és ni el Govern espanyol, ni la Seguretat Social espanyola sinó els treballadors catalans. I com que en una Catalunya independent hi hauria

treballadors, en una Catalunya independent les pensions estarien garantides.

5. La pregunta, doncs, no és si les pensions en una Catalunya independent es cobrarien sinó si serien més altes o més baixes que les que hi ha en una Catalunya dins d'Espanya. Com ja hem dit abans, en un sistema de repartiment, la pensió que cobra cada jubilat és el resultat de repartir tots els diners que cotitzen els treballadors entre tots els jubilats. El total de diners recaptats en concepte de cotitzacions d'un país depèn de:

- a) el número de treballadors que cotitzen
- b) el salari d'aquests treballadors
- c) el percentatge del seu salari que es dedica a la Seguretat Social (el "tipus de cotització")

El total de cotitzacions recaptades es reparteixen entre la població pensionista. Per tant, la pensió que rebrà, de mitjana, cada pensionista serà més alta:

- a) com més gran sigui la relació entre nombre de treballadors ocupats i nombre de pensionistes
- b) com més alt sigui el salari mitjà
- c) com més alta sigui el tipus de cotització

A Catalunya el nombre de treballadors ocupats per pensionista és de 2,54. A Espanya hi ha 2,48 treballadors per pensionista.(1) Aquesta diferència, tot i que petita, s'explica perquè Catalunya té una taxa d'ocupació més elevada que Espanya, malgrat que un percentatge més gran de la població és pensionista (degut sobretot a una taxa d'ocupació més alta en el passat). D'altra banda el salari mitjà anual a Catalunya és de 24.449 euros, mentre que a Espanya és de 22.790 euros.(2)_Per tant, si una Catalunya independent mantingués els tipus de cotització a la Seguretat Social actuals, els total d'ingressos per cotitzacions dividit pel nombre de jubilats donaria una pensió mitjana significativament més alta que la xifra calculada per a Espanya. Exactament, la pensió mitjana en una Catalunya

independent podria ser un 10% superior a la que s'obté quedant-nos a Espanya, i sense augmentar els tipus de cotització.(3)

Això ens porta a una conclusió ben clara: si Catalunya fos independent, no només les pensions estarien garantides sinó que fins i tot podrien ser més altes que formant part d'Espanya.

6. Per constatar això amb dades històriques, mirem el saldo que Catalunya ha tingut amb la Seguretat Social (en sentit ample, incloent prestacions d'atur) espanyola en els darrers temps. Aquest saldo és la diferència entre el que els beneficiaris de prestacions catalans reben de la Seguretat Social i el que els treballadors catalans cotitzen. Els càlculs d'aquest saldo es mostren al quadre següent. (4)

Saldo = Ingressos – Despeses. M€ (preus reals de 2010)

	Catalunya	Espanya sense Catalunya	Espanya
1995	-1.045	-12.176	-13.221
1996	-358	-9.284	-9.642
1997	678	-4.315	-3.637
1998	1.050	-4.194	-3.144
1999	1.690	-4.439	-2.749
2000	2.197	-3.197	-1.000
2001	2.727	-126	2.601
2002	2.866	-5.418	-2.552
2003	3.092	1.121	4.213
2004	2.807	931	3.739
2005	2.957	1.346	4.303
2006	3.536	2.628	6.165
2007	3.379	1.634	5.013
2008	2.591	-2.596	-5
2009	-1.252	-21.932	-23.183
2010	-2.142	-26.317	-28.459

Font: Liquidació del pressupost del sistema de la Seguretat Social i liquidació del pressupost dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics, i INE

D'aquest quadre en podem destacar dues coses. Primera, Catalunya ha estat deficitària en quatre anys: 1995, 1996, 2009 i 2010. Això ha portat a alguns analistes a dir que la "Seguretat Social espanyola ha hagut de rescatar Catalunya". Alguns han agafat les dades del 2010 (dèficit de 2.142 milions) i les han utilitzat per "demostrar" que una Catalunya independent no podria pagar les pensions! La idea proposada per aquesta gent és: "com que els beneficiaris catalans

han tret més diners de la Seguretat Social que no pas han aportat els treballadors amb llurs cotitzacions, són les cotitzacions dels treballadors espanyols les que han servit per rescatar els avis catalans. Sense les aportacions dels espanyols, els catalans no haurien pogut cobrar les pensions!”, diuen. Aquest argument no aguanta el mínim escrutini perquè si mirem la segona columna veiem que no és cert que els treballadors espanyols han hagut de pagar les pensions dels catalans perquè Espanya sense Catalunya encara ha tingut un dèficit més gran: 26.317 milions d’euros. Tretze vegades més gran que el dèficit català.

Què va passar al 2010 (i al 2009)? Cal entendre que en èpoques de crisi el total de cotitzacions baixa perquè, en augmentar l’atur, hi ha menys gent que cotitza. A més hi ha un augment de les prestacions d’atur, que fa que augmentin les despeses. Amb la crisi que va començar el 2008 l’atur va pujar a tota Espanya. Les cotitzacions van baixar a totes les comunitats i les prestacions d’atur van augmentar i això va generar dèficits arreu. La Seguretat Social (en sentit ample), en conseqüència, va ser deficitària.

Com es van poder pagar les pensions i prestacions d’atur catalanes del 2009 i 2010? Doncs amb les aportacions netes que havien fet de més els treballadors catalans abans de la crisi. I aquesta és la segona cosa que hem de ressaltar del quadre de més amunt: entre el 1995 i el 2008, Catalunya va sumar un total de 28.168 milions d’euros de superàvit. Una fracció ínfima d’aquests 28.168 milions de més que havien pagat els treballadors catalans és la que es va utilitzar per pagar el dèficit català. Això contrasta amb el que va passar a la resta d’Espanya, que entre 1995 i 2008 havia sumat unes pèrdues de 38.084 milions. Si a això li afegim el dèficit de 48.248 del 2009 i 2010 tenim que la Seguretat Social espanyola sense Catalunya va acumular un dèficit estratosfèric de 86.332 milions d’euros.

La conclusió de l’anàlisi dels saldos de la Seguretat Social per a Catalunya i Espanya és que, si Catalunya hagués estat independent entre el 1995 i el 2010, la Seguretat Social catalana hagués pogut disposar de 24.773 milions d’euros de més.

Aquests diners s'haguessin pogut fer servir per a reduir les cotitzacions dels treballadors catalans (amb l'objectiu d'estimular l'ocupació i d'atraure inversió), per a constituir un "fons de reserva propi" (veure més avall), o per a pagar unes pensions més altes als jubilats i altres pensionistes catalans. De fet, si aquests diners es repartissin entre tots els pensionistes catalans actuals els tocaria, en promig, 20.439 euros a cada un.(5)

Les dades del saldo de Catalunya amb la Seguretat Social espanyola (en sentit ample) poden analitzar-se des d'una altra perspectiva: pel període 1995-2010, les contribucions catalanes han estat de mitjana 9% més altes que les prestacions rebudes pel catalans (pensions i atur). Dit d'una altra manera: si Catalunya hagués estat independent les pensions i prestacions d'atur haurien pogut ser un 9% més altes.

7. El drama del fons de reserva de la Seguretat Social espanyola. La població espanyola envelleix. De fet, la població de la major part de països occidentals envelleix. La raó és que als anys 50 i 60 del segle XX (just després de la segona guerra mundial) la taxa de natalitat va augmentar molt, un fenomen conegut com el "baby boom". Com que d'això ja en fa 60 anys, els nens del "baby boom" ja comencen a tenir edat de jubilar-se. Com que la generació que segueix a la del "baby boom" és relativament petita, les projeccions demogràfiques indiquen que d'aquí pocs anys hi haurà molts jubilats per treballador. Això podria crear problemes a la Seguretat Social. Anticipant les tensions que la jubilació dels nens del "baby boom" crearà sobre les pensions, la Seguretat Social espanyola va decidir estalviar una part de les cotitzacions i crear un petit fons anomenat "fons de reserva".(6) La idea era que, com que es preveia que quan es jubilés la generació del baby boom les cotitzacions dels joves no serien suficients per pagar les pensions, s'anirien estalviant uns quants diners cada any i es posarien en el "fons de reserva". Aquesta reserva s'utilitzaria només quan es jubilés la generació del baby boom. En el cas d'Espanya, aquest fons de reserva, però, té tres problemes molt greus. El primer és la seva mida: és molt petit. A finals del 2011 aquest fons només tenia 66.000 milions d'euros, una quantitat ridícula ja que suposa uns 1.500 euros per ciutadà espanyol. El segon problema del fons de reserva és que està desapareixent ràpidament com a conseqüència dels dèficits de la

Seguretat Social causats per la crisi. El tercer problema del fons de reserva és que, en lloc d'invertir els diners en un lloc segur, el 90% dels diners del fons s'han destinat a comprar deute de l'Estat espanyol, ja que a aquest li resultava difícil col·locar aquest deute entre els inversors privats. És a dir, si el govern decidís anar a buscar els diners del fons de reserva per a pagar pensions, trobaria que en lloc de diners hi ha pagarés del propi govern. Tenim, doncs, un peix financer que es mossega la cua i que fa que, de diners “de debò”, al fons de reserva n'hi hagi tan pocs que ha esdevingut pràcticament irrellevant a l'hora de garantir pensions futures.

Resum i conclusions

El fet que la Seguretat Social espanyola sigui de repartiment i no de capitalització fa que la decisió de pagar les pensions als jubilats i altres pensionistes catalans en cas d'independència no depengui del Govern de Madrid sinó dels treballadors catalans que cotitzin. Per tant, les amenaces que vénen d'alguns partits de Madrid en relació al fet que els avis catalans no cobrarien pensions no tenen cap fonament.

Si analitzem les dades de salaris, ocupació i població pensionista a Catalunya, arribem a la conclusió que les pensions catalanes en cas d'independència no només no desapareixerien sinó que podrien ser fins a un 10% més altes que les actuals, si així ho volguessin els catalans, sense augmentar els percentatges de cotització.

D'altra banda l'anàlisi del saldo català de la Seguretat Social i altres organismes que generen cotitzacions i prestacions confirmen el mal negoci que suposa Espanya des d'un punt de vista d'aquesta despesa social: durant el període 1995-2010 les pensions i altres prestacions socials haurien pogut ser un 9% més altes amb una Catalunya independent, sense augmentar la pressió fiscal.

Notes

(1) Calculat com a rati entre població ocupada respecte a població jubilada o pensionista, amb dades del INE per al 2011 (mitjana anual).

(2) Dades del INE per al 2010 (últimes dades disponibles).

(3) Aquest càlcul està fet sobre el supòsit d'una cotització estrictament proporcional al salari, i per tant ignorant els topalls que afecten només als salaris més alts.

(4) Dades del Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat.

(5) Càlcul propi: 24.773 milions d'euros dividit entre 1,212 milions de jubilats i pensionistes.

(6) Aquest fons de reserva no s'ha de confondre amb el "fons de capital" que hi ha als països amb seguretat social per sistema de capitalització.

Annex 3

Europa, Europa

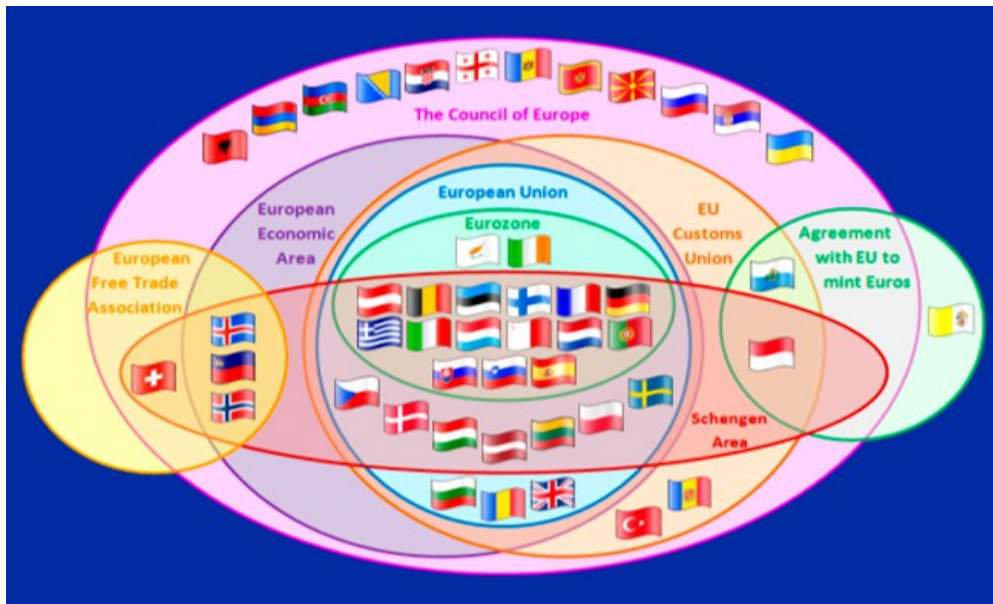
- 13 Novembre 2012
- Escrit per Col·lectiu Wilson
- Publicat a Comunicats Conjunts

La gran pregunta del debat sobre la independència de Catalunya és: quines serien les conseqüències econòmiques de tenir un estat propi?

Si hem de ser intel·lectualment honestos, la veritat és que la resposta no és gens clara. I no ho és perquè, per poder respondre amb seriositat, hauríem de comparar què passaria si Catalunya marxa amb què passaria si es queda. I tots dos escenaris són plens d'incerteses. Per exemple, quedar-se pot tenir conseqüències desastroses si Espanya s'ensorra encara més en la crisi financera o si el govern espanyol continua amb les polítiques de redistribució interterritorial i d'inversions públiques que han acabat per ofegar l'economia catalana. D'altra banda, els beneficis de la separació a curt, mitjà i llarg termini seran positius o negatius depenent de les institucions, lleis, regulacions i polítiques que els governs institueixin un cop Catalunya tingui estat propi.

Un dels aspectes que més incertesa crea és el que fa referència a si una Catalunya independent seguiria formant part d'Europa. Una part important de la incertesa és innecessària i ha estat provocada per la reacció que les autoritats espanyoles han tingut quan han vist que la ciutadania de Catalunya es prenia seriosament la possibilitat de marxar. Ministres, economistes, analistes, polítics i autoritats diverses han anunciat que, en cas que Catalunya decidís separar-se d'Espanya, seria expulsada d'Europa i els catalans hauríem d'usar el passaport per viatjar a Saragossa, les empreses catalanes haurien de pagar uns aranzels que les arruïnarien i tots plegats hauríem de deixar de fer servir l'euro. Tot això, afegeixen, comportaria la ruïna automàtica per a tothom. És més, se'ns ha dit que l'expulsió d'Europa seria immediata i que, per tornar a ser admesos hauríem de posar-nos els últims de la cua i que la readmissió requeriria la unanimitat de tots els membres de la Unió. Implícita hi ha l'amenaça que Espanya votaria que no. Com que amb un sol vot en contra n'hi ha prou perquè un país no entri, diuen, Catalunya quedaria fora d'Europa durant tres generacions.

Totes aquestes amenaces només tenen un objectiu: atemorir els ciutadans (sovint amb plantejaments absurds sobre fronteres imaginàries i cognoms prohibits). Però no fan més que demostrar la debilitat d'Espanya, ja que intenten guanyar el referèndum a base d'impedir que es faci: pensen que si a la gent li entra la por, els nostres dirigents faran figa i així el referèndum mai no es portarà a terme. Però encara que sigui part de la campanya de la por, els membres del Col·lectiu Wilson pensem que és poc seriós que es diguin segons quines coses i es facin segons quines afirmacions. És per això que hem decidit fer públic un comentari tot analitzant la possibilitat que Catalunya pugui quedar "fora d'Europa". Malgrat que no hi hagut mai a la història de la Unió un procés similar al que han encetat Escòcia i Catalunya, és possible fer una anàlisi freda de la situació. I si es fa, un arriba a la conclusió que els escenaris catastròfics dibuixats a Madrid són falsos, fins i tot si (tal com amenacen algunes autoritats espanyoles) Espanya resistís amb la màxima energia la voluntat dels catalans.

El primer que cal entendre és que això de “sortir d’Europa” en realitat no vol dir res, ja que Europa la conformen una multitud de tractats, grups i institucions. Per aclarir-ho una mica, el gràfic adjunt mostra els nombrosos grups, espais i acords que hi ha a Europa i qui forma part de cadascun d’ells: hi ha el Consell d’Europa, la Unió Europea, l’Eurozona, l’Espai Econòmic Europeu, l’Acord Europeu de Lliure Comerç (EFTA) i l’espai Schengen. Els diferents grups, acords i espais representen compromisos sobre diferents aspectes econòmics i polítics. Per exemple, els membres de l’espai Schengen s’han compromès a donar llibertat de circulació de persones dins dels seus territoris (de manera que quan fem turisme i anem d’un país de l’espai Schengen a un altre –com per exemple quan anem d’Espanya a França–, ni tan sols hi ha fronteres ni policies que ens demanen els passaports). La Unió Europea, per la seva banda, és una associació d’estats amb un mercat únic integrat i, alhora, amb institucions polítiques comunes. Però, un cop més, aquesta és una de les múltiples solucions que es fan servir a Europa per assegurar la integració econòmica a nivell continental.

Fixeu-vos que els diferents països d’Europa formen part de diferents grups. Espanya, per exemple, forma part de la Unió Europea, l’Eurozona i el Consell. Suïssa forma part de l’EFTA i de l’espai Schengen, però no pas de l’eurozona ni de la Unió Europea. El Regne Unit forma part de la Unió Europea però no de l’Eurozona ni de

l'espai Schengen. Per tant, la primera cosa que cal aclarir és: quan diuen que vetaran la nostra incorporació a “Europa”, exactament a què es refereixen? A la Unió Europea? A l'Euro? A l'espai Schengen? A l'Espai Econòmic Europeu?

És de suposar que l'amenaça fa referència a la Unió Europea, tot i que, recordem-ho, els tractats de la UE no diuen res sobre processos d'ampliació interna. És a dir, no diuen res sobre el procés d'adherir membres que s'independitzen de països que ja són membres: ni els regulen, ni els prohibeixen. Però posem-nos en el cas més pessimista i imaginem que, en cas d'independència, Catalunya deixa de formar part de la Unió Europea. Voldria dir això que l'endemà del referèndum s'erigirien fronteres entre Catalunya i la resta de la UE? Voldria dir que si guanya el sí, els catalans deixariem de poder viatjar sense passaport per Europa, que les nostres mercaderies haurien de pagar aranzels a l'hora d'exportar-les a la UE, i que els capitals deixarien de poder circular entre Catalunya i la resta de la UE? I voldria dir això que per tornar a ingressar i tornar a gaudir de tots aquests drets i llibertats de circulació, hauríem d'esperar que Espanya deixés de vetar la nostra incorporació a la UE? La resposta a les totes aquestes preguntes és: NO. Rotundament NO.

En primer lloc, la hipotètica celebració d'un referèndum no conduiria a l'exclusió de la UE. Aquesta darrera tindria lloc, en tot cas, amb una declaració formal i pública d'independència. Per tant, un cop celebrada la consulta i en cas que tingués èxit, res no podria impedir un procés de negociació dins de la UE sobre l'estatus tant de Catalunya com d'Espanya. I res no impediria que (tal com recomana un informe del Parlament britànic per a Escòcia) el que s'hagués de negociar fos que el dia de la proclamació definitiva de la independència coincidís amb la data d'adhesió a les institucions europees.

En segon lloc, en cas de ser obligats a sortir de la UE, és cert que es requeriria el vot d'Espanya perquè Catalunya fos readmesa. Una aplicació extensiva (que no directa) de l'article 49 del Tractat de la UE estipula que l'accés d'un nou membre de la UE requereix el vot unànim de tots els seus membres, inclòs el d'Espanya(1). Per tant, el nostre destí a la UE estaria en mans dels espanyols: els catalans

que afavoreixen la independència han de contemplar un escenari on Catalunya, almenys a curt termini, quedaria fora de la UE si Espanya s'entestés a votar "No" a la incorporació de Catalunya a la Unió Europea. Des del punt de vista del Col·lectiu Wilson, creiem que les amenaces espanyoles no són del tot creïbles per dues raons. Primera, la capacitat d'Espanya d'exercir aquest veto dependrà molt de si està intervinguda econòmicament (els canvis de la Constitució que el Partit Popular i el PSOE van acordar acceleradament a petició de les autoritats europees demostra que la capacitat de les autoritats espanyoles per fer segons quines coses no és tan gran com fan veure). Segona, perquè arribat el moment, no els interessaria fer-ho. Espanya pateix el problema que els economistes anomenem "inconsistència temporal". D'entrada els interessa dir que posaran el veto, però un cop fet el referèndum els interessarà tot el contrari, ja que per exportar a Europa han de passar per Catalunya i voldran que Catalunya assumeixi una part proporcional del deute de l'administració central espanyola.

Però seguim posant-nos en el cas més pessimista i imaginem que una Espanya furiosa i venjativa decideix castigar Catalunya i veta qualsevol intent català de reingressar a la UE i que la UE li ho permet. Implica això que les empreses catalanes no podran vendre a Europa, que els ciutadans catalans hauran de passar duanes i fronteres, i que per anar a Saragossa caldrà el passaport? La resposta és NO.

Els tractats de la UE exigeixen utilitzar el principi d'unanimitat per aprovar l'entrada de nous membres (TEU, art. 49) i per fer "acords associatius", és a dir, aquells acords que estableixen institucions comunes entre la UE i els altres països signataris de l'acord (més endavant explicarem per què això dels acords associatius és important).

Ara bé, per seguir al mercat únic i mantenir la lliure circulació de mercaderies (és a dir, per no pagar aranzels) Catalunya no necessitaria formar part de la UE. Només hauria de signar acords bilaterals com els que té Suïssa. I els tractats diuen que els acords bilaterals sense institucions comunes no exigeixen unanimitat, sinó una majoria qualificada (TFUE, art. 207 i 218). Per tant, si Espanya

intentés utilitzar el seu vot per vetar la incorporació de Catalunya al mercat únic i a la lliure circulació de mercaderies, no ho podria fer perquè Catalunya podria signar un acord bilateral amb la UE, un acord per al que no es requereix la unanimitat sinó la majoria qualificada. Aquest acord, per tant, Espanya no el podria vetar de manera unilateral. De fet, aquesta situació d'estar fora de la UE, però gaudint de la llibertat comercial que hi ha a la UE, és la de Suïssa, que no va voler entrar a l'Espai Econòmic Europeu per voluntat pròpia, però que manté un d'aquests acords bilaterals amb la UE, aprovat amb majoria qualificada (2).

No cal dir que la UE tindria el màxim interès a signar aquest acord bilateral amb Catalunya. Al capdavant, a Catalunya hi ha importants empreses europees que es veurien ostensiblement perjudicades per la introducció de les barreres comercials amb les que amenacen les autoritats espanyoles. És evident que és de l'interès de tota la UE (Espanya inclosa!) que tot segueixi com està. Quin incentiu tenen a comprar més cars els productes catalans que importen? O a vendre més car el que exporten a Catalunya?(3) Donats aquests incentius i el fet que Catalunya, com a membre que és de la Unió, satisfarà tots els requisits en matèria de regulació, institucions i de més exigits per la UE, aquest acord bilateral es preveuria d'efecte immediat.

Resumint: fins i tot en el cas que Espanya s'entossudís a expulsar Catalunya de la Unió Europea, no podria evitar que Catalunya signés tractats de lliure comerç amb la UE i, per tant, les empreses catalanes podrien exportar a Europa amb la mateixa llibertat, drets i obligacions amb què ho fan ara.

I les persones? Podrien seguir circulant lliurement, les persones? La resposta és sí, però no perquè el tractat de Schengen s'apliqués de manera automàtica. Si Catalunya volgués adherir-se a l'espai Schengen sense ser part de la UE, hauria de signar un acord d'associació tal com va fer Suïssa. Ara bé, en ser un acord d'associació, requeriria unanimitat al Consell i, per tant, podria ser vetat per Espanya. Dit això, si bé Espanya podria vetar l'accés de Catalunya a l'espai Schengen, els catalans hi tindrien accés en la seva condició de ciutadans espanyols. Tornem a citar l'article 11.2 de la constitució espanyola que diu que cap ciutadà espanyol pot ser

privat de la seva nacionalitat. Per tant, com que el govern espanyol no podria treure la nacionalitat espanyola als ciutadans de Catalunya, aquests podran viatjar des de Catalunya a qualsevol país de l'espai Schengen (per exemple, per passar la frontera espanyola o francesa) amb tota llibertat i per fer-ho, n'hi haurà prou amb conservar la nacionalitat espanyola (juntament amb la catalana) i dur el passaport o el DNI espanyol a l'hora de creuar la frontera. En aquest sentit es donaria la paradoxa que qui garanteix la lliure circulació dels ciutadans de Catalunya per tot Europa seria la mateixa constitució espanyola.

Finalment, l'euro: haurem de deixar de fer servir euros? Aquí hi ha gent que confon conceptes: el fet que un país sigui independent significa que aquest país té la possibilitat d'utilitzar la seva pròpia moneda... però això no vol dir que tingui l'obligació de fer-ho. De fet, el món està ple de països que empren les monedes d'altri. Equador, Panamà i les Bahames, entre molts d'altres països, fan servir el dòlar nord-americà sense que els Estats Units ho puguin impedir. A Europa, Andorra, Mònaco i Montenegro són exemple de països que utilitzen l'euro sense formar part ni de l'Eurozona ni de la UE. Com que no hi ha manera d'evitar que un país utilitzi la moneda que més li convingui, les amenaces que Catalunya serà expulsada de l'euro no tenen cap mena de sentit. Catalunya podria fer el mateix sense haver de demanar permís a la Unió o al Banc Central Europeu. Òbviament, aquesta seria una situació transitòria fins que el sentit comú portés a la plena integració, amb la possibilitat d'estar representats a les institucions de l'eurosistema i de participar en les seves decisions.

Conclusió: els membres del Col·lectiu Wilson pensem que el fet que les autoritats espanyoles amenacin amb la previsió de catàstrofes econòmiques sobre Catalunya si els catalans decidissin votar a favor d'un estat propi només demostra la seva debilitat amb un intent de guanyar el referèndum senzillament no celebrant-lo i per això, adopten l'estratègia de la por de les desgràcies econòmiques.

Estem convençuts que, si arriba el dia, les autoritats espanyoles no posaran entrebancs perquè Catalunya segueixi formant part de la Unió Europea. I ho faran per interessos econòmics: a Espanya no li

interessa tenir una relació dolenta amb el país que ha de travessar quasi inexorablement quan vulgui exportar a Europa, i a Espanya li interessa negociar amb Catalunya perquè aquesta assumeixi una part proporcional del deute públic (que al cap i a la fi, al capdavall, és del Reino de España!). Ara bé, si no ho fan així i fan efectives les seves amenaces, Espanya possiblement podria impedir que Catalunya torni a formar part de la UE, perquè per ser membre de la UE podria ser necessària la unanimitat de tots els membres. Però Espanya no podrà vetar que Catalunya signi acords bilaterals de lliure comerç amb la UE per tal de formar part del mercat únic des del primer dia ja que, per signar aquests acords bilaterals, no cal la unanimitat, sinó la majoria qualificada. Tampoc podrà evitar que els ciutadans de Catalunya circulin lliurement per l'espai Schengen o que les empreses i els ciutadans catalans utilitzin l'euro com a mitjà de pagament.

Dit d'una altra manera: si els dirigents de Catalunya ho fan bé, els ciutadans i les empreses catalanes seguiran gaudint de lliure circulació de mercaderies i de treballadors, de prestació de serveis i de circulació de capitals. Exactament les mateixes llibertats de circulació que tenim ara mateix i que han permès Suïssa ser un dels països més rics i competitius del món. Catalunya, doncs, seguirà sent part d'Europa.

Notes

(1) Naturalment només considerem el supòsit que Espanya reconeix Catalunya, perquè si no ho fes, els ciutadans i empreses de Catalunya seguirien sent considerats part d'Espanya i, per tant, gaudirien de les mateixes llibertats de circulació que gaudeixen ara.

(2) De fet, val la pena recordar que la UE pot firmar aquests acords bilaterals fins i tot amb estats no reconeguts per tots els estats membres (vegi's, per exemple, la comunicació de la Comissió Europea COM(2012) 602 final, de 10 d'octubre de 2012).

(3) Dit això, i amb ànim de ser completament transparents i objectius, Espanya podria vetar un acord bilateral si apel·lés al principi de seguretat nacional. Aquesta opció, tanmateix, seria altament extravagant, perquè la constitució espanyola (article 11.2)

diu: "Ningún español de origen podrá ser privado de su nacionalidad". Per tant, en cas d'independència, els catalans seguirien conservant la ciutadania espanyola, llevat que Espanya canviés la seva legislació per castigar els catalans.

Annex 4

Un estudi de l'Institut Elcano reconeix que Catalunya és vista a l'estranger com una nació endeutada, "però forta i capaç"

Catalunya marca la imatge d'Espanya a l'estranger, segons un estudi de l'Observatori Marca Espanya

Barcelona | Actualitzada el 29/01/2013

Fa dues setmanes, el Reial Institut Elcano va fer públiques les dades de l'últim Baròmetre de la Marca Espanya (BME), segons les quals la imatge exterior de Catalunya és pitjor que la d'Espanya. Els resultats del baròmetre apuntaven que Catalunya obté una puntuació de 6,1, enfront del 6,5 espanyol. Ara, un nou estudi de la mateixa institució que analitza què diuen d'Espanya els diaris estrangers, arriba a la conclusió que el debat independentista centra l'atenció dels mitjans de comunicació d'altres països. Catalunya és presentada per la premsa estrangera de forma positiva, com una nació endeutada, "però forta i capaç".

[...]

Annex 5

Mites sobre la independència (i tres dubtes)

L'economia és un dels punts més importants del debat sobre una eventual independència de Catalunya. Tothom té més o menys clar quins són els seus sentiments, però quan es tracta d'arribar a finals de mes les prioritats poden canviar radicalment. Ningú voldrà ser independent per empobrir-se, és evident.

Per això espanta quan, un dia, et lleves amb el titular que el PIB català caurà un 19% si es proclama la independència. O que la renda per càpita caurà al nivell de la de Xipre. O que Catalunya quedarà fora de la Unió Europea i que l'economia acabarà ofegada pels aranzels. O que Catalunya faria fallida si fos independent (aquí i aquí). Qui diu això sembla que no vulgui recordar que Catalunya ja ha fet fallida.

Per asserenar-se una mica és recomanable llegir aquesta entrada de Pol Antràs, catedràtic de Harvard. És un pèl llarga però val la pena. Una conclusió ràpida: si Dinamarca, un país de mida equiparable a Catalunya, quedés completament aïllada del món i deixés de comerciar amb qualsevol altre país, el seu PIB cauria un 5,5%. Per tant, imaginar que el PIB d'una Catalunya independent cauria un 19% és ciència ficció. No és molt aventurar que darrere d'això hi ha una estratègia per intentar estendre la por.

Per seguir asserenant el debat convé també llegir aquesta altra entrada, en aquest cas en anglès. Tal com s'hi explica, l'argument que Catalunya quedaria fora de la UE és difícil de sustentar. Entenc que el procediment no està establert i que, a priori, més d'un estat es pogués decantar cap al veto. Però la clau és que no és tan senzill retirar la ciutadania europea. El Tribunal de Justícia de la UE, va dictaminar fa un any i mig en una sentència que els estats no poden retirar la ciutadania europea als seus ciutadans. Per tant, si no es pot retirar la ciutadania europea és difícil imaginar que un eventual Estat català, integrat per 7,5 milions de ciutadans europeus, no formaria part de la UE.

Ara bé, no tot és color de rosa. No conec ningú seriós que digui que Catalunya no seria viable a mig i llarg termini. Tot i així, si el procés d'independència vol tenir èxit haurà de resoldre tres dubtes:

El primer és com es finança la transició, com argumenta perfectament Salvador Garcia-Ruiz. Amb el deute català qualificat d'escombraria per les agències de ràting i sense una hisenda catalana operativa, aquest és un punt crític. Sense diners no podrem pagar les nòmines del dia després, per a que ens entenguem. I l'esclatxa legal que permetria un tancament de caixes és massa dèbil: difícilment triomfaria. A Mas-Colell se li gira feina.

El segon és la situació de La Caixa i Banc Sabadell. En la meua opinió poden ser les dues empreses que més pateixin si s'inicia aquest camí, que podria atiar una campanya de boicot dels seus clients espanyols. És evident que un procés com aquest no s'ha de frenar per dues empreses, però tampoc es pot ignorar el mal que podrien sofrir les dues úniques entitats financeres potents que ens queden. (Per cert: va ser sorprenent que Josep Vilarasau, expresident de La Caixa, digués que no s'escandalitzaria si Catalunya fos independent).

I el tercer dubte és què passarà amb Espanya. Perdre un dels motors dels quals s'ha nodrit l'Estat pot provocar moltíssima inestabilitat, com va admetre Gallardón. Especialment quan avui dia Espanya ja és difícilment sostenible. I, fins i tot egoïstament, a Catalunya no li interessa un veï inestable. A tots ens convé que Espanya i Catalunya, si algun dia estan separades, siguin pròsperes i tinguin bona relació.

Evidentment, tots aquests dubtes serien més fàcils de gestionar, o fins i tot inexistents, si el procés es fes de mutu acord entre les dues parts. És a dir, que fos el resultat d'una negociació. Però això, com diria el Rei, sí que sembla una quimera.

Annex 6

Pacte fiscal, hisenda pròpia, independència

17 d'agost de 2012

Article publicat al Nació Digital

Crec que el principal problema per engegar un procés d'independència és disposar de prou recursos per fer front a totes les despeses de la Generalitat en el curt termini, incloent les nòmines dels funcionaris o el repagament del deute. Avui la Generalitat és dependent de les transferències que rep del govern de l'estat (fa un any es tenien uns dos mesos de marge, ara res) i no té accés al mercat de capitals per emetre deute. Per tant resoldre

aquest escull és fonamental si es pretén la independència sense caure en un nou sis d'octubre (veure aquí i aquí).

Aquest plantejament podria implicar un aval a l'estratègia d'intentar aconseguir primer una hisenda pròpia que recapti els impostos i, si no s'aconsegueix amb un pacte amb l'estat, fer-ho de forma unilateral. I, una vegada aconseguida, anar a per la independència. Al respecte però caldria fer dues consideracions.

La primera és que no està clar que CiU vulgui el pacte fiscal com un primer pas cap a la independència, com ens recorda sovint Duran Lleida o Joana Ortega, o com deixa entreveure Josep Rull amb el seu "pacte fiscal o independència", que implica que si aconseguim la hisenda pròpia ja en tenen prou. Potser molts sí ho veuen per aconseguir la independència, però persones significatives, no.

La segona és que aquesta estratègia està fallida: mai ha estat possible aconseguir el pacte fiscal i demorar la seva presentació només ha servit per col·lapsar financerament a la Generalitat i deixar-la en una posició d'extrema debilitat. I insisteixen. Apart no s'han treballat en temes clau per construir l'estat propi (que no costen molts diners) com tenir dissenyada aquesta hisenda pròpia (tot i que ara sembla que s'està fent) i fer pedagogia internacional de l'estat català (i no només del dèficit fiscal i que volem més diners).

També és cert, però, que el Govern ha plantejat el pacte fiscal en uns termes que, si fa un pas enrere, decebrà a molta gent. En tot cas mirant a futur cal pensar en com resoldre aquest tema, per si el Govern "s'anima", es veu forçat a fer-ho, o algú altre pren el relleu. I tot i haver-hi pensat molt reconec que aquí no tinc una resposta clara, ja que no és el mateix definir un pla avui (en una situació d'extrema debilitat), d'aquí uns mesos (quan quasi estarem morts), o fa un o dos anys, quan es veia que arribaríem a la situació actual. En tot cas, lligant hisenda pròpia amb procés d'independència hi ha tres accions clau a fer, sent la hisenda pròpia un tema clau però no l'únic:

1. Activar de forma immediata una hisenda pròpia a Catalunya, principalment a través de les diputacions, potenciant l'agència tributaria catalana, i promovent un pacte fiscal de la Generalitat

amb els contribuents (Alfred Bosch dixit). Ara, no es pot fer recaure la responsabilitat de pagar els impostos de la Generalitat als ciutadans, és a dir, si algú ha d'anar a la presó per aquest tema hauria de ser el President Mas

2. Reflexionar, de forma restringida i confidencial, en com gestionar tot el procés. Un molt bon punt de partida són els documents que ha fet el Cercle Català de Negocis (veure aquí), on fan reflexions interessants sobre com aconseguir recursos. Apart de la hisenda pròpia està el reconeixement internacional, la negociació de repartiment d'actius i deutes amb Espanya, etc. (per cert, part de l'estratègia pot ser negociar crèdits ponts amb aliats internacionals avalats per actius de l'estat català)

3. Activar un pla per sortir de la gàbia: jo aniria pel que el Professor Carles Boix anomena vies exprés o semiexprés (referèndum o eleccions constituents), tot i que crec que el Govern anirà per la via superlenta (el Govern aniria a les eleccions amb un "ara sí, hisenda pròpia!")

Demorar el procés és esgotar un temps que no tenim, i intentar una hisenda pròpia sense pretendre sortir de la gàbia no serà entès quan Espanya estigui totalment intervinguda.

Està en mans del Govern seguir aquesta via (tinc tantes esperances com escepticisme) i els ciutadans hem de fer una doble acció: pressionar al màxim al Govern (i quan arribi el moment, votar a partits que defensin explícitament l'estat propi, entre ells espero que a CiU), i treballar en reflexionar i solucionar els temes clau del procés, com aquest de finançar la transició i els inicis de l'estat català. I quan més demorem aquest segon punt, més dèbils i menys país.

I tornant a l'inici: si disposéssim d'una hisenda pròpia seria molt més fàcil tot el procés. Però si la tinguéssim també sortarien altres excuses i si l'aconseguim alguns diran que ja no cal la independència. Però això no treu que un tema clau ("el tema clau" per a mi) és com financem la transició i els inicis de l'estat català. Molt complicat però no impossible, i quan abans ens hi posem, millor.

Annex 7

El Nobel d'Economia Becker defensa la viabilitat econòmica de la independència de Catalunya

Diu que la globalització i l'obertura del comerç lliure ha beneficiat els països petits en la competitivitat econòmica

El Premi Nobel d'Economia de 1992, Gary Stanley Becker, ha assegurat que una Catalunya independent no seria un desastre econòmic, sinó el contrari. La globalització i l'obertura dels mercats internacionals permet als estats petits tenir un comerç productiu i rendible amb la resta del món. En un apunt al seu bloc, Becker posa l'exemple de l'antiga Txecoslovàquia, amb un futur econòmic dubtós quan el 1993 es va produir la divisió del país entre la República Txeca i Eslovàquia. 'La ruptura d'aquests estats no ha estat, ni molt menys, un desastre econòmic per les seves economies'. 'El moviment cap al comerç lliure i la globalització dels últims 60 anys ha reduït l'avantatge de tenir un gran mercat domèstic per vendre béns i serveis', explica Becker. 'Els estats petits poden comercialitzar els seus béns i serveis amb tanta facilitat com ho poden fer els estats grans en els seus mercats domèstics, adquirint avantatge gràcies a la globalització per vendre els seus productes a consumidors i empreses d'altres països'. A més, Becker assegura que en els països petits els grups d'interès polític tendeixen a ser més reduïts. 'Això és la conseqüència de la homogeneïtat que caracteritza els països petits'.

[...]

Annex 8

La viabilitat econòmica d'una Catalunya independent

16 Setembre de 2012

Diari de Girona

Els economistes coincideixen que el nou estat seria viable tot i no posar-se d'acord en els «escenaris extremistes»

Jesús Badenes

Mentre mitja Catalunya es pregunta en quina lliga jugaria el Barça en cas d'independència, l'altra mitja vol saber quina serà l'any escollit pel referèndum. Pocs, però, es plantegen encara quins sacrificis i quines repercussions econòmiques tindria un procés de secessió. Els economistes coincideixen a assenyalar que la viabilitat d'una Catalunya independent està fora de dubte. No serà un camí de roses, perquè plantegen que la durada del procediment de segregació, la tensió que es pogués generar amb Espanya, així com la credibilitat i la solvència en el mercat internacional del nou estat i la integració o no dins la Unió Europea poden condicionar l'evolució econòmica d'un suposat nou Estat català. Per això, no hi ha un acord clar sobre si la sortida donaria peu a "escenaris extremistes".

Des que es va obrir la hipòtesi de la independència s'han multiplicat els informes econòmics sobre la viabilitat. La Fundació CatDem -vinculada a Convergència Democràtica- ha donat a conèixer aquesta setmana un informe que avala la viabilitat econòmica d'un hipotètic Estat català. El document assumeix que la Generalitat hagués recaptat i gestionat tots els impostos, taxes i cotitzacions socials i elimina l'efecte de les transaccions de l'estat. En l'anàlisi d'ingressos-despeses, una Catalunya independent en sortiria molt beneficiada, segons l'estudi signat per Núria Bosch i Marta Espasa, de l'Institut d'Economia de Barcelona. Entre els anys 2006 i 2009, que s'han utilitzat com a base, la Generalitat hagués tingut un superàvit de manera continuada. Pel que fa a les despeses, també s'incrementarien en cas d'assolir la independència, ja que Catalunya hauria d'assumir competències que actualment té l'Estat. El càlcul que fan les autores és que mentre la Generalitat va gastar el 2006 25.139 milions, una Generalitat independent hagués hagut d'assumir una despesa de 30.304.

En l'altre costat, el dels menys optimistes, el catedràtic d'Economia Aplicada de la Universitat Complutense de Madrid Mikel Buesa assegura que és "perfectament possible que Catalunya sigui un país independent", però adverteix que seria un estat "molt més pobre". Per a Buesa, la nova frontera reduiria la riquesa que genera

Catalunya -el seu producte interior brut (PIB)- en més d'un 25 per cent. Com a conseqüència de la caiguda del PIB, la recaptació fiscal descendiria, segons dades de Buesa, en 17.500 milions d'euros. I tenint menys ingressos, el nou estat hauria de reduir els serveis públics i assumir els costos de ser una nació com seria incorporar un exèrcit, impulsar més ambaixades o establir sistemes d'inspecció a les fronteres, cosa que suposaria molta més despesa que l'actual autonomia, segons Buesa.

Criteris polítics

El professor Agregat dels Estudis d'Economia i Empresa de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), Josep Lladós, assegura que "les estimacions dels avantatges i costos econòmics de la independència sovint són massa reduccionistes perquè no incorporen els efectes dinàmics propis d'un món globalitzat. A hores d'ara, els efectes dinàmics d'una separació són difícils de predir correctament, però els escenaris extremistes són improbables". Una idea en què coincideix el degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya, Joan B. Casas, que opina que "tots els informes que parlen d'extremes estan fets amb criteris polítics i no amb els fonaments de l'economia".

Per això, Lladós concreta que "la riquesa i viabilitat econòmica d'un país no depèn de la dimensió de la seva població sinó del talent i creativitat de la seva gent i de saber fer un ús productiu dels seus recursos i polítiques adequades". Per a Catalunya, "com que no es disposa de l'avantatge dels recursos energètics, caldria aprendre a fer millor el que ja sabem fer i promoure l'emergència d'activitats més innovadores", afegeix Lladós.

Per Joan B. Casas, existeixen diverses raons per les quals una Catalunya independent seria viable si el procés de segregació porta camins pacífics. "Catalunya té una estructura econòmica molt sòlida, molt diversificada des d'un punt de vista sectorial, amb una gran capacitat exportadora i oberta". "Ara mateix, el 55% del PIB seria exportació i el turisme suposaria una font molt important per l'ingrés de divisa, que convertiria Catalunya en un estat amb una capacitat competitiva destacada", conclou el degà. El procés de transició seria vital també per evitar la pèrdua

d'inversions. Segons l'economista de la UOC, Josep Lladós, "el més preocupant no és què passaria amb una Catalunya ja independent sinó el que passaria durant el procés de segregació si aquest és incert i molt conflictiu perquè la inversió vol certesa i regles del joc clares. Però pensar que les principals empreses amb seu fora del Principat abandonarien el mercat català és un absurd econòmic". No és del mateix parer, el catedràtic de Madrid Mikel Buesa, que considera que "moltes empreses catalanes es trobarien davant d'una difícil disjuntiva. Les principals corporacions del Principat tenen el seu mercat primari a la resta d'Espanya, per la qual cosa haurien de traslladar la seva seu a una ciutat espanyola o exposar-se a la més que probable hostilitat per part dels consumidors i assumir per endavant la fallida".

Crear un estat nou

L'estudi signat per Núria Bosch i Marta Espasa per la Fundació CatDem calcula que la creació de les estructures per un estat propi necessitaria d'una inversió d'uns 40.000 milions d'euros.

L'economista Josep Lladós afirma que "cal tenir present també que un Estat català hauria d'assumir la despesa social i els serveis públics ja compromesos actualment amb els seus ciutadans, cosa que podria fer sense dificultats ja que Catalunya és contribuent net dins Espanya perquè la seva capacitat econòmica supera les seves necessitats. També caldria tenir en compte, però, la conveniència de posar al dia la dotació de capital públic del país, que és molt deficitària, com també la necessitat de construir estructures d'estat que estan centralitzades al conjunt de l'Estat", indica Lladós.

El degà dels economistes catalans Joan B. Casas és més optimista. "Hem de partir del fet que hi ha estructures que ja existeixen, que són compartides entre la Generalitat i l'Estat: existeix una estructura tributària i de servei públic". Casas admet que en l'actualitat tant l'estructura tributària com els serveis públics tenen molt pocs recursos que quedarien compensats un cop Catalunya pogués gestionar el 8% del PIB que destina a Espanya. Per a l'economista Alfons Duran-Pich, per fer el càlcul de com repartir l'actual estructura de l'Estat a Catalunya caldria una comissió internacional de valoracions, com es va fer amb

Txecoslovàquia, i posar terminis perquè no s'allargui. "Per la dimensió dels territoris per acabar de completar la situació no es requereix més d'un parell d'anys", conclou Duran-Pich.

Annex 9

Empresaris catalans defensen la viabilitat d'una Catalunya independent

La revista Presència reuneix en un debat set directius perquè analitzin el procés independentista. Cap d'ells no té por a un possible boicot i represàlies.

21/10/12 - Barcelona

Com que pocs empresaris es pronuncien públicament i els que ho fan tenen predilecció per llançar missatges apocalíptics com José Manuel Lara, que ha advertit que si Catalunya se separa d'Espanya Barcelona perdrà la seu del grup Planeta, o Joan Rosell, que des de la CEOE ha dit que imaginar un estat propi és "una barbaritat", s'ha estès el convenciment que la independència espanta els empresaris catalans. Una enquesta de la patronal Cecot revela que el 53% dels seus associats estan a favor de l'estat propi. Quan es demanen noms i cognoms dels partidaris, la cosa es complica, però els set directius que han acceptat el repte de Presència de donar la cara corroboren que també en els cercles empresarials es percep il·lusió i esperança en el procés engegat. Així doncs, els set empresaris catalans que es mullen són Ignasi Pietx (Artyplan), Jordi Roset (Petrolis Roset), Joan M. Cassany (Icnita), Joan Vila (LC Paper), Vicenç Pedret (Ramon Clemente), Artemi Nolla i Francesc Nolla (Grup Nolla).

Aquest és el segon dels set debats que la revista Presència publica cada diumenge amb la voluntat de portar a discussió el futur d'una Catalunya independent. Un fòrum batejat amb el nom de Diàlegs a l'Espanya, i que vol ser una porta oberta al coneixement, la reflexió i les propostes de futur en un moment difícil i alhora esperançador per al país.

Totes les trobades es faran en l'excepcional marc de l'hotel España de Barcelona, fundat el 1859 i que a principi del segle XX reformaria el cèlebre arquitecte modernista Lluís Domènech. La tria d'aquest emplaçament no és casual, ja que el modernisme català va ser un corrent que va anar més enllà de les propostes artístiques, amb una voluntat de modernitzar el país i recuperar la cultura catalana.

Les pròximes setmanes aniran debatent representants de l'àmbit social, el cultural i esportiu.

Annex 10

Un estudi econòmic conclou que la independència seria desastrosa per a Catalunya

El director general de l'Institut d'Estudis Econòmics reconeix que el procés de transició generaria uns problemes " importants "

15.03.2013 | Diari de Girona

Un estudi de l'Institut d'Estudis Econòmics (IEE) apunta que la independència tindria conseqüències desastroses per Catalunya. El treball, que porta per títol "La qüestió catalana, avui" i que prèviament ja s'havia avançat fa uns mesos a Madrid, va ser presentat al Cercle d'Economia de davant la presència d'empresaris, economistes i diferents personalitats com l'expresident, Jordi Pujol. Tot i aquesta conclusió, el director general de l'Institut d'Estudis Econòmics i director de Foment del Treball, Joaquim Trigo, va apuntar que una Catalunya independent és " creïble " a llarg termini però que la transició generaria uns problemes importants.

Entre els assistents, també hi havia l'exsecretari d'Estat d'Economia Alfredo Pastor, que va assegurar que entre la gent que viu a Catalunya hi ha un " malestar " que no se soluciona i que encara que la independència sigui una opció costosa, no vol dir que les coses estiguin bé com estan. Per la seva banda, la secretària del servei d'estudis de l'IEE, Almudena Semur, va assegurar que l'entitat preparava un estudi sobre les balances fiscals, on hi havia molts " malentesos ". Va reconèixer que Catalunya aporta més que no pas

rep i que "s'ha de fer un ajust en el model", però va dir que hi havia diverses maneres de fer les balances fiscals i que, per exemple, un dels mètodes rebaixa en 5.000 milions d'euros els 16.409 milions de dèficit fiscal que reclama la Generalitat.

Per la seva banda, l'expresident de la Generalitat Jordi Pujol va dir que la independència de Catalunya també seria "negativa" per a Espanya i que un dels principals problemes que havia provocat l'actual situació és que "no hi ha confiança" perquè saber que amb qui jugues no fa trapes és "bàsic". Pujol, que va dir que no està d'acord amb tot el que s'havia dit a la presentació, va assegurar que una secessió "sempre és traumàtica" per a les dues parts i que la independència també seria negativa per a Espanya. Va assegurar que una persona com ell, que no havia estat independentista, ara votaria "sí" en un referèndum sobre la independència de Catalunya i va explicar que la situació per la qual passa Catalunya "no és un caprici ni una rebequeria". Va dir que el canvi d'actitud de molta gent "no té res a veure amb la crisi", sinó amb la sentència del Tribunal Constitucional que va retallar l'Estatut.

Annex 11

El Col·lectiu Wilson insta les elits espanyoles i catalanes a pactar la "inevitable" independència de Catalunya

El grup d'acadèmics assegura en una conferència al Cercle d'Economia que l'oposició al procés només pot endarrerir-lo i elevar-ne els costos per a tothom

Xifra en 383 euros per persona i any el preu de mantenir un estat propi i davant els 2.251 euros que costa pertànyer a Espanya

20/03/13 - Barcelona

El Col·lectiu Wilson ha defensat aquest dimecres en una conferència al Cercle d'Economia la viabilitat econòmica de la construcció d'un nou estat català i ha rebutjat els presagis "catastrofistes" que arriben d'alguns sectors. Segons els integrants d'aquest grup, sis destacats economistes i acadèmics catalans, la independència de

Catalunya ja és “inevitable” perquè és una reivindicació que va de “baix cap a dalt”. Per aquest motiu, han advertit que l'oposició espanyola a l'emancipació catalana només la pot “endarrerir” i han instat les “elits” d'una i altra banda a pactar el procés, com la millor manera de minimitzar els costos per a tothom.

El la conferència sobre les Dimensions econòmiques i jurídiques de la independència de Catalunya el Col·lectiu Wilson ha aportat un altre argument de pes per avalar la separació: segons els seus estudis, mantenir un estat català costaria 383 euros per persona i any mentre que pertànyer a Espanya costa 2.251 euros persona i any.

Durant la presentació del grup, el director del Centre d'Investigacions d'Economia Internacional (CREI), Jordi Galí, ha reivindicat en nom de tots els integrants “el dret de Catalunya a decidir com s'organitza políticament” i a poder fer-ho “sense coaccions ni amenaces”, al marge de les incerteses que es puguin obrir amb un nou escenari.

Lluitar contra les intoxicacions

Galí ha explicat que aquest col·lectiu d'acadèmics va decidir fer un pas endavant i donar la seva opinió sobre la independència després de la “indignació” que van sentir en escoltar tres reaccions sobre el debat sobiranista. La primera, era respondre amb mentides sense fonament, com que el nou estat “no podria pagar les pensions”; la segona, es basava en veritats aparentment “indestructibles”, com que la independència va contra el signe dels temps i la globalització, i l'última, alertar de les suposades conseqüències “catastròfiques” d'una separació d'Espanya.

Segons ell, assegurar amb tota certesa que la independència desplomaria les exportacions catalanes, per un hipotètic boicot d'Espanya, o que Catalunya no tindria accés al crèdit internacional per si sola, no s'ajusta a la realitat. Al seu parer, lluny de ser “catastròfiques” i “segures”, la majoria de conseqüències del procés són ara per ara incertes i ha recordat que en tot procés hi ha costos i beneficis. També ha assenyalat que al món hi ha una mitjana de creació de dos països per any i que molts dels mals auguris per a

Catalunya es basen en una idea de “càstig” per la seva marxa d'Espanya.

Els preu de quedar-se a Espanya

De la seva banda, el catedràtic de la Universitat de Colúmbia a Nova York Xavier Sala Martín ha apuntat que en el debat sobre la independència, també han de tenir-se en compte els costos que tindria per a Catalunya seguir formant part d'Espanya i ha desmentit la tesi que una Catalunya independent quedaria fora de la UE.

Sala Martín ha admès que existeix la possibilitat que Catalunya assumeixi part del deute d'Espanya, o que s'hi negui, si se separa. Però “si ens quedem, pagarem igual”, ha etzibat entre rialles dels assistents.

El Col·lectiu Wilson, que deu el seu nom al president nord-americà i premi Nobel de la Pau Woodrow Wilson (1856-1924), pretén aportar una anàlisi en profunditat sobre què seria de Catalunya en cas d'una eventual independència.

A més de Jordi Galí i Xavier Sala Martín formen part d'aquest grup Pol Antràs, catedràtic d'Economia de la Universitat de Harvard; Carles Boix, de la Universitat de Princeton; Gerard Padró, de la London School of Economics and Political Science, i Jaume Ventura, investigador del Centre d'Investigació en Economia Internacional (CREI).

Annex 12

Denuncien la competència fiscal de les autonomies receptores de solidaritat

El Col·legi d'Economistes presenta un informe que conclou que la pressió fiscal fa de Catalunya un territori hostil a les rendes elevades

15.03.2013 | Diari de Girona

El Col·legi d'Economistes de Catalunya va denunciar ahir la competència fiscal de les comunitats autònomes que són receptores netes de la solidaritat interterritorial a l'estat espanyol. El degà de la

institució, Joan B. Casas, va indicar que la competència "no és dolenta en principi", però sí quan els processos d'anivellament econòmic entre territoris provoca "distorsions" en els recursos públics per càpita entre comunitats aportadores i receptores netes. L'informe també adverteix que l'elevada fiscalitat de Catalunya "resta atractiu" al país per atraure empreses i professionals estrangers i no incentiva la permanència de grans rendes o capitals. Catalunya esdevé així un territori hostil als contribuents més acabalats.

En aquest sentit, el president de la comissió d'assessors fiscals del col·legi d'Economistes de Catalunya, Nacho Cornet, va dir tenir constància que als despatxos d'assessors fiscals catalans s'han rebut consultes de persones decidides a canviar la seva residència, encara que no ha precisat quantes consultes d'aquest tipus s'han fet i quantes s'han concretat en un canvi de domicili. En una roda de premsa de presentació de l'estudi "El panorama de la fiscalitat autonòmica 2013", Casas va considerar que "no és defensable" un sistema on les comunitats receptores de solidaritat territorial facin competència fiscal a les aportadores. L'informe analitza el desenvolupament de la capacitat normativa de les comunitats en relació a determinats impostos sobre la renda, el patrimoni o les successions i donacions.

Sobre la competència fiscal, l'estudi denuncia que el comitè permanent de la Comissió d'Economistes i Assessors Fiscals, integrat per professionals dels despatxos més representatius de Catalunya, ha detectat una tendència creixent al canvi de residència de les empreses que busquen una fiscalitat més favorable, tant per la companyia com pels seus directius. L'informe revela que Catalunya lidera la pressió fiscal a Espanya a l'Impost de Patrimoni -perquè el seu mínim exempt és de 500.000 euros, davant dels 700.000 de la resta d'Espanya- i en Actes Jurídics Documentats (1,5%). En IRPF, el seu tipus marginal màxim és del 56%, si bé la diferència de pressió fiscal amb altres comunitats només la noten rendes realment altes; quant a l'Impost de Successions, en canvi, és de les comunitats on menys es paga. Respecte als tributs propis, Catalunya és de les comunitats que més

recapta per aquesta via, ja que el 2,9% dels seus ingressos provenen de tributs creats aprofitant les seves competències. De fet, la Generalitat prepara la creació de nous tributs en els pressupostos de 2013 per intentar reduir les retallades en la despesa que de nou s'hauran de fer.

L'estudi presentat alerta que el llistat d'impostos propis de les comunitats autònomes no para de créixer, com també augmenten les modificacions normatives sobre els mateixos, el que genera "complexitat en el coneixement de les normes tributàries". A més, l'informe assenyala la paradoxa que "si es fés un anàlisi cost-benefici de la implantació d'aquests tributs, en molts casos el resultat seria negatiu, superant els costos de gestió del tribut als ingressos procedents de la recaptació dels mateixos"

L'informe també critica el "caos normatiu" de les diverses legislacions tributàries autonòmiques i alerta que hi ha poc marge per apujar impostos a nivell estatal, excepte en l'impost de societats, que podria augmentar la recaptació a través d'una "reforma profunda".

Annex 13

"Només ens en sortirem si som independents"

Assegura que el país necessita disposar dels diners que genera per poder fer polítiques de contenció de l'atur. Diu que la indústria i el turisme són els sectors que ens faran sortir de la crisi

29/07/13 - GIRONA - IMMA BOSCH

Disposar dels diners que el país genera és clau per a Ferran Roquer per fer grans polítiques de contenció de l'atur, però també fer ocupables totes aquelles persones que van accedir al mercat laboral en un moment en què hi havia molta demanda de treballadors amb poca qualificació i que ara han estat expulsats del mercat laboral. Per a Roquer Catalunya ha d'independitzar-se d'Espanya si no "serem un país residual".

-L'atur a les comarques gironines és preocupant. Què cal fer per reduir-lo?

El que necessita Catalunya per als seus aturats és disposar dels diners que aquest país genera per poder fer polítiques de contenció de l'atur, perquè el dèficit fiscal d'aquests 16.500 milions que sistemàticament marxen de Catalunya cada any impedeix que es puguin fer grans polítiques d'ocupació quant a canviar la normativa laboral. En l'àmbit de les competències que tenim, el que s'ha de fer és formar les persones. Hem de fer ocupables totes aquelles persones que van accedir al mercat laboral en el moment determinat en què hi havia molta demanda de personal amb poca qualificació. Aquestes persones han estat expulsades del mercat laboral i ara els trobem en una bossa d'atur terrible que cal que solucionem.

-Una formació que hauria de ser adaptada a les empreses?

Sí. Els hem de fer ocupables en les necessitats que tinguin les empreses. Les empreses demanen uns tipus de persones i l'administració els ha d'ensenyar o educar en aquest sentit. I de fet ja ho estem fent. En aquests moments estem formant treballadors a més de 50 empreses gironines als quals ensenyem les coses que l'empresa necessita per a la seva producció. Treballem amb empreses específiques que produeixen productes determinats i ho fem a través del SOC.

-I les polítiques de contenció pressupostària a la llarga també generen atur?

Aquestes polítiques porten associades un detriment de la demanda i com que hi ha menys demanda també baixa la producció. Si no es canvien aquestes polítiques i es pot fer una mica de política expansiva costarà molt generar ocupació a grans nivells. Actualment, estem en recessió i sense estructures d'estat i sense poder fer polítiques de formació serà molt complicat. I això no ho pot fer la Generalitat, sinó que ho ha de fer el govern espanyol, que no s'hi posa seriosament. El govern espanyol va fer una reforma laboral que potser va afavorir més els grans grups empresarials que no pas

l'ocupació de les persones. I Europa l'està incentivant perquè ho faci. La productivitat d'un país no es pot guanyar baixant el salari dels treballadors.

-Hi ha atur i els joves marxen a treballar a l'estranger, però en canvi les empreses es queixen que no hi ha mà d'obra qualificada?

Si no som capaços de casar la demanda amb l'oferta, hauríem de parar i reflexionar. Hi ha dèficits endèmics dels sistemes formatius d'aquest país. En algun moment les universitats s'hauran de plantejar quin tipus de formats treuen. La formació que es dona ha de ser adequada a les necessitats de l'entorn i del mercat laboral. Jo crec que s'ha d'anar cap a uns estudis de caire tecnològic. Hem de refer els sectors industrials, que a la llarga seran els que generaran ocupació, valor afegit i producció. El sector industrial és el que genera valor afegit i que estira de l'economia i el que en definitiva serà el que ens farà sortir de la crisi. Sense deixar els sectors tradicionals com per exemple el turisme.

-El turisme és una gran font d'ocupació del país?

Entre un 12 i un 15% de l'economia gironina prové del turisme perquè som una demarcació molt atractiva turísticament. Les empreses turístiques han fet molt bé la feina. Tenim recursos naturals i culturals que no es poden externalitzar a altres països com ara el Girona Borrassà Magrib o Croàcia. Són aquests elements els que hem de posar en valor per dinamitzar encara més si s'escau el sector turístic, un sector que creix i que s'ha anat especialitzant cada vegada més en sensacions, en un turisme lligat al territori i no pas en una rebaixa de costos sistemàtica per atraure turistes estrangers.

-No tots poden competir sense abaixar preus.

Hi ha poblacions que han d'omplir hotels perquè són molt grans i que han de treballar amb agències majoristes de viatges. Ells han d'aprofitar el turisme. Fer les coses el màxim de bé que puguin i modernitzar instal·lacions per poder demanar més diners que no pas altres. Això ho han de fer també. No es pot tenir un hotel i amortitzar-lo tota la vida quan el tinguem amortitzat continuar sense

fer-hi res de nou per seguir-lo amortitzant. Hem de fer-nos competitius.

Es parla sovint que les empreses han d'anar de la mà de les universitats.

És important la unió entre empreses i universitats perquè hi ha transferència de coneixement. El Parc Científic de la UdG n'és un bon exemple. I s'ha de potenciar, perquè aquesta unió farà que siguem un país més competitiu. Catalunya no serà mai líder en costos perquè aquí els treballadors cobrem el que hem de cobrar, ja que aquí tenim uns costos mediambientals que s'internalitzen mitjançant els tributs a les empreses. I per tant aquí hem de fer produccions especialitzades i produccions amb alt valor afegit. Sens dubte el coneixement per poder-lo fer vindrà de les universitats. I a les universitats s'han de potenciar aquests àmbits.

-El mercat interior està molt tocat i les empreses gironines cada vegada més s'apunten a l'exportació?

Girona té grans empreses. Empreses que són competitives a l'exterior. I empreses punteres el 85% de la producció de les quals és per vendre a mercats estrangers. Totes les empreses que creixen són les que tenen oberts mercats exteriors. En aquest sentit, la Generalitat a través d'ACCIÓ ajuda les empreses a exportar i s'incrementen molt les empreses que cada any surten a vendre a fora i amb una política establerta. El 2011 va ser el primer que Catalunya va exportar més al món que a la resta de l'Estat, que té una demanda absolutament contreta i al qual costa molt vendre-hi.

-S'han de fer esforços per impulsar emprenedors?

Sens dubte. Però per més ganes que tinguem d'ajudar els emprenedors hem de saber discriminar i ajudar els projectes viables i deixar fracassar els que no ho són. A Girona, per exemple, tenim un viver d'empreses en el qual l'any passat vint-i-dues empreses gironines van ser acompanyades per nosaltres per avançar en innovació i internacionalització. I aquest any seran una desena d'empreses que s'hi afegiran.

-Les comarques gironines havien sigut fins fa poc una de les demarcació amb més emprenedors de Catalunya?

I ho continuen sent. Hi ha grans idees a Girona, grans empresaris i grans projectes. Hi ha moltes empreses que funcionen bé. Moltíssimes més de les que sembla.

-Les empreses continuen queixant-se de la manca de crèdit per part dels bancs.

El problema de la manca de liquiditat en el mercat és un problema greu. Hi ha emprenedors amb idees i empreses amb idees que no les poden dur a terme per manca de liquiditat. Hi ha empreses amb contractes que no els poden fer servir perquè no hi ha bancs que deixin diners als empresaris. I hi ha bancs que han tingut diner públic per salvar-se i aquest diner públic no l'han transferit a l'economia.

-Els expedients de regulació d'ocupació segueixen creixent a la demarcació?

Sí. Des de la reforma laboral, els ERO no els ha d'autoritzar l'administració i moltes empreses demanen fer un ERO com a mesura preventiva. Per sort no tots aquests expedients de suspensió s'acaben complint. Un ERO acaba provocant drames personals importants i famílies senceres es queden a l'atur. Això és una mica la reflexió que com a país ha fet l'Artur Mas i el govern en general: no pot ser que un país que té capacitat per contractar gent, per posar gent al mercat laboral, donar-li formació i donar-li oportunitats no ho pugui fer perquè té un llast a l'esquena que és anar mantenint el dèficit fiscal respecte a l'agenda espanyola. I hem de tirar per aquí. I n'hem de fer via de tirar per aquí perquè aquests drames no els acabarem de solucionar. Hi ha un terç de la població que no treballa i que ho necessita i els hem de donar una solució com a país. Hem de ser valents i tirar endavant.

-Algun dia ens independitzarem d'Espanya?

Espero que sí. Només ens en sortirem si Catalunya és independent. Si no, serem residuals. Serem el no-res. Jo tinc tres fills i alguna esperança haig de tenir per a ells.

-Veus alguna sortida a la crisi?

[riu]. Si sortir de la crisi vol dir tornar a la situació que teníem abans d'entrar-hi, no. Jo crec que no acabarem mai d'estar com estàvem abans. Amb aquell excés de liquiditat que hi havia en els mercats. Aquella facilitat de crèdit, aquell consum exacerbada a crèdit que hi havia, tot això ens havia fet crear una fal·làcia i una situació irreal. Però si ens referim que deixarem de caure, que deixarem d'estar en recessió, probablement es doni entre cometes alguna circumstància que fa pensar que estem al final d'aquesta gran davallada. El que passava abans no era bo ni natural. Si no tenies un pis semblava que no servies per a res; i si no feies negocis amb la teva casa i no podies tirar la família endavant, eres un inútil. Pensa que ha crescut l'ocupació a la indústria darrerament, i que hi ha un repunt dels sectors exteriors. Aquest país pot generar recursos per sortir-ne. I com a societat hem de ser capaços d'entomar-ho i com a governants hauríem de ser capaços d'oferir a la societat una sortida. Hi estem treballant amb l'horitzó del 2014.

Annex 14

Foment va descartar anar al Pacte pel Dret a Decidir després d'un intens debat

Gay de Montellà va transmetre a Francesc Homs els dubtes de la patronal catalana

LA CRÒNICA

Manel Pérez

Barcelona | Diumenge 30 de Juny 2013

L'últim comitè executiu de Foment del Treball, l'òrgan que dirigeix el dia a dia de l'organització i format per una trentena d'empresaris, celebrat el passat dia 17, va servir de marc per a un intens debat

sobre si la gran patronal catalana havia d'acudir o no a l'acte pel dret a decidir convocat pel Govern per a uns dies després, el 26. Les relacions entre Catalunya i Espanya mantenen en estat deliberatiu els empresaris, profundament dividits, igual com a la resta de la societat, encara que amb la connotació que l'opinió econòmica es tendeix a considerar determinant per les seves conseqüències sobre l'estabilitat social i el creixement.

Poc abans de la reunió del comitè executiu, Joaquim Gay de Montellà, president de Foment, va rebre una trucada de Francesc Homs, el conseller de presidència, transmetent-li l'interès del Govern perquè la seva organització acudís a l'acte convocat en el Palau de la Generalitat. Segons les fonts consultades, Gay li va transmetre que el comitè executiu, que es reunia poc després, discutiria l'assumpte i que tot seguit li transmetria el resultat. L'executiva deliberava dilluns i el Govern es reuneix els dimarts, per la qual cosa tots dos van quedar que a primera hora de l'endemà, dimarts 18, l'informaria. Per Gay no es tractava d'un simple formalisme, es tractava d'evitar una reproducció de la confusió creada feia pocs mesos entorn de la convocatòria de l'acte empresarial "Anem per feina". En l'acte celebrat el 14 de febrer es va reduir el seu format inicial, es van despenjar algunes organitzacions i no hi va haver referències al debat sobiranista.

Davant el comitè executiu, Gay va explicar, de forma molt neutra segons alguns dels presents en la deliberació, la seva conversa amb Homs: el Govern ha convocat un acte informatiu i li agradaria que Foment fos present. El president de la patronal va esperar les opinions dels presents. A partir d'aquí va engegar el debat, amb uns partidaris d'acudir sense més problema, altres de més cautelosos i fins i tot alguns contraris. José Manuel Basáñez, vicepresident de l'entitat ex conseller d'Economia, va plantejar que si es tractava d'una trobada informativa es podia oferir el local patronal perquè un enviat del Govern acudís a explicar la seva posició als empresaris.

Amb matisos, els vicepresidents Joan Castells i Joan Gaspart i Alfons Vilá es van sumar a les cauteles, recordant que l'endemà, el 18, se celebrava a Madrid l'assemblea general de la CEOE i calia anar amb compte amb les interpretacions que es poguessin fer a la capital si

Foment se sumava a la convocatòria del Govern quan el món empresarial defensa posicions com la unitat de mercat.

Aquestes intervencions van demanar més detalls sobre la cimera, qui acudiria i quin seria el seu contingut. En suma, por d'una fotografia que transmetés més compromís amb la línia d'Artur Mas del que estaven disposats a assumir.

En la posició contrària, Eusebi Cima, també vicepresident i responsable de Fepime (federació de petites i mitjanes empreses), va defensar acudir-hi sense més cauteles. Un punt de vista que van secundar altres veus, com Enric Reyna, de l'Associació de Promotors i Consultors de Catalunya, i Ramon Boixados, de Comsa-Emte.

Davant la patent divisió d'opinions, Gay, en qualitat de president, va informar que pensaria sobre l'assumpte i transmetria a Homs la seva decisió. Així va ser i l'endemà al matí, de nou en conversa telefònica, va informar Homs que Foment enviaria el seu secretari general, Joan Pujol, a la reunió. Gay va al·legar que el dia de la cimera seria a Itàlia.

D'aquesta manera, Foment assumia ser present en la convocatòria del Govern, però rebaixava el seu nivell de representació institucional. Era una manera de compatibilitzar les opinions recollides en l'executiva sense decantar-se obertament per cap.

Aquell mateix matí, ja a Madrid, Gay va explicar la seva decisió a Juan Rosell, el seu antecessor en la presidència de Foment i El Govern va lamentar públicament l'absència de Foment, reconeixent la seva importància sobre el dret a decidir. Amb En president de CEOE, que li va expressar el seu acord amb el que s'havia fet fins aquell moment.

No es va tornar a parlar de la qüestió fins que, finalment, el divendres 21 va arribar la convocatòria formal per a la reunió del dia 26, firmada per Mas. En la missiva, s'explicitava que la reunió tindria caràcter constitutiu, un pacte formal amb el suport explícit dels assistents a la convocatòria d'una consulta pel dret a decidir. Després de consultar amb el seu entorn de més confiança en el comitè executiu, Gay va optar per declinar la invitació. Foment, l'organització més important de les empreses catalanes, no assistiria

a la reunió. Un forat que ningú no va amagar i que el Govern va lamentar públicament, reconeixent la seva importància.

Qui sí que va acudir va ser Eusebi Cima, malgrat que a l'acta de la reunió de l'executiva del 17 es va registrar que Fepime assumiria la posició que finalment adoptés Foment. Les reaccions a aquest desmarcatge també han estat variades. Alguns esperen re trets en la reunió que l'executiva de Foment fa precisament demà. D'altres creuen que Cima va avançar la seva resposta afirmativa a Homs abans de la discussió i va quedar atrapat per les seves paraules.

Annex 15

Fora de l'euro? Impossible

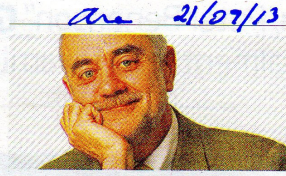
Les declaracions de Joaquín Almunia en el sentit que la Catalunya independent hauria de negociar l'adhesió a la Unió Europea (UE) han tornat a posar sobre la taula un tema sensible que convé aclarir. Des del meu punt de vista, moltes de les anàlisis publicades sobre la pertinència del nou estat a la UE i sobre la seva continuïtat dins de l'euro parteixen d'un error fonamental: assumir que Catalunya prendria les decisions autònomament. Ahir mateix, *El País* qüestionava la viabilitat d'una Catalunya amb euro però fora de la UE sustentant-se sobre aquest erroni fonament.

El que ha dit Almunia no és sinó una obvietat, encara que ens costi d'acceptar. Després de l'escissió, Espanya seguiria essent Espanya, i per tant membre de la UE, mentre que Catalunya seria un nou estat que només podria reincorporar-s'hi després d'un procés formal.

Això no significa necessàriament que Catalunya hagués de passar un temps fora de la UE. Entre el moment en què la independència fos decidida i el moment en què passés a ser efectiva, s'obriria un procés de negociacions entre Espanya i els representants del futur estat sobre mil aspectes pràctics: des del destí dels funcionaris estatals radicats a Catalunya fins al repartiment del deute de l'estat espanyol. En el cas escocès, la previsió és que duri 18 mesos. En tots dos casos, es negociaria en paral·lel l'adhesió amb la UE, que quedaria resolta en aquest mateix període perquè aquest seria l'interès d'ambdues parts (com veurem immediatament) i perquè no plantejaria cap dificultat: Escòcia i Catalunya ja han estat complint la legislació comunitària des de fa dècades. En conseqüència, si Espanya no vetés l'adhesió de Catalunya, aquesta formaria part de la UE des del primer minut de la seva existència.

¿Vetaria Espanya l'adhesió de Catalunya? Per uns, es tracta d'una certesa; d'altres ho consideren molt improbable. Tractant-se d'una qüestió estrictament política, em sembla que és impossible fer cap predicció fonamentada.

La prudència aconsella, doncs, que ens situem en l'escenari en què Espanya (o un altre estat), per raons de política interna, veta l'adhesió de Catalunya a la UE. En aquest cas Catalunya restaria fora *sine die*. Ara bé, això no implicaria el trencament

MIQUEL PUIG

ECONOMISTA

dels lligams amb la UE, perquè hi intervindrien tres poderosos agents, els quals imposarien la seva voluntat a una Espanya feble (perquè depèn del finançament europeu) i a una Catalunya ultrafeble (un nasciturus ple d'il·lusió però amb poca influència internacional).

El primer grup d'agents serien les empreses amb interessos industrials i financers a Catalunya: des de Volkswagen fins a Solvay passant per Repsol i Inditex, a més del BBVA i el Santander. Aquest formidable exèrcit d'interessos mobilitzaria els estats respectius per imposar el manteniment de la lliure circulació de mercaderies, persones i capitals des del primer minut. L'alternativa els és un malson. La propina seria l'adhesió de Catalunya a l'espai Schengen per evitar que els camioners que portessin peces per a la fàbrica de Nissan-Renault, o paquets d'Ariel per als mercats europeus, fossin aturats a la frontera, enmig d'una cua de turistes, per comprovar que no són terroristes. En aquest punt els catalans som afortunats, perquè el manteniment de la lliure circulació de mercaderies, persones i capitals és exactament el que cal per evitar que la independència generi un impacte negatiu sobre la producció, el comerç, l'ocupació i el nivell de vida. D'aquesta manera, la relació entre el nou estat i la UE s'equipararia a la que té Suïssa, per exemple, i això mitjançant un tractat que Espanya no podria vetar (en el supòsit que volgués fer veure que s'hi oposava) perquè dependria d'una decisió majoritària (i no unànime, com ho és l'adhesió).

La UE tutelaria la Catalunya independent per protegir els que hi tenen inversions, i fent això protegiria la viabilitat del nou estat

El segon grup d'agents serien els creditors d'Espanya, els quals també mobilitzarien els seus respectius estats per tractar d'evitar que l'escissió posés en perill la recuperació dels seus crèdits. En aquest cas, el seu interès ens seria advers, perquè imposarien un repartiment del deute de l'estat espanyol (vora un bilió d'euros) que maximitzés la proporció a càrrec de Catalunya en considerar que aquesta seria la part més solvent. Per tant, dels tres criteris que habitualment consideren els economistes, s'utilitzaria el del PIB (gairebé el 20%), si és que no s'anés encara més enllà.

Finalment, el Banc Central Europeu, amb el suport dels grups anteriors, imposaria un esquema per protegir l'estabilitat de l'euro neutralitzant la possibilitat d'una crisi financera originada a Catalunya. Vetaria dues de les solucions possibles: l'emissió d'una nova moneda i l'eurització (la utilització unilateral de l'euro). Tals solucions són massa fràgils: en la primera es podrien produir variacions canviàries que interferirien en les relacions comercials i financeres, i en la segona es podrien produir crisis de solvència. Per tant, s'imposaria a Catalunya un tractat d'unió monetària, mitjançant el qual Catalunya gaudiria de l'accés a la liquiditat del BCE a canvi d'entregar el control sobre les variables macroeconòmiques i la supervisió financera. Com la resta de condicions, l'euro ens seria imposat.

En definitiva, en cas de veto espanyol, Catalunya naixeria com un estat que no formaria part de la UE, que utilitzaria l'euro i que estaria tutelat (intervingut, si es prefeix) per aquesta. La tutela no estaria motivada, per descomptat, per protegir els catalans, sinó els interessos dels qui tenen inversions a Catalunya i dels titulars de deute espanyol. Ara bé, protegir aquells interessos passa per protegir la viabilitat del nou estat. Es tracta d'un escenari molt probable per dos motius: perquè satisfà els interessos reals de tots els agents (inclosos els ciutadans catalans i les grans empreses espanyoles) i perquè constitueix un mecanisme psicològic que podria permetre que l'opinió pública espanyola s'empassés el gripau que els seus representants signessin el tractat d'independència de Catalunya. Cal, doncs, comptar-hi.

Annex 16

La veritable fractura

TONI SOLER

27/09/2013 Ana

AMENACES. De totes les amenaces que se solen proferir contra l'independentisme, l'única que mereix la meua atenció és la de la fractura social. Les altres em rellisquen, o fins i tot m'estimulen, perquè si et diuen que no pots fer un estat perquè és impossible (González), perquè m'emportaré el negoci a fora (Lara) o perquè t'expulsarem de la Unió Europea (Margallo) l'únic que fan és reforçar el meu independentisme, per una simple qüestió de dignitat i d'orgull ciutadà. Les amenaces són la gran derrota de qui les profereix: una Espanya unida amb l'argamassa de la por és un tristíssim consol per als qui realment estimen una certa idea de la Pell de Brau. En canvi, entre els que adverteixen que la secessió pot generar una fractura social o emocional hi ha gent honesta, d'aquí i d'allà, que mereix ser escoltada. Perquè som un país fràgil, identitàriament complicat, que ha d'aspirar a gestionar la seva pluralitat millor de com ho ha fet l'estat espanyol.

EL NOSTRE ADN. Només una minoria pueril pensa que l'estat català esborrarà la petja espanyola de manera automàtica o bé per l'assimilació forçada. El sobiranisme majoritari ha fet molts passos per presentar una proposta d'independència integradora i plural, respectuosa amb el castellà, fins i tot amb doble nacionalitat per a qui ho desitgi. Quan Mas i Junqueras van dir fa uns dies al Parlament "Estimem Espanya, però no confiem en l'Estat", van fer un pas molt significatiu (sobretot si ho comparem amb l'*Espanya ens roba*). Això no és suficient per conjurar el risc de fractura, però crec sincerament que la Catalunya actual té en el seu ADN els ingredients necessaris per generar un marc ample, flexible i poc invasiu, que garanteixi els drets dels seus ciutadans sense incomodar-los en els seus sentiments. Si això és així, no dubto que la gran majoria dels nostres conciutadans compaginaran la seva identitat complexa amb la lleialtat a un nou estat català –de nom– i plural –per vocació–. Hi haurà, com ara, i com a tot arreu, minories incendiàries d'un sig-

ne i altre. No podem abaixar la guàrdia mai. Qui pensava el contrari?

ESQUINÇ. Ja entenc que es tracta d'una anàlisi voluntarista, però potser no ho semblarà tant si la contrastem amb les seves alternatives. En primer lloc, de fractura ja n'hi ha ara (diguem-ne, per no ser titllats d'alarmistes, esquinç). Això ens ve donat per la realitat i per la demografia. Però portem moltes dècades gestionant aquest esquinç identitari amb gran civisme, amb absència gairebé total de violència, tot i la conflictivitat política i, més re-

centment, la duresa de la crisi econòmica. Les demostracions de força i responsabilitat de les grans mobilitzacions sobiranistes ho refermen. Si a aquesta onada democràtica, que també és majoria al Parlament, se li nega el dret a exercir el vot; si ens tallen les ales, ens tanquen l'aixeta, ens imposen una recentralització-exprés i ens toquen les escoles; si, resumint, l'unionisme guanya la partida contra la democràcia per la coerció de l'Estat amb el suport dels quatre despatsos de sempre, la fractura (si més no, emocional) la tenim assegurada. I per molt de temps.

El sobiranisme majoritari ha fet molts passos per presentar una proposta d'independència integradora i plural. FRANCESC MELCION

Annex 17

Catalunya ha fet un 20% de l'ajust a l'Estat des del 2010

■ Dels 24.000 milions que van rebaixar el dèficit el conjunt d'administracions els dos últims anys, uns 4.800 els va aportar la Generalitat ■ L'esforç és dur perquè la despesa és sols el 6% del total

Óscar Palau
BARCELONA

La Generalitat va assumir entre el 2010 i el 2012 un 20% del total de les retallades que van fer el conjunt d'administracions públiques espanyoles, l'Estat i la Seguretat Social incloses. Aquesta és la demolidora nova dada que aporta el pla econòmic i financer per al període 2013-2016 presentat dimecres passat pel conseller Mas-Colell durant el Consell de Política Fiscal i Financera, i un dels principals arguments amb què el govern il·lustra l'esforç d'austeritat realitzat en els dos últims anys i reclama més flexibilització dels límits per al 2013 i el 2014.

La quantitat prové dels càlculs interns que fan els tècnics del departament, que en el document no els concreten en detall. Al cap i a la fi, però, són faves comptades. Si bé la Intervenció General de l'Estat no farà pública la revisió per a totes les comunitats fins al setembre –el ministre Montoro ja va avançar dimecres que tampoc hi haurà grans canvis en les xifres finals–, segons les últimes dades que revela el mateix informe, Catalunya va tancar el 2012 amb un dèficit del 2,17% del PIB, i no l'1,96% com s'havia dit fins ara. Si es té en compte que el 2010 es va tancar amb el 4,57%, això significa que, en dos anys, s'han retallat 2,4 punts del PIB. És a dir, traduït a números absoluts, uns 4.800 milions (vegeu gràfic).

Si es fa el mateix exercici per al deute del conjunt d'administracions públiques (agafant com a referència el 9,3% de dèficit amb què l'Eurostat va certificar el tancament del 2010, i el 6,98% amb què ha tancat provisional-

L'esforç d'austeritat entre el 2010 i el 2012

CONJUNT D'ADMINISTRACIONS DE L'ESTAT

	PIB	% de dèficit	Dèficit absolut*
2010	1.048.883	9,30%	97.546
2012	1.051.204	6,98%	73.374
Total ajust (esforç)			24.172

Ajust de la Generalitat sobre el total de les administracions de l'Estat

20,16%

GENERALITAT

	PIB	% de dèficit	Dèficit absolut*
2010	205.315	4,57%	9.383
2012	207.762	2,17%	4.508
Total ajust (esforç)			4.875

Font: elaboració pròpia segons les dades de l'Idescat i els percentatges de dèficit per ara donats com a definitius pel Ministeri d'Hisenda. (*) milions d'euros

tat d'uns 24.000 milions. D'aquí surt la dada estimativa del 20,16%, que quedaria matisada en el 19,03% si s'agafen com a referència les xifres de PIB de Catalunya de l'Institut Nacional de Estadística, una mica inferiors a les que ofereix l'Idescat. Sigui com sigui, si es té en compte que, segons dades del Ministeri d'Hisenda del 2011, la despesa de la Generalitat suposa el 6% del total

La despesa es va retallar un 15,7%

La majoria de l'ajust a Catalunya ha vingut per la part de la despesa en els dos últims anys. En concret, la no financera i no finalista, per la qual el 2012 es va gastar un 15,7% menys que el 2010. El 2011, així, es van retallar 1.858 milions (un 7% respecte al 2010), que pugen a 2.420 si s'exclou el que es va haver de

d'administracions de l'Estat –és el territori amb més pes–, s'entén que el sobre-esforç de contenció encara ha estat molt més dur.

Més esforç el 2012

La majoria de l'ajust, tant en el cas català com en el del conjunt de l'Estat, es va produir en l'últim any. En aquest període, del qual la Generalitat sí que va fer públiques dades concretes al febrer arran

del deute. Dues terceres parts correspondrien a l'ajust en salut, educació i serveis socials, si bé també es van tenir partides de conselleries (20%), alts càrrecs (15%) i personal eventual (33%). L'any passat, l'estalvi per aquest concepte va pujar fins als 2.085 milions (un 8,2% menys que el 2011), uns 2.490

de la liquidació del pressupost que va fer el ministeri, la reducció del dèficit català va ser de 4.039 milions, o sigui, un 17,3% del de les administracions en conjunt (23.387 milions), i un 24,3% del de les comunitats (16.609 milions). Aquestes, així, van concentrar un 71% de l'esforç d'austeritat, i l'Estat en va assumir tan sols el 29%.

Tal com recorden fonts del Departament d'Economia, el govern va aprovar el 2011 el primer pressupost amb retallades, si bé la recaptació d'impostos va continuar caient. A més, la majoria de les grans mesures, com ara l'ajust salarial als funcionaris, no van tenir efecte fins al 2012, quan també es va actuar sobre els ingressos amb la venda d'immobles i la privatització de la concessionària Tabasa i Aigües Ter-Llobregat. És per això que llavors

majoria de les comunitats no van iniciar les retallades fins a l'estiu del 2011, després de les eleccions autonòmiques del maig, i l'administració estatal no ho va fer fins a principi del 2012, després dels començaments de novembre. ■

Annex 18

EL PUNT AVUI
DIVENDRES, 13 DE SETEMBRE DEL 2013

Política 43

#CATALUNYALLIBERTAT

www.catalunyavolviureenllibertat.cat

Rubicó

Enric Vila, *escriptor i periodista*

Hem creuat el Rubicó i l'Estat ja no ens podrà aturar sense l'ajut d'un conflicte internacional. Per bé que vagin les manifestacions, però, només si la nostra determinació converteix la unitat d'Espanya en una opció més cara que la independència, assolirem la llibertat. La Via Catalana no desafia només Madrid. També desafia una aristocràcia europea decadent que compensa la seva pèrdua de poder espollant dels seus propis territoris. Només si Catalunya s'allibera abans que esclati la tempesta ens estalviarem pagar els plats trencats dels canvis que vindran.

Seny i rauxa

Jaume Clotet, *periodista*

Els catalans sempre hem contraposat el seny a la rauxa, i a la inversa. Però la força del nostre país és la combinació d'ambdues actituds. La rauxa de la Via Catalana i la manifestació de l'any passat ha de combinar-se amb el seny de culminar el procés sobiranista. Ara cal fixar la data de la consulta i la pregunta, i que ERC entri al govern. Però si la consulta no és legal i no es pot fer amb garanties, les eleccions plebiscitàries seran l'únic camí. I el menys important és si seran el 2014 o el 2016.

Saltar la paret

Elisenda Paluzie, *prof. de teoria econòmica*

La independència és l'objectiu que mobilitza més i que genera més il·lusió. Però hi haurà un moment en què s'haurà de saltar la paret, i ho hauran de fer el nostre Parlament i el nostre govern. El que haurien de saber ja, després de les consultes populars, de les manifestacions, i de la Via, és que al darrere tenen un poble que no s'arronsarà, i que estarà disposat a fer el necessari per garantir l'èxit: constituir les meses electorals del referèndum i pagar els impostos i les cotitzacions a una agència catalana.

Mes i dia?

Josep-Lluís Carod-Rovira, *polític i escriptor*

El poble català ja ha fet la meitat de la seva feina: mobilitzar-se pacíficament. Ara li manca l'altra: anar a les urnes. El president ha de reunir el Pacte pel Dret a Decidir, sense dilacions, i fixar una data perquè el poble voti, en referèndum o en eleccions. Ja tenim el poble i l'any. Només resta posar data i dia. Sabem que volem i ho volem ara. Espanya desconcertada, el món ens mira. Cal un gest decidit i valent. Hi ha un poble que vol ser lliure i que espera.

Triar bé la pregunta

Josef García Montalvo, *professor de la UPF*

Arribats a aquest punt, i després de l'èxit de la Via Catalana, no queda un altre remei que buscar una solució política que eviti el xoc entre dos principis bàsics: la democràcia i la legalitat. Existeixen dues possibilitats per plantejar una consulta legal a Catalunya sempre que es triï adequadament la pregunta. Si, com diu el govern central, hi ha una majoria silenciosa, per què no deixar que s'expressi? Ha arribat el moment de la negociació sense amenaces. L'hora de les cessions per ambdues parts, ja que una negociació consisteix en això.

Fer-ne via

Maria Mercè Roca, *escriptora*

Dimecres vam fer una immensa Via, i ara toca fer-ne molta via, que vol dir afanyar-se. A fer què? Doncs a eixamplar la majoria social favorable al dret a decidir, a fer arribar el missatge de progrés i supervivència a les persones a qui encara no ha arribat, a encoratjar els tebis, a crear estructures d'estat, a fer fora les pors, a buscar complicitats al món, i a empenyar els nostres representants que busquin de seguida una data del 2014 i convoquin el referèndum, amb una pregunta inequívoca, que es respongui amb un sí o amb un no. Va, fem-ne via, que és tard!

Després de la Via

Germà Bel, *economista i professor de la UB*

La Via va ser un èxit massiu. Confirma l'existència d'un amplíssim suport a la potestat dels catalans i catalanes de decidir el nostre futur. I expressa el suport explícit a la creació d'un estat propi, independent. Cal felicitar l'ANC, mostra de la vàlua del capital social a Catalunya. S'ha de mantenir l'esforç organitzatiu per continuar canalitzant i eixamplant el suport social a la independència. I les institucions representatives de Catalunya hauran de gestionar políticament aquesta força, i traduir-la en decisions.

Una acció política decidida

Josep M. Fonalleras, *escriptor i periodista*

Hi ha una certa percepció en l'ambient, l'endemà, similar a la que els socis i simpatitzants del Barça experimenten justament l'endemà d'haver guanyat la Champions. Una alegria difusa i compartida, alhora sòlida i persistent, però també evanescent, que es fonamenta en la recent victòria. Bravo. Però també sap, l'aficionat, que l'any que ve hi haurà una altra Champions i una altra lliga... ¿No hi ha d'haver una decidida acció política perquè la reivindicació no s'assembli a aquesta "continuitat dels parcs"?

Emancipar-nos

Josep Maria Casasús, *periodista*

A més de bastir o enfortir estructures d'estat, cal també posar l'accent a vigoritzar-les i omplir-les de continguts de qualitat mitjançant accions eficients en la formació del jovent en tots els àmbits del coneixement i del treball. Ens hem d'emancipar mentalment de la mediocre cultura política forana que ens ha dominat. Hem d'excel·lir pels valors de rigor, esforç, tenacitat, responsabilitat i talent –arrelats en la nostra cultura nacional– i posar-los al servei de la prosperitat de la nova Catalunya.

Annex 19

El concert dels catalans

L'any 1948, un jove economista català, fill d'exiliats republicans, criat i educat des dels catorze anys a Suïssa i Colòmbia, finalitza els estudis a Chicago. Acaba el màster amb un treball sobre l'emissió de deute públic als Estats Units durant les dues guerres mundials i un notable interès per les noves teories sobre l'"economia regional", impulsades pel professor Walter Isard des de la Regional Science Association. El jove es diu Ramon Trias Fargas.

De retorn a Espanya, sota la protecció professional de Juan Lladó, conseller delegat del Banco Urquijo, antic redactor de la Constitució republicana del 1931 i fundador de la revista catòlica *Cara y Cruz*, començarà a col·laborar amb el servei d'estudis del banc i a publicar a la revista *Moneda y Crédito*. El seu primer article, datat el 1956, té com a títol *El espacio en el análisis económico*, primera aproximació a Espanya als plantejaments de l'economia regional anglosaxona. Sempre amb l'ajut de Lladó, publica el 1960 *La balanza de pagos interior. Estudio relativo a la provincia de Barcelona*. Es converteix en un dels puntals de l'Urquijo.

Un home ben singular en aquell temps. Culte, irònic i mordaç a l'estil anglosaxó, explícitament burgès, segur de si mateix, disciplinat, sever, antifranquista, antimarxista en una Barcelona que aviat serà culturalment reconquerida per l'esquerra, nacionalista de caire més anglès que alemany, refractari al romanticisme i amb un primer judici negatiu de la Convergència Democràtica de Jordi Pujol, de la qual anys més tard acabarà sent president. "És un partit messiànic", va dir en un primer moment, després de fundar *Esquerra Democràtica de Catalunya* (toc irònic a *Esquerra Republicana*)

beral catalanista de petit format. A les eleccions del 15 de juny del 1977, socialistes i (euro)comunistes sumen gairebé la meitat dels vots a Catalunya. (La meitat exacta a la província de Barcelona). El camp moderat, inquiet per la onada metropolitana roja, sembla un club de ball nerviós: el centrisme possibilista que, amb Carles Sentís al capdavant, dona suport a Adolfo Suárez; els catòlics d'Unió

Ramon Trias, que el 2008 va obtenir el premi Gaziel.

Trias va ser el primer concertista català contemporani. En els primers anys seixanta ja argumentava el concepte de déficit fiscal a les pàgines de *La Vanguardia*. Visió anglosaxona, sense apel·lacions forals. Poc historicisme. Controlar els recursos propis i pactar la solidaritat. Concertista i federalista,

dien col·lapsar-se amb el pas del temps i carregar-se els fonaments de la Generalitat.

El concert fiscal no va ser bandera catalana en el passatge Constitució-Estatut de Sau. 1978-1979. És ben sabut. El dirigent basc Juan de Ajuriaguerra hi va clavar mossegada a Bilbao, poc després de tornar de l'exili: "Aquests catalans es creuen no sé què, perquè tenen ponents constitucionals; nosaltres, amb menys, aconseguirem més". Cobrar impostos? No era una idea gens grata a l'esquerra industrial. Un altre temps. No hi havia ordinadors, no hi havia l'Agència Tributària i l'IRPF amb prou feines s'acabava d'implantar. I la solidaritat amb el sud era un concepte mític que no admetia matisos en una Catalunya amb més d'un milió d'andalusos i extrems en fase d'arrelament. A CDC va prevaler el sentit pràctic del tàndem Pujol-Roca: anar sumant, agregar tot l'electorat moderat i no provocar grans rebutjos. Trias va quedar en minoria, però va aconseguir pactar el 1982 una bona valoració de serveis amb el ministre d'UCD García Añoveros, que el PSOE va esborrar de cop en guanyar de manera aclaparadora les eleccions d'octubre.

Trenta-cinc anys després, Espanya es troba en molts aspectes entre parèntesis, el Govern de Madrid ja encarrega balances fiscals, la solidaritat del concert basconavarres és objecte de debat públic, l'Estat autòmic s'ha col·lapsat de la manera que va preveure Trias i els fills i nets dels emigrants senten arrelament. Catalunya ha experimentat un pacte social intern, no escrit, encara amb la pell sensible, però irreversible. Aquesta última dada és fonamental per entendre el nou concert dels catalans. Tot i que tingui notes desa-

Ramon Trias Fargas, economista liberal i fundador d'Esquerra Democràtica de Catalunya, el 1988

30/06/2013 La Vanguardia
Trias Fargas, anglosaxó, defensava des del 1960 la sobirania fiscal i va augurar el col·lapse autòmic

Trias no va definir-se mai independentista. Aquesta era la seva posició en el temps que li va tocar viure. També va ser un dels primers a pronosticar que

Democràtica, sense gran alè eclesiàstic; la hiperactivitat de Pujol, assistit pel talent tàctic de Miquel Roca, que al matí parla amb el senyor Coll i Alentorn, d'Unió, al migdia dina amb el suarisme governant, i a la tarda dibuixa compromisos històrics amb el PSUC, tot buscant un espai central que els socialistes començaran a perdre el dia que Josep Tarradellas desembarqui a l'aeroport del Prat. En una cantonada, ERC, envellida i arnada, però no morta. Jordi Amat, una jove periodista que cal seguir, ho ex-

Annex 20

Espontàniament a favor de l'Estat central

VISTA EXTERIOR

■ “França és absolutament contrària a la independència de Catalunya, la qual cosa d'altra banda és normal. És contra el seu model d'Estat que nosaltres lluitem des de fa tres-cents anys”. Lúcid i sense draps calents, Jordi Pujol no s'enganyava aquesta setmana a París sobre l'escassa simpatia –quan no bel·ligerància– que els objectius secessionistes catalans poden trobar a l'altre costat del Pirineu. L'assumpte és a França políticament tabú, un afer intern d'Espanya en el qual París no vol entrar, ni oficialment ni oficiosament. Encara que en privat i sota jurament de respectar l'anonimat hi ha qui jutja que la disgregació i el debilitament d'Espanya, un aliat incondicional de França a Europa, seria molt mala notícia.

“Els francesos observen el que està passant amb sorpresa, però per la seva història estan espontàniament del costat de l'Estat”,

FRANÇA

Lluís Urià

afirma el politòleg Stéphane Rozès, president de la societat Conseil, Analyse et Perspective (CAP), com si volgués donar la raó a l'expresident Pujol.

Segons l'opinió de Rozès, “la situació és molt complicada, molt més complicada del que sembla, tant per a Espanya com per a Catalunya”. I vaticina que en cas de separació, totes dues serien durament atacades pels mercats financers. El politòleg està convençut que si se celebrés ara un referèndum, l'opció de la independència sortiria triomfant i això conduiria al “desmantellament d'Espanya”.

“El Govern espanyol hauria de provar de trobar una solució de compromís raonable”, afirma, a fi d'evitar la ruptura. Però no es

manifesta optimista: “La Història demostra que la raó no venç sempre”, diu Rozès.

La negociació i l'acord semblen, segons el parer de Guillaume Tusseau, professor de Dret Públic a Sciences Po, l'única via per celebrar una consulta a Catalunya, ja que la Constitució espanyola no ho reconeix. “Faria falta una llei”, opina.

Tusseau, que recentment va participar en un seminari sobre el dret a decidir organitzat per la delegació de la Generalitat a París, considera que el principal argument jurídic-polític esgrimit pels independentistes catalans –això és, el dret democràtic dels individus d'un territori a decidir la seva forma de govern– és una arma de doble tall: “Per aquest mateix principi, dins de Catalunya, els contraris a la independència podrien reivindicar al seu torn la independència del nou Estat”.

Un tema inoportú i vist amb escepticisme

contestar amb notícies 15/09/13 G. Viny

■ La impressió és que la Via catalana cap a la independència és un tema manifestament inoportú i llunyà a Berlín. Hi ha fredor en tota la premsa. Un darrera l'altre, els diferents *think tanks* consultats (la DGAP, la SWP, les fundacions vinculades als partits), es treuen el tema de sobre. Hi ha poca gent que s'ocupa d'Espanya, i encara menys que observi Catalunya. Tot és massa nou i imprevisible.

I Alemanya està en l'última setmana de campanya electoral. La cadena humana de la Diada es perd, queda molt lluny, entre altres prioritats. A més, és divendres, molts no hi són, d'altres no contesten. Una situació gairebé espanyola.

Una col·laboradora de la Friedrich Ebert Stiftung, pròxima al SPD, confessa que amb prou feines no sap res de l'assumpte. Al final en la Fundació Konrad Ade-

ALEMANYA

Rafael Poch

nauer, em remetent al cap d'estació a Madrid, Thomas Stehling.

A Alemanya no hi ha ningú interessat que Espanya es trenqui. L'expectativa és una altra: la recuperació del país, diu. “No coneix ningú amb responsabilitat de govern a Europa entusiasmat per què tinguem un membre número 29 a la UE, i aquest és el punt decisiu”, assenyala.

Stehling diu haver formulat moltes preguntes als polítics catalans sobre el contingut de la independència. “Les respostes no arriben per aclarir què és el que hi ha al final”. Tot això no exclou “simpaties” i “comprensió” cap al que s'ha vist en la Diada. L'actitud del Govern central de, “dir que no a tot el que es demana des de Bar-

celona, també és errònia”. Cal asseure's a parlar, afirma.

Preguntat pel risc de violència a mitjà termini en un context de crisi, Stehling diu que el que li preocupa és, “la suma dels problemes”, hi ha un potencial que el geni s'escapi de l'ampolla, “per això és tan important el diàleg”.

“No es pot dir que les reivindicacions catalanes trobin gaire comprensió a Alemanya”, assenyala poc l'hispanista bavares Walther Bernecker, un home que coneix molt bé el rerefons històric català. “La majoria dels alemanys associaven l'independentisme al País Basc, no al catalanisme, al que es tenia per més moderat”, deia.

La Via catalana cap a la Independència ha canviat poc aquesta percepció. La radicalització catalana ha provocat sorpresa a Alemanya. Una llunyana i amb prou feines comprensible sorpresa.●

Comprensió dels britànics amb Catalunya

■ “El gran èxit de la Via Catalana té sens dubte implicacions internacionals i des de Londres en som testimonis –diu Josep Suárez, delegat de la Generalitat a la Gran Bretanya–. La cobertura per part de la premsa és un factor important per internacionalitzar el conflicte entre Catalunya i Espanya. Els parlamentaris britànics, el Foreign Office i les institucions públiques guarden un exquisit equilibri i no es manifesten ni a favor ni en contra. Però escolten. Entenen. Saben valorar aquestes mobilitzacions ciutadanes sense incidents i de participació transversal. I comprenen la reacció catalana davant un govern central tancat en banda i sense donar aparences de voler negociar una consulta legal. Si hi sumem el conflicte actual amb Espanya pel tema de Gibraltar i la forma en què el govern de Cameron encara el tema d'Escòcia –amb consells velats a Rajoy–, no

REGNE UNIT

Rafael Ramos

és estrany que el Regne Unit, tot i mantenir-ne la neutralitat, *entengui* el cas català”. “Qualsevol britànic que pensi –diu Geoff Cowling, cònsol britànic a Barcelona entre el 2002 i 2005– es pregunta per què Madrid no permet el referèndum–. Catalunya està reconeguda com a nació, i l'ONU estableix el dret a l'autodeterminació de les nacions. A Escòcia el moviment sobiranista és de dalt cap a baix, impulsat pel Govern. El primer ministre Salmond somiaria que un milió de persones es manifestessin pels carrers d'Edimburg. Els governs no han de tenir por a la democràcia. Si el Parlament català està a favor d'un referèndum, que n'hi hagi, però després d'un debat seriós i no emocional sobre les implicaci-

ons pràctiques de la independència”, assenyalava Cowling.

El polític Xavier Solano, assessor de l'SNP –Scottish National Party– en el Parlament i anterior delegat de la Generalitat a la Gran Bretanya, estima que “l'impacte ha estat molt més gran que després de la Diada del 2012, que va agafar desprevinguts a molts. A Westminster, l'any passat, els diputats em preguntaven què passava a Barcelona. Ara, en canvi, em pregunten quan fixarà Mas una data per al referèndum i que passarà si Rajoy diu que no. El nivell de coneixement per part dels britànics és més gran i millor. La Via Catalana ha aixecat celles, sobretot entre aquells que comencen a veure que a Catalunya es fan les coses d'una manera tolerant i pacífica, que contrasta amb la imatge que molts tenen d'una Espanya embrancada en una crisi diplomàtica amb el Regne Unit arran de Gibraltar”.

Annex 21

Entrevistes realitzades a economistes

Entrevista a Elisenda Paluzie

1. A quina promoció d'economistes pertany vostè? De quina universitat?

- Em vaig llicenciar el 1992 en Ciències Econòmiques i Empresarials per la Universitat de Barcelona. M'hi vaig doctorar el 1999.

2. Ha estat o és militant d'algun partit polític? Quin?

- Vaig militar a Esquerra Republicana de Catalunya durant 4 anys, en el període 2008-2012.

3. Pensa vostè que una nació té el dret de decidir el seu futur encara que aquesta es trobi situada dins d'un altre estat? Perquè?

- El dret d'autodeterminació és universal. Afecta a TOTS els pobles. I forma part dels drets universals reconeguts per Nacions Unides a la seva carta.

4. La independència seria favorable o negativa en general, per Catalunya? I per Espanya?

- La independència seria favorable per a Catalunya. Per Espanya a curt termini tindria costos, però a llarg termini crec que també seria positiva. Alliberaria a Espanya de tensions internes que tenen costos en termes de decisions polítiques. Permetria a Espanya concentrar-se en reformes necessàries i podria desenvolupar tot el seu potencial.

5. Vostè pensa que el govern espanyol permetrà celebrar un referèndum amb les condicions que vulgui la Generalitat? Perquè?

- Veig al govern espanyol prenen decisions de tipus jurídic per intentar evitar la celebració del referèndum, no el veig executant aquestes decisions per la força (utilitzant la policia per exemple), perquè tindria costos d'imatge internacional que no es pot permetre. Per tant, crec que si el govern es manté ferm i tira endavant amb la consulta malgrat els impediments i suspensions jurídiques aquesta es farà.

6. Un estudi de l'Institut d'Estudis Econòmics conclou que la independència seria desastrosa per a Catalunya. El director general d'aquest institut reconeix que el procés de transició generaria uns problemes econòmics "importants".

Tot i així el Centre Català de Negocis ha fet un estudi on afirma que un estat català seria viable precisament per ser petit, què opina sobre això?

- L'informe de l'Institut d'Estudis Econòmics està compost de diversos estudis, no tots arriben a aquesta conclusió però el resum que se n'ha fet i s'ha publicat a destacat només les conclusions més negatives. Hi ha molts més estudis, fets per acadèmics, a banda dels del Centre Català de Negocis que arriben a conclusions

completament oposades. Al final és una qüestió de sentit comú: a fora el que preocupa són les conseqüències per a l'economia espanyola de la marxa de Catalunya, no les conseqüències per a Catalunya que tothom veu com un territori relativament ric i amb capacitat de creixement.

7. En té coneixement de les previsions de quin cost econòmic suposaria la independència per a Catalunya?

- Si es refereix a les anàlisis de una possible conseqüència en termes de caiguda del comerç amb Espanya per l'efecte frontera fetes per José Vicente Rodríguez Mora, aquestes han estat adequadament respostes per un dels millors economistes del món especialitat en comerç internacional, catedràtic a Harvard, en Pol Antràs que les ha reduït a una dimensió absolutament marginal.

8. S'ha plantejat, quin hauria de ser el repartiment del patrimoni del conjunt d'Espanya en cas d'independència? Quina part del deute espanyol hauria de suportar Catalunya?

- Catalunya només haurà de suportar una part del deute si hi ha acord amb Espanya i continua formant part dels tractats signats per Espanya, com és el de la Unió Europea. En aquest cas, la part de deute que haurà d'assumir Catalunya hauria d'estar entre el 13,5% (proporció de la despesa de l'Estat gastada/invertida a Catalunya) i el 16% (proporció de la població catalana en relació a l'espanyola).

9. L'Associació Europea de Lliure Comerç veu viable la independència de Catalunya si aquesta manté el mercat exterior. Diuen que si es donés el cas que la UE tanqués les portes comercials a Catalunya, aquesta podria formar part d'altres associacions per poder mantenir el comerç exterior. Com els que mantenen països com Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein, els quals formen l'EFTA, una organització dedicada a la promoció del lliure comerç.

Què en pensa?

- Sí, la geometria político-econòmica d'Europa és absolutament variada. Hi ha països que no formen part de la Unió Europea i hi mantenen relacions de lliure comerç via la seva pertanyença a associacions com l'EFTA o via convenis signats directament amb la

Unió Europea. És en l'interès de tots els europeus establir llaços d'aquest tipus amb Catalunya si finalment el veto d'Espanya té lloc i Catalunya queda fora de la Unió Europea transitòriament. Tot i que ja he dit que en aquest cas, Catalunya no assumiria cap responsabilitat en relació al deute espanyol, i no crec que això arribat el moment acabi interessant al govern espanyol.

10. Segons un article del diari "La Vanguardia" el diari britànic "The Times" va publicar un article on deia que la independència empobriria a Catalunya i perjudicaria l'euro.

Tot i així el Col·lectiu Wilson ha publicat diversos documents on s'arriba a la conclusió que la hipotètica independència enriquiria Catalunya.

Opina que és creïble?

- Els articles periodístics no sempre estan gaire fonamentats. Depèn del periodista que els escriu, de la línia editorial del diari. Està comparant dues coses incomparables, estudis fets per acadèmics de primer nivell i un article en un diari. Aquesta comparació no té sentit. En tot cas, podem discutir de diferents estudis fets per acadèmics, però no crec que tingui sentit contraposar-hi un article periodístic.

11. Catalunya té dues grans entitats financeres, La Caixa i Banc Sabadell, aquestes podrien patir boicots per part dels seus clients espanyols, que en són molts. Quina repercussió podria tenir la independència en aquestes empreses?

- Aquestes entitats bancàries s'han internacionalitzat molt menys que altres bancs espanyols com el Santander o el BBVA malauradament, i per tant és comprensible que puguin témer un boicot a Espanya. Però tenen moltes solucions al seu abast, per exemple, utilitzar altres marques, de fitxes bancàries que han absorbit en els darrers anys. Al final, les grans empreses són multinacionals, i sovint utilitzen marques diferents en els països on s'estableixen, per exemple la marca que utilitza el BBVA a Mèxic és la de BANCOMER, el banc mexicà que va comprar fa uns anys.

12. Quina opinió li mereix les multinacionals amb seu a Catalunya s'hi voldrien quedar, havent escoltat les previsions catastròfiques de certs sectors espanyols? Com pensa que afectaria això a l'economia catalana?

- De fet, només hi ha hagut declaracions públiques, i matisades darrerament per part de l'editor de la Razón i propietari de Planeta, José Manuel Lara, empresari amb una ideologia de dreta espanyola molt marcada. La immensa majoria de grans empreses amb seu a Catalunya no han participat d'aquest debat.

Entrevista a Germà Bel

1. A quina promoció d'economistes pertany vostè? De quina universitat?

- Em vaig llicenciar a juny de 1986 a la Universitat de Barcelona (UB)

2. Ha estat o és militant d'algun partit polític? Quin?

- Sí, vaig ingressar a 1980 a la Joventut Socialista de Catalunya i al 1982 al PSC (PSC-PSOE). La biologia em va donar de baixa de la JSC, i a 2012 em vaig donar de baixa del PSC

3. Pensa vostè que una nació té el dret de decidir el seu futur encara que aquesta es trobi situada dins d'un altre estat? Perquè?

- Sí; penso que cada nació és un subjecte polític, i el subjecte polític és el nucli bàsic de definició del futur col·lectiu. Clar que hi ha moltes discussions sobre què i qui és o no és una nació.

4. La independència seria favorable o negativa en general, per Catalunya? I per Espanya?

- Crec que seria favorable en general a Catalunya, i també oferiria una oportunitat a Espanya per millorar institucions i polítiques que han estat massa distorsionades per la 'qüestió' perifèrica en general, i catalana en particular.

5. Vostè pensa que el govern espanyol permetrà celebrar un referèndum amb les condicions que vulgui la Generalitat? Perquè?

- No. Perquè a Espanya de forma molt majoritària, i així es reflecteix en la Constitució, s'identifica l'Estat i la Nació. Admetre un referèndum a Catalunya seria una acceptació implícita o explícita d'un altra sobirania, i això em sembla molt molt poc probable.

6. Un estudi de l'Institut d'Estudis Econòmics conclou que la independència seria desastrosa per a Catalunya. El director general d'aquest institut reconeix que el procés de transició generaria uns problemes econòmics "importants".

Tot i així el Centre Català de Negocis ha fet un estudi on afirma que un estat català seria viable precisament per ser petit, què opina sobre això?

- A curt termini els costos del procés d'independència per Catalunya i per Espanya vindrien marcats pels caràcter més o menys acordat o traumàtic dels termes. Això sí, com els problemes serien mutus, no veig massa clar que ningú tingui interès a fer-se mal a sí mateix.

A més llarg termini la riquesa dels països de la qualitat de les seves institucions, del seu capital humà, de la seva capacitat d'innovar i d'emprendre. Crec que aquestes qüestions oferirien grans possibilitats de millora de l'economia catalana en el futur.

7. En té coneixement de les previsions de quin cost econòmic suposaria la independència per a Catalunya?

- Això depèn crucialment de la transició. En l'aspecte comercial, que és el més estudiat, els costos a curt termini són molt baixos; i a llarg termini els reajustaments de comerç poden més que compensar la potencial reducció amb Espanya. Des del punt de vista fiscal, també estudiat, les millores són indubtables, fortes, i des del primer dia. El balanç és positiu des d'aquest punt de vista i combinant aquests factors.

8. S'ha plantejat, quin hauria de ser el repartiment del patrimoni del conjunt d'Espanya en cas d'independència? Quina part del deute espanyol hauria de suportar Catalunya?

- Això depèn de si un eventual Estat Català és considerat com successor de drets i obligacions de l'Estat previ o no. Si no es succeeix en Drets (per exemple, com a Estat Nou es queda fora de la UE) tampoc hi ha l'obligació de carregar amb els deutes previs de l'Estat matriu. Per això aquests processos acaben generant un procés de negociació política. I hi ha bastant antecedents de models de repartiment d'actius i de passius.

9. L'Associació Europea de Lliure Comerç veu viable la independència de Catalunya si aquesta manté el mercat exterior. Diuen que si es donés el cas que la UE tanqués les portes comercials a Catalunya, aquesta podria formar part d'altres associacions per poder mantenir el comerç exterior. Com els que mantenen països com Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein, els quals formen l'EFTA, una organització dedicada a la promoció del lliure comerç.

Què en pensa?

- No veig motius perquè els governs de França, Alemanya, Itàlia,,, vulguin amargar la vida als milers (milers) d'empreses de cadascun d'ells implantades a Catalunya. No tinc cap dubte que fins i tot quedant institucionalment fora de la UE (en un principi) un Estat català tindria un règim comercial amb la UE semblant a l'actual.

10. Segons un article del diari "La Vanguardia" el diari britànic "The Times" va publicar un article on deia que la independència empobriria a Catalunya i perjudicaria l'euro.

Tot i així el Col·lectiu Wilson ha publicat diversos documents on s'arriba a la conclusió que la hipotètica independència enriquiria Catalunya.

Opina que és creïble?

- Crec que els anàlisis del Col·lectiu Wilson són molt seriosos i robusts.

11. Catalunya té dues grans entitats financeres, La Caixa i Banc Sabadell, aquestes podrien patir boicots per part dels seus clients espanyols, que en són molts. Quina repercussió podria tenir la independència en aquestes empreses?

- Si es produís la independència suposo que CaixaBanc i Sabadell agruparien la seva xarxa a Espanya en entitats amb seu legal a Espanya. No sé si farien el mateix els bancs espanyols implantats a Catalunya. En qualsevol cas, sabem que els boicots en casos de secessió es produeixen en pocs productes, molt simbòlics i de consum final, i duren poc temps, perquè la gent no està indefinidament tirant-se pedres a sobre...

12. Quina opinió li mereix les multinacionals amb seu a Catalunya s'hi voldrien quedar, havent escoltat les previsions catastròfiques de certs sectors espanyols? Com pensa que afectaria això a l'economia catalana?

- No sé què farien les multinacionals amb seu a Catalunya. Moltes quedarien, algunes marxarien (si estan molt especialitzades en mercat espanyol, que són una minoria) , i altres que ara no hi són haurien de venir..el normal, vaja...El que si que em sembla és que faran cas a les seues pròpies previsions i no a les destinades a atiar ell temor a la catàstrofe, que tenen els peus de fang. I faran allò que els hi permeti tenir beneficis.

Entrevista a Xavier Cuadras

1. A quina promoció d'economistes pertany vostè? De quina universitat?

- Sóc llicenciat per la Universitat de Barcelona (1987) i doctor per la University of York (Regne Unit), 1995

2. Ha estat o és militant d'algun partit polític? Quin?

- No

3. Pensa vostè que una nació té el dret de decidir el seu futur encara que aquesta es trobi situada dins d'un altre estat? Perquè?

- Sí. Perquè sóc demòcrata i crec en la democràcia.

4. La independència seria favorable o negativa en general, per Catalunya? I per Espanya?

- Això és una qüestió d'opinions. Jo penso que la independència, si els catalans la volen i ho decideixen per vies democràtiques seria bona per a Catalunya. També penso que majoritàriament la població espanyola no desitja la independència de Catalunya i, per tant, si aquesta es produís, tindria un efecte negatiu per als espanyols.

5. Vostè pensa que el govern espanyol permetrà celebrar un referèndum amb les condicions que vulgui la Generalitat? Perquè?

- Crec que no ho permetrà. Perquè la defensa dels seus interessos no inclou la possibilitat de permetre un referèndum a Catalunya o qualsevol altre territori. Si estiguessin segurs de guanyar-lo potser el permetrien, tot i que tampoc és segur perquè el sol fet de votar una qüestió com aquesta ja els sembla políticament inadequat.

6. Un estudi de l'Institut d'Estudis Econòmics conclou que la independència seria desastrosa per a Catalunya. El director general d'aquest institut reconeix que el procés de transició generaria uns problemes econòmics "importants".

Tot i així el Centre Català de Negocis ha fet un estudi on afirma que un estat català seria viable precisament per ser petit, què opina sobre això?

- Conec l'estudi de l'IEE i em mereix poca credibilitat científica, la veritat. Els costos de transició, que podrien existir, dependrien sobretot de la voluntat dels governs (català, espanyol i la comunitat internacional) de facilitar o no les coses per permetre que la voluntat política dels catalans es pogués dur a terme de manera poc problemàtica. En un context cooperatiu o almenys de no voluntat d'entorpir les coses i represaliar els catalans aquests costos haurien de ser mínims.

En general la dimensió dels estats no es considera una variable rellevant per jutjar la seva viabilitat o èxit econòmic (excepte en casos molt extrems de països molt més petits que Catalunya). Per tant jo crec que Catalunya és viable, però no necessàriament perquè és un país petit.

7. En té coneixement de les previsions de quin cost econòmic suposaria la independència per a Catalunya?

- Aquesta pregunta no es pot respondre de forma rigorosa, perquè depèn de les condicions en les que s'arribés a la independència i això depèn sobretot de variables de tipus polític que és pràcticament impossible de predir amb precisió.

8. S'ha plantejat, quin hauria de ser el repartiment del patrimoni del conjunt d'Espanya en cas d'independència? Quina part del deute espanyol hauria de suportar Catalunya?

- Bàsicament seria el resultat de una negociació política, però hi ha precedents i jurisprudència internacional que podria servir per arribar a acords.

El deute es dividiria en funció d'algun criteri raonable que també hauria de ser negociat de forma política. Alguns criteris que s'han avançat podrien ser: en funció del PIB català, la població catalana o la participació catalana en les despeses de l'Estat (te'ls escric per ordre de pitjor a millor en funció dels interessos dels catalans).

9. L'Associació Europea de Lliure Comerç veu viable la independència de Catalunya si aquesta manté el mercat exterior. Diuen que si es donés el cas que la UE tanqués les portes comercials a Catalunya, aquesta podria formar part d'altres associacions per poder mantenir el comerç exterior. Com els que mantenen països com Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein, els quals formen l'EFTA, una organització dedicada a la promoció del lliure comerç.

Què en pensa?

- Per als catalans, els espanyols i els europeus el millor seria que Catalunya continués a la UE i l'espai econòmic europeu. Altra cosa és que es vulgui confondre la gent i provocar rebuig a l'independentisme amb amenaces més o menys creïbles sobre una

Catalunya fora de la UE. Però una Catalunya fora de la UE lesionaria gravíssimament els interessos de molts europeus (que, per exemple, tenen empreses instal·lades a Catalunya per produir per a tota Europa) i dubto que els governs europeus no fossin sensibles a aquest tipus de problemàtica.

10. Segons un article del diari "La Vanguardia" el diari britànic "The Times" va publicar un article on deia que la independència empobriria a Catalunya i perjudicaria l'euro.

Tot i així el Col·lectiu Wilson ha publicat diversos documents on s'arriba a la conclusió que la hipotètica independència enriquiria Catalunya.

Opina que és creïble?

- La independència de Catalunya no tindria perquè empobrir Catalunya. A mig termini segurament resultaria beneficiosa. A curt termini, doncs dependria d'aquests costos de transició dels que parlàvem anteriorment i que es podrien minimitzar si hi hagués la voluntat de fer-ho.

Sobre l'euro: si la independència de Catalunya afeblís molt l'economia d'Espanya, és evident que la zona euro tindria un problema de primera magnitud.

Els membres del Col·lectiu Wilson (entre els que hi ha alguns companys meus) són economistes acadèmics de primer ordre i els seus treballs em mereixen una gran consideració (però en aquest tema no sóc del tot neutral perquè estic en contacte amb alguns d'ells i hi col·laboro de vegades).

11. Catalunya té dues grans entitats financeres, La Caixa i Banc Sabadell, aquestes podrien patir boicots per part dels seus clients espanyols, que en són molts. Quina repercussió podria tenir la independència en aquestes empreses?

- Totes les empreses catalanes i més les que operen al mercat espanyol haurien de preveure les possibles conseqüències que podria tenir la independència per als seus negocis. Hi ha maneres de poder evitar els pitjors efectes dels boicots (operar amb segones marques, vendre el negoci espanyol a algun competidor que vulgui

augmentar la quota de mercat, etc.). Hi ha molts fenòmens polítics que tenen repercussions sobre la vida de les empreses i aquestes s'hi han d'adaptar. La independència seria un d'aquests fenòmens.

12. Quina opinió li mereix les multinacionals amb seu a Catalunya s'hi voldrien quedar, havent escoltat les previsions catastròfiques de certs sectors espanyols? Com pensa que afectaria això a l'economia catalana?

- L'estratègia del catastrofisme és intentar evitar que el procés tiri endavant a base d'amenaçar i fer por als electors. No és una previsió realista sinó una amenaça (probablement no massa creïble). Jo crec que així ho interpreten les multinacionals i els governs que els fan costat: no crec que vulguin la independència de Catalunya, però si es produeix el que faran serà intentar minimitzar-ne les conseqüències negatives. La seva prioritat no serà marxar de Catalunya (que en alguns casos, com els establiments industrials, seria molt costós) sinó assegurar-se que poden continuar les seves activitats comercials sense entrebancs afegits. Són els primers que voldran assegurar-se que Catalunya continua a l'euro i a l'espai econòmic europeu.

Entrevista a Xavier Ramírez

1. A quina promoció d'economistes pertany vostè? De quina universitat?

- 1982-1987. Universitat Autònoma de Barcelona

2. Ha estat o és militant d'algun partit polític? Quin?

- No

3. Pensa vostè que una nació té el dret de decidir el seu futur encara que aquesta es trobi situada dins d'un altre estat? Perquè?

- Sí. Per què el concepte de nació inclou sentit de pertinença, història comuna (amb trets diferencials molt marcats), cultura comuna, o inclús llengua comuna.

Tota comunitat que històricament compleixi aquests conceptes hauria de poder tenir dret a decidir el seu futur.

4. La independència seria favorable o negativa en general, per Catalunya? I per Espanya?

- Depèn de les condicions per tornar a entrar a Europa. No m'imagino una Catalunya fora d'Europa.

Per Espanya, seguiria estant a Europa i hauria d'adaptar-se a la nova situació, sense una part important del territori.

5. Vostè pensa que el govern espanyol permetrà celebrar un referèndum amb les condicions que vulgui la Generalitat? Perquè?

- No crec. No està en el seu ADN.

6. Un estudi de l'Institut d'Estudis Econòmics conclou que la independència seria desastrosa per a Catalunya. El director general d'aquest institut reconeix que el procés de transició generaria uns problemes econòmics "importants".

Tot i així el Centre Català de Negocis ha fet un estudi on afirma que un estat català seria viable precisament per ser petit, què opina sobre això?

- Tant l'IEE com el Centre Català de Negocis són institucions molt esbiaixades (en posicions antagòniques, òbviament). S'hauria de fer cas d'estudis fets per economistes independents (Xavier Cuadras-Morató, Modest Guinjoan, etc)

7. En té coneixement de les previsions de quin cost econòmic suposaria la independència per a Catalunya?

- He llegit llibres al respecte.

8. S'ha plantejat, quin hauria de ser el repartiment del patrimoni del conjunt d'Espanya en cas d'independència? Quina part del deute espanyol hauria de suportar Catalunya?

- El proporcional al seu pes en PIB

9. L'Associació Europea de Lliure Comerç veu viable la independència de Catalunya si aquesta manté el mercat exterior. Diuen que si es donés el cas que la UE tanqués les portes comercials a Catalunya, aquesta podria formar part d'altres associacions per poder mantenir el comerç exterior. Com els que mantenen països com Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein, els quals formen l'EFTA, una organització dedicada a la promoció del lliure comerç.

Què en pensa?

- No contemplo sota cap circumstància estar gaire temps fora la Unió Europea. Seria un desastre total.

10. Segons un article del diari "La Vanguardia" el diari britànic "The Times" va publicar un article on deia que la independència empobriria a Catalunya i perjudicaria l'euro.

Tot i així el Col·lectiu Wilson ha publicat diversos documents on s'arriba a la conclusió que la hipotètica independència enriquiria Catalunya.

Opina que és creïble?

- Les persones que escriuen al col·lectiu Wilson són economistes d'un prestigi internacional enorme. El que ells diuen és molt més creïble que el que pugui dir altres col·lectius (per molt que ja sabem la seva posició)

11. Catalunya té dues grans entitats financeres, La Caixa i Banc Sabadell, aquestes podrien patir boicots per part dels seus clients espanyols, que en són molts. Quina repercussió podria tenir la independència en aquestes empreses?

- No és el problema principal aquest. Patirien igual que les grans empreses d'altres sectors.

12. Quina opinió li mereix les multinacionals amb seu a Catalunya s'hi voldrien quedar, havent escoltat les previsions catastròfiques de certs sectors espanyols? Com pensa que afectaria això a l'economia catalana?

- Òbviament, les multinacionals busquen els seus interessos i no els agrada la incertesa. Un període de temps fora d'Europa que fos massa llarg seria perjudicial per l'economia catalana.

Entrevista a un membre del Col·legi d'Economistes de Catalunya (CEC1)

1. A quina promoció d'economistes pertany vostè? De quina universitat?

- 1987, Universitat Autònoma de Barcelona

2. Ha estat o és militant d'algun partit polític? Quin?

- NO

3. Pensa vostè que una nació té el dret de decidir el seu futur encara que aquesta es trobi situada dins d'un altre estat? Perquè?

- SI

Perquè entenc que som una nació i com a tal hem de tenir la llibertat de poder decidir sobre el que volem ser i sobre el nostre futur

4. La independència seria favorable o negativa en general, per Catalunya? I per Espanya?

- Per Catalunya seria favorable, per Espanya seria negativa.

5. Vostè pensa que el govern espanyol permetrà celebrar un referèndum amb les condicions que vulgui la Generalitat? Perquè?

- NO

Pel que constantment ens estan recordant, que la Constitució no ho permet.

6. Un estudi de l'Institut d'Estudis Econòmics conclou que la independència seria desastrosa per a Catalunya. El director general

d'aquest institut reconeix que el procés de transició generaria uns problemes econòmics "importants".

Tot i així el Centre Català de Negocis ha fet un estudi on afirma que un estat català seria viable precisament per ser petit, què opina sobre això?

- Sempre i quan no ens facin fora de la Unió Econòmica i Monetària d'Europa, entenc que Catalunya és totalment viable econòmicament i suposant que ens fessin fora, penso que passaríem uns anys força magres, però que sobreviuríem amb dignitat.

El fet de que sigui petit no hi vol dir res, tenim l'exemple de Suïssa, Bèlgica, Holanda que sent petits, són dels millors del món.

7. En té coneixement de les previsions de quin cost econòmic suposaria la independència per a Catalunya?

- Un estudi de les economistes Núria Bosch i Marta Espasa constata que el guany d'un estat català seria de 13.617 milions d'euros de mitjana anual, el 7,1% del PIB. Els càlculs estan fets amb dades del 2006-2009

8. S'ha plantejat, quin hauria de ser el repartiment del patrimoni del conjunt d'Espanya en cas d'independència? Quina part del deute espanyol hauria de suportar Catalunya?

- És evident que caldrà fer un repartiment tant dels actius com dels passius. Per no discutir massa, penso que seria bo aplicar la normativa i la jurisprudència internacional que sobre aquest tema hi ha, els que hi entenen fan menció de les Convencions de Viena.

9. L'Associació Europea de Lliure Comerç veu viable la independència de Catalunya si aquesta manté el mercat exterior. Diuen que si es donés el cas que la UE tanqués les portes comercials a Catalunya, aquesta podria formar part d'altres associacions per poder mantenir el comerç exterior. Com els que mantenen països com Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein, els quals formen l'EFTA, una organització dedicada a la promoció del lliure comerç.

Què en pensa?

- Que si els altres ho han fet, també ho podem fer nosaltres.

10. Segons un article del diari "La Vanguardia" el diari britànic "The Times" va publicar un article on deia que la independència empobriria a Catalunya i perjudicaria l'euro.

Tot i així el Col·lectiu Wilson ha publicat diversos documents on s'arriba a la conclusió que la hipotètica independència enriquiria Catalunya.

Opina que és creïble?

- SI

Penso que som un país productiu i que genera riquesa. Per tant no crec que la independència de Catalunya pugui empobrir-la, ara bé, ens ho poden fer passar força malament

11. Catalunya té dues grans entitats financeres, La Caixa i Banc Sabadell, aquestes podrien patir boicots per part dels seus clients espanyols, que en són molts. Quina repercussió podria tenir la independència en aquestes empreses?

- Probablement forces ciutadans espanyols intentaran fer boicot als productes catalans, però amb el temps que fa q s'està parlant d'aquest tema penso que les empreses han d'haver pres les mesures oportunes per tal de que aquest fet els afecti el menys possible.

Per tant tenint en compte les dues entitats financeres que esmentes, entenc que gairebé qualsevol escenari que se'ls hi pugui presentar el deuen haver previst perquè els afecti el menys possible.

12. Quina opinió li mereix les multinacionals amb seu a Catalunya s'hi voldrien quedar, havent escoltat les previsions catastròfiques de certs sectors espanyols? Com pensa que afectaria això a l'economia catalana?

- No crec que hi hagi cap fugida de multinacionals amb seu a Catalunya i per tant no crec que afecti a l'economia catalana.

Entrevista a un membre del Col·legi d'Economistes de Catalunya (CEC2)

1. A quina promoció d'economistes pertany vostè? De quina universitat?

- Promoció de l'any 1987 de la Universitat Autònoma de Barcelona

2. Ha estat o és militant d'algun partit polític? Quin?

- No.

3. Pensa vostè que una nació té el dret de decidir el seu futur encara que aquesta es trobi situada dins d'un altre estat? Perquè?

- Sí. Qualsevol comunitat ha de poder decidir. És el fonament de la democràcia.

4. La independència seria favorable o negativa en general, per Catalunya? I per Espanya?

- Depèn de què facin en el futur. Per Catalunya ser independent representa ser responsable del que li passi. És una oportunitat, però res està assegurat.

Per Espanya no és gaire diferent.

5. Vostè pensa que el govern espanyol permetrà celebrar un referèndum amb les condicions que vulgui la Generalitat? Perquè?

- No. La Generalitat no pot imposar les condicions. No té prou força ni legitimitat. Cal consensuar com es fa la consulta, que no ha de ser necessàriament un referèndum.

6. Un estudi de l'Institut d'Estudis Econòmics conclou que la independència seria desastrosa per a Catalunya. El director general d'aquest institut reconeix que el procés de transició generaria uns problemes econòmics "importants".

Tot i així el Centre Català de Negocis ha fet un estudi on afirma que un estat català seria viable precisament per ser petit, què opina sobre això?

- Torno a repetir que el futur no està escrit, per més estudis que es facin. Dependrà en gran mesura de nosaltres, però també d'altres factors. Cal treballar, afrontar les dificultats i superar-les i estar disposat a sacrificar-se per un bé major.

Els estudis econòmics dels unionistes son catastrofistes i els dels independentistes il·lusos. Són més propagandístics que una altre cosa.

7. En té coneixement de les previsions de quin cost econòmic suposaria la independència per a Catalunya?

- He llegit estudis al respecte i n'hi ha per tots els gustos.

8. S'ha plantejat, quin hauria de ser el repartiment del patrimoni del conjunt d'Espanya en cas d'independència? Quina part del deute espanyol hauria de suportar Catalunya?

- Això serà una decisió política.

9. L'Associació Europea de Lliure Comerç veu viable la independència de Catalunya si aquesta manté el mercat exterior. Diuen que si es donés el cas que la UE tanqués les portes comercials a Catalunya, aquesta podria formar part d'altres associacions per poder mantenir el comerç exterior. Com els que mantenen països com Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein, els quals formen l'EFTA, una organització dedicada a la promoció del lliure comerç.

Què en pensa?

- Hem de confiar en nosaltres. Si es tanquen algunes portes, malgrat que serà un greu entrebanc, ja se n'obriran altres. Per Catalunya no ser a l'UE serà una gran desil·lusió, però ja veurem. Sempre serem europeus.

10. Segons un article del diari "La Vanguardia" el diari britànic "The Times" va publicar un article on deia que la independència empobriria a Catalunya i perjudicaria l'euro.

Tot i així el Col·lectiu Wilson ha publicat diversos documents on s'arriba a la conclusió que la hipotètica independència enriquiria Catalunya.

Opina que és creïble?

- Tants caps tants barrets. En qualsevol cas la independència no és només una qüestió econòmica.

11. Catalunya té dues grans entitats financeres, La Caixa i Banc Sabadell, aquestes podrien patir boicots per part dels seus clients espanyols, que en són molts. Quina repercussió podria tenir la independència en aquestes empreses?

- Sí que en podrien patir. Però els catalans també podem deixar d'operar amb bancs espanyols. En qualsevol cas crec que tindria un efecte limitat en el temps i s'haurà de veure què fan les entitats financeres, com reaccions.

12. Quina opinió li mereix les multinacionals amb seu a Catalunya s'hi voldrien quedar, havent escoltat les previsions catastròfiques de certs sectors espanyols? Com pensa que afectaria això a l'economia catalana?

- La direcció regional de les multinacionals fa temps que està marxant de Catalunya per anar a Madrid, que és on hi ha el poder polític. No crec que en aquest sentit hi hagi gaire efecte. Ara bé, si les relacions Catalunya-Espanya es deteriora molt potser per mantenir el mercat català hauran de deixar de fer-lo dependre de Madrid.

Les plantes productives no crec que es vegin gaire afectades, excepte si Catalunya canvia de forma permanent la seva relació amb l'UE i altres organismes internacionals. També depèn de l'evolució de la competitivitat catalana.

Entrevista a un membre del Col·legi d'Economistes de Catalunya (CEC3)

1. A quina promoció d'economistes pertany vostè? De quina universitat?

- 1986/87 - UAB

2. Ha estat o és militant d'algun partit polític? Quin?

- NO

3. Pensa vostè que una nació té el dret de decidir el seu futur encara que aquesta es trobi situada dins d'un altre estat? Perquè?

- Sí, crec que és un dret fonamental

4. La independència seria favorable o negativa en general, per Catalunya? I per Espanya?

- Crec que la situació en general no depèn de si Catalunya és independent o no sinó dels seus dirigents; ambdues nacions tenen recursos i capacitat suficient, però les dues nacions necessiten dirigents amb capacitat, voluntat i honradesa. En cas de tenir bons dirigents, penso més amb governs tecnòcrates, crec que la situació podria millorar a les dues.

5. Vostè pensa que el govern espanyol permetrà celebrar un referèndum amb les condicions que vulgui la Generalitat? Perquè?

- No, perquè l'ancestral sentiment nacionalista espanyol negarà qualsevol iniciativa en aquest sentit, sempre hem tingut retallades en aquest sentit i l'última més sonada la de l'Estatut.

6. Un estudi de l'Institut d'Estudis Econòmics conclou que la independència seria desastrosa per a Catalunya. El director general d'aquest institut reconeix que el procés de transició generaria uns problemes econòmics "importants".

Tot i així el Centre Català de Negocis ha fet un estudi on afirma que un estat català seria viable precisament per ser petit, què opina sobre això?

- De problemes econòmics importants ja en tenim des de fa temps, en gran part heretats de la gestió dels qui dirigeixen la "madre patria" i una de les vies per solucionar-ho és precisament la independència de l'estaca a la que, malauradament, encara hi estem tots lligats. Hi ha països del nostre perfil, amb molta semblança en quan a territori, població i educació que són d'envejar, perquè no també Catalunya?

7. En té coneixement de les previsions de quin cost econòmic suposaria la independència per a Catalunya?

- Crec que no ho sap ningú del cert i és un aspecte molt perillós el cost que pot suposar, com et deia abans depèn en gran part dels dirigents i de la seva capacitat de gestionar-ho. Crec que en bona part s'hauria de compensar amb una reducció de les estructures actuals de l'administració catalana; s'han de reorganitzar, eliminar les improductives, duplicades o innecessàries i crear les que realment facin falta. A l'administració és la primera a la que cal exigir més productivitat, tot el que no sigui productiu a nivell públic és una càrrega pel sector privat que dificulta i frena encara més la seva empenta.

8. S'ha plantejat, quin hauria de ser el repartiment del patrimoni del conjunt d'Espanya en cas d'independència? Quina part del deute espanyol hauria de suportar Catalunya?

- Sembla que hauríem d'assumir aproximadament un 20% de l'endeutament però també dels actius; si arriba el cas, s'haurà de negociar i probablement Catalunya en sortirà escaldada, però cal veure fins a quin punt. En aquest sentit segur que Catalunya partirà per sota zero, es tracta de partir d'un punt que sigui viable a llarg termini.

9. L'Associació Europea de Lliure Comerç veu viable la independència de Catalunya si aquesta manté el mercat exterior. Diuen que si es donés el cas que la UE tanqués les portes comercials a Catalunya, aquesta podria formar part d'altres associacions per poder mantenir el comerç exterior. Com els que mantenen països com Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein, els quals formen l'EFTA, una organització dedicada a la promoció del lliure comerç. Què en pensa?

- És una possibilitat ben real tot i que Catalunya no és del tot comparable a aquests 4 països; Islàndia i Noruega tenen autonomia energètica i Suïssa i Liechtenstein autonomia financera. En aquest sentit crec que Catalunya no té cap aspecte potent o diferenciador llevat de la capacitat d'emprenedoria de la seva gent.

10. Segons un article del diari "La Vanguardia" el diari britànic "The Times" va publicar un article on deia que la independència empobriria a Catalunya i perjudicaria l'euro.

Tot i així el Col·lectiu Wilson ha publicat diversos documents on s'arriba a la conclusió que la hipotètica independència enriquiria Catalunya.

Opina que és creïble?

- Tenir com a moneda l'euro seria decisió de Catalunya, altra cosa és estar a la UE, això està a les seves mans i per tant, si fora perjudicial, no crec que no ens apartin.

11. Catalunya té dues grans entitats financeres, La Caixa i Banc Sabadell, aquestes podrien patir boicots per part dels seus clients espanyols, que en són molts. Quina repercussió podria tenir la independència en aquestes empreses?

- Com qualsevol empresa que es valgui no els hauria de preocupar aquest aspecte, el propi mercat s'encarregarà de regular-ho. Però crec que més aviat ens hem de qüestionar o preocupar sobre quin és o serà el paper i influència d'aquest poder fàctic en tot el procés a nivell polític.

12. Quina opinió li mereix les multinacionals amb seu a Catalunya s'hi voldrien quedar, havent escoltat les previsions catastròfiques de certs sectors espanyols? Com pensa que afectaria això a l'economia catalana?

- Crec que també ho poden veure com una oportunitat de créixer encara més si així els ho facilitem, com et deia abans dependrà en gran mesura dels nostres dirigents i de la negociació amb els grans lobbies.

Entrevista a un membre del Col·legi d'Economistes de Catalunya (CEC4)

1. A quina promoció d'economistes pertany vostè? De quina universitat?

- Tinc el títol del 1987 de la Universitat Autònoma de Barcelona.

2. Ha estat o és militant d'algun partit polític? Quin?

- No soc militant encara que estic com independent a l'Ajuntament del meu poble.

3. Pensa vostè que una nació té el dret de decidir el seu futur encara que aquesta es trobi situada dins d'un altre estat? Perquè?

- Si, sense cap dubte. En el segle XXI això es poder exercir el drets personals (llibertat)

4. La independència seria favorable o negativa en general, per Catalunya? I per Espanya?

- Per Catalunya a mitja/llarg plaç totalment favorable. Per Espanya tindrien mes problemes, se'ls reduiria la caixa...

5. Vostè pensa que el govern espanyol permetrà celebrar un referèndum amb les condicions que vulgui la Generalitat? Perquè?

- Amb el govern actual impossible, la seva prepotència no pot acceptar-ho de cap manera, es sentiríem personalment ofesos i es torbaríem amb menys diners a la butxaca.

6. Un estudi de l'Institut d'Estudis Econòmics conclou que la independència seria desastrosa per a Catalunya. El director general d'aquest institut reconeix que el procés de transició generaria uns problemes econòmics "importants".

Tot i així el Centre Català de Negocis ha fet un estudi on afirma que un estat català seria viable precisament per ser petit, què opina sobre això?

- Estic totalment d'acord amb el Centre Català de Negocis. Hem de ser conscients que tindríem uns anys complicats de transició però segur que amb el temps es superaran.

7. En té coneixement de les previsions de quin cost econòmic suposaria la independència per a Catalunya?

- Si he llegit diferents llibres sobre el tema.

8. S'ha plantejat, quin hauria de ser el repartiment del patrimoni del conjunt d'Espanya en cas d'independència? Quina part del deute espanyol hauria de suportar Catalunya?

- D'aquest tema si hi arribem crec que ho tindrem difícil. Encara que penso que un repartiment proporcional al nombre d'habitants seria just.

9. L'Associació Europea de Lliure Comerç veu viable la independència de Catalunya si aquesta manté el mercat exterior. Diuen que si es donés el cas que la UE tanqués les portes comercials a Catalunya, aquesta podria formar part d'altres associacions per poder mantenir el comerç exterior. Com els que mantenen països com Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein, els quals formen l'EFTA, una organització dedicada a la promoció del lliure comerç.

Què en pensa?

- Crec que els nostres problemes no vindran d'Europa, som treballadors i bons en les nostres feines si es treballa be, no crec que tinguem problemes amb l'exterior-

10. Segons un article del diari "La Vanguardia" el diari britànic "The Times" va publicar un article on deia que la independència empobriria a Catalunya i perjudicaria l'euro.

Tot i així el Col·lectiu Wilson ha publicat diversos documents on s'arriba a la conclusió que la hipotètica independència enriquiria Catalunya.

Opina que és creïble?

- Jo crec més el Col·lectiu Wilson que la Vanguardia. Per tant...

11. Catalunya té dues grans entitats financeres, La Caixa i Banc Sabadell, aquestes podrien patir boicots per part dels seus clients espanyols, que en són molts. Quina repercussió podria tenir la independència en aquestes empreses?

- S'haurien d'adaptar a les circumstàncies del mercat com haurà de fer tothom.

12. Quina opinió li mereix les multinacionals amb seu a Catalunya s'hi voldrien quedar, havent escoltat les previsions catastròfiques de certs sectors espanyols? Com pensa que afectaria això a l'economia catalana?

- Hi hauria empreses de tot, encara que crec que la majoria es quedarien si tenen un bon tracte, crec que s'ha de ser espavilat i guanyar-se el tema amb mesures polítiques que beneficiïn les empreses.

Annex 22

Consell Assessor per a la Transició Nacional

Funcions:

- . Analitzar i identificar totes les alternatives jurídiques disponibles sobre el procés de transició nacional.
- . Assessorar el Govern sobre la identificació de les estructures estratègiques per al funcionament futur del Govern i de les institucions catalanes, i optimitzar-ne els recursos disponibles.
- . Proposar actuacions i impulsar la difusió del procés de transició nacional entre la comunitat internacional i identificar-ne suports.
- . Assessorar el Govern per desplegar les relacions institucionals a Catalunya per tal de garantir el conjunt del procés.

Components:

El Consell Assessor per a la Transició Nacional el componen persones de reconegut prestigi en les diferents disciplines vinculades amb el procés de transició nacional.

Està integrat per un/a president/a, un/a vicepresident/a, un/a secretari/a, i entre 6 i 12 vocals, i són nomenats pel president de la Generalitat de Catalunya.

Els membres del Consell no perceben cap retribució pel fet de pertànyer-hi, ni ostenten cap dret d'assistència per a les reunions del Consell, ni altres indemnitzacions.

Els membres del Consell són:

- President: Sr. Carles Viver i Pi-Sunyer

- Vocals:

- Sr. Enoch Albertí i Rovira.
- Sr. Germà Bel i Queralt.
- Sr. Carles Boix i Serra.
- Sra. Núria Bosch i Roca.
- Sr. Salvador Cardús i Ros.
- Sr. Àngel Castiñeira i Fernández.
- Sra. Francina Esteve i Garcia.
- Sr. Joan Font i Fabregó.
- Sra. Pilar Rahola i Martínez.
- Sr. Josep Maria Reniu i Vilamala.
- Sr. Ferran Requejo i Coll.
- Sr. Joan Vintró i Castells.

Normativa:

. Resolució PRE/639/2013, de 22 de març, per la qual es nomenen els membres del Consell Assessor per a la Transició Nacional. (DOGC núm. 6315)

. Decret 113/2013, de 12 de febrer, de creació del Consell Assessor per a la Transició Nacional. (DOGC núm. 6315)